

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ

РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ БЛАГОЕВГРАД
ЮГОЗАПАДНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ ДП БЛАГОЕВГРАД
ТП „ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО САНДАНСКИ“
Благоевградска област

УТВЪРЖДАВАМ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР:
София2026 год.

З А Д А Н И Е

за извършване на инвентаризация на горските територии, независимо от тяхната собственост, изработване на горскостопанска карта, ловностопански план и план за дейностите по защита на горските територии от пожари, в района на дейност на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“, както и изработване на горскостопански план за държавните горските територии, попадащи в същия район на дейност

изработил:
инж. Илия Ангелов
май 2026 год.

директор на ЮЗДП Благоевград
инж. Блатой Милев

УВОД

Съгласно Чл. 63, ал. 8 от Наредба № 18 / 07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии през 2027/2028 год. ще се извърши инвентаризация на горските територии и ще се изработят горскостопанска карта, ловностопански план и план за дейностите по опазване на горските територии от пожари, както и горскостопански план за горските територии – държавна собственост, в района на дейност на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“.

Заданието е изработено от Илия Ангелов, притежаваш Удостоверение № 14414/19.01.21 год. за упражняване на лесовъдска практика за дейността „Изработване на задания за горскостопански планове и програми и за инвентаризация на горски територии“, въз основа на писмо с изх. Рег. № ИАГ-26712/13.11.25 год. на Изпълнителната агенция по горите и съгласно Договор № ПО-02-2/11.02.26 год. сключен с Териториално поделение „Държавно горско стопанство Сандански“, община Сандански, област Благоевград. Заданието е изработено съобразно чл. 13, ал. 1 от Наредба № 18/07.10.2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии.

Обект на инвентаризация на горските територии, изработване на горскостопански карти, ловностопанския план, план за опазване от пожари и горскостопански план за държавните горски територии, са всички горски територии, както и всички територии, притежаващи характеристика на гора по смисъла на чл. 2, ал. 1 от Закона за горите, попадащи в района на дейност на горското стопанство, независимо дали са отразени върху кадастралната карта като горски територии.

В заданието е дадена кратка характеристика на площта на стопанството и основните насоки за извършване на инвентаризацията и изработването на ловностопанския и горскостопанския планове, и плана за дейностите по опазване на горските територии от пожари.

Показано е разпределението на площта по видове насаждения и бонитети, въз основа на което са предложени стопанските класове и видовете гори, които е възможно да бъдат обособени на територията на стопанството. Разпределението е направено след като е отчетена промяната по видове насаждения, в резултат от проведените лесовъдски мероприятия през периода между двете инвентаризации.

Указани са всички дейности от работата на стопанството, които е необходимо да бъдат анализирани, по отношение на тяхното изпълнение, съгласно заложените показатели в горскостопанския план от 2018 год. за ТП „Държавно горско стопанство Сандански“.

Посочени са всички дейности, които ще се извършат по време на теренно-проучвателните работи и основните насоки за организация на стопанството при планирането на лесовъдските и ловностопанските мероприятия, при установяването на дървесните запаси и размера на годишното ползване от възобновителни, отгледни и други сечи.

Инвентаризацията ще се извърши в границите на землищата на населените места с. Белевехчево, с. Бождово, с. Вихрен, с. Враня, с. Вълково, с. Голем Цалим, с. Горна Сушица, с. Дамяница, с. Дебрене, с. Джигурово, с. Долени, с. Кашина, с. Кръстилци, с. Кърланово, с. Ладарево, с. Ласкарево, с. Лебница, с. Левуново, с. Лешница, с. Лиляново, с. Лозеница, с. Любовище, с. Любовка, с. Малки Цалим, гр. Мелник, с. Ново Делчево, с. Плоски, с. Поленица, с. Рожен, гр. Сандански, с. Склаве, с. Спатово, с. Струма, с. Сугарево и с. Хотово, **община гр. Сандански, Благоевградска област.**

Основна цел на инвентаризацията на горските територии е да се установи техния вид, състояние и потенциал. Инвентаризацията ще се извърши на територията на гореспоменатите землища, въз основа на предоставените от възложителя цифрови модели на кадастралната карта и цифровата ортофотокарта. (чл. 11 от Наредба № 20/18.11.16 год. за съдържанието, условията и реда за създаването, и поддържането на горскостопанската карта.)

Инвентаризацията на горските територии и планирането на горскостопанските дейности ще се извършат по комбинирания метод за горските територии със стопански функции, а за горските територии със защитни и специални функции ще се използва методът на стопанисване по насаждения.

Горскостопанският план ще се изработи за горските територии-държавна собственост в района на дейност на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“, за землищата на с. Белевехчево, с. Бождово, с. Вихрен, с. Враня, с. Вълково, с. Голем Цалим, с. Горна Сушица, с.

Дамяница, с. Дебрене, с. Джигурово, с. Долени, с. Кашина, с. Кръстилци, с. Кърланово, с. Ладарево, с. Ласкарево, с. Лебница, с. Левуново, с. Лешница, с. Лиляново, с. Лозеница, с. Любовище, с. Любовка, с. Малки Цалим, гр. Мелник, с. Ново Делчево, с. Плоски, с. Поленица, с. Рожен, гр. Сандански, с. Скаве, с. Спатово, с. Струма, с. Сугарево и с. Хотово, **община гр. Сандански, Благоевградска област.**

Обект на изработване на за ловностопанския плана са горите, незалесените горски територии и земеделските територии в района на дейност на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“, в землищата с. Белевехчево, с. Бождово, с. Вихрен, с. Враня, с. Вълково, с. Голем Цалим, с. Горна Сушица, с. Дамяница, с. Дебрене, с. Джигурово, с. Долени, с. Кашина, с. Кръстилци, с. Кърланово, с. Ладарево, с. Ласкарево, с. Лебница, с. Левуново, с. Лешница, с. Лиляново, с. Лозеница, с. Любовище, с. Любовка, с. Малки Цалим, гр. Мелник, с. Ново Делчево, с. Плоски, с. Поленица, с. Рожен, гр. Сандански, с. Скаве, с. Спатово, с. Струма, с. Сугарево и с. Хотово, **община гр. Сандански, Благоевградска област.**

Основна цел на ловностопанския план е да определят основните принципи за стопанисване на дивеча и за осигуряване на оптимално и устойчиво ползване на дивечовите запаси. С плана ще се определят дейностите за опазване и ползване на дивеча, техните местообитания и организацията на ловностопанските райони в района на дейност на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“ за период от десет години.

Планът за дейностите по опазване на горските територии от пожари се изработва с цел опазване на тези територии от пожари. Ще се разработи като единна система за всички горски територии, независимо от тяхната собственост, териториално и функционално предназначение, съгласно чл. 3, ал. 1 от Наредба № 8/11.05.12 за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Дейностите, предвидени в настоящото задание ще се разработят съобразно Закона за горите, Наредба № 18/07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии, и Наредба № 20/18.11.16 год. за съдържанието, условията и реда за създаването, и поддържането на горскостопанската карта, съобразено с Общинския план за развитие на община Сандански.

За област Благоевград не е изработен Областен план за развитие на горските територии.

Горското стопанство е сертифицирано, поради което горскостопанският план, планът за опазване от пожари и ловностопанският план трябва да се съобразят с доклада за сертификация.

ТП „Държавно горско стопанство Сандански“ е териториално поделение към Югозападно държавно предприятие ДП Благоевград и е под лесовъдския контрол на Регионална дирекция по горите гр. Благоевград.

Глава първа **ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ** **В РАЙОНА НА ДЕЙНОСТ НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО**

Инвентаризацията да се извърши на всички горски територии, вкл. и на горите, отразени върху кадастралната карта като друг вид територия.

Характеристиката на площта за инвентаризация на горските територии е извършена въз основа на действащата инвентаризация от 2018 год., баланса на горските територии към 31.12.2025 год. (форми 1 и 7 ГФ) и данни от кадастралната карта и кадастралните регистри.

Лесистостта на територията на землищата, в които е разположено ТП „Държавно горско стопанство Сандански“ е 49.7 %.

1. Площ на горските територии

Площта на горските територии в района на дейност на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“ е възлизала на 23 538.9 ха, съгласно данните от инвентаризацията на горските територии от 2018 год., като залесената площ е била 20 403.5 ха, незалесената дървопроизводителна е била 302.3 ха, а незалесената дървонепроизводителна е била 2 833.1 ха

През периода между двете инвентаризации на горските територии е извършена промяна на предназначението на горските територии, както следва:

1. С решение № 05-70/24.03.20 год. на комисия по чл.74, ал.2, т.1 от Закона за горите на Регионална дирекция по горите гр. Благоевград, се променя предназначението на **1.4456 ха** за добив на подземни богатства, разположено в землището на с. Плоски, община Сандански, област Благоевград в полза на „Монолит 21, Андонов и Захаров“ ООД.

2. С решение № 73-II-1/27.11.25 год. на комисия по чл.74, ал.2, т.1 от Закона за горите на Регионална дирекция по горите гр. Благоевград, се променя предназначението на **0.0100 ха** за изграждане на хидротехническо съоръжение-каптаж, разположен в имот № 43699.57.548, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на „Бетон“ ЕООД.

3. С решение № 73-II-2/27.11.25 год. на комисия по чл.74, ал.2, т.1 от Закона за горите на Регионална дирекция по горите гр. Благоевград, се променя предназначението на **0.0100 ха** за изграждане на хидротехническо съоръжение-каптаж, разположен в имот № 43699.57.547, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на „Бетон“ ЕООД.

4. С решение № 2319/07.04.16 год. на комисия по чл.74, ал.2, т.1 от Закона за горите на Регионална дирекция по горите гр. Благоевград, се променя предназначението на **0.0600 ха** за изграждане на водохващане на МВЕЦ „Арнаут дере“, разположено в имот № 000657, землището на с. Плоски, община Сандански, област Благоевград в полза на „ЕКО ЕНЕРДЖИ“ АД.

5. С решение № 3126/20.05.16 год. на комисия по чл.74, ал.2, т.1 от Закона за горите на Регионална дирекция по горите гр. Благоевград, се променя предназначението на **0.1000 ха** за изграждане на водохващане за МВЕЦ, разположена в имот № 000447, землището на с. Кашина, община Сандански, област Благоевград в полза на „ЕЛПРО-ЕС“.

6. Със заповед № 49-537/28.12.16 год. на министъра на земеделието и храните, се променя предназначението на **0.0719 ха** по реда на чл. 14 от отм. Закон за горите, за имот имот № 65334.102.852, землището на гр. Сандански, община Сандански, област Благоевград в полза на физически лица.

7. С решение № 20-II-2/24.03.17 год. на комисия по чл.74, ал.2, т.1 от Закона за горите на Регионална дирекция по горите гр. Благоевград, се променя предназначението на **0.0270 ха** за изграждане на водохващане на МВЕЦ, разположен в имот № 000324, землището на с. Сугарево, община Сандански, област Благоевград в полза на „Белви“ ООД.

8. Със заповед № 07-386/30.08.22 год. на министъра на земеделието и храните, се променя предназначението на **0.2063 ха** по реда на чл. 14 от отм. Закон за горите, за изграждане на дървопреработващо предприятие, за имоти № 57176.126.374, 57176.126.373 и 65334.102.718, землището на гр. Сандански, община Сандански, област Благоевград в полза на „Мелник 99“ ООД.

9. С уведомително писмо № 861/13.12.24 год., на община Сандански за „Разширение на парк „Свети Врач“, общински обект от първостепенно предназначение, се приемат за територии с променено предназначението **4.6394 ха**.

Общата площ на горските територии с променено предназначение е 7.2173 ха.

След извършената промяна на предназначението, площта на горските територии, би трябвало да бъде 23 531.7 ха.

Съгласно баланса на горските територии към 31.12.2025 год., представен в Изпълнителна агенция по горите, са отчетени **23 534.0 ха**.

За целите на настоящото задание се приема официално отчетената площ на горското стопанство, в размер на **23 534.0 ха**.

Без да се променя предназначението на горските територии, е извършена **продажба на горски територии** по реда и при условията на § 123 от Преходни и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за горите:

1. Със заповед № РД 49-69/21.03.19 год. на министъра на земеделието и храните, площ в размер на **0.0193 ха** за имот № 43699.57.229, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на физическо лице.

2. Със заповед № РД 49-145/12.06.19 год. на министъра на земеделието и храните, площ в размер на **0.0220 ха** за имот № 43699.57.425, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на физическо лице.

3. Със заповед № РД 49-146/12.06.19 год. на министъра на земеделието и храните, площ в размер на **0.0588 ха** за имот № 43699.57.340, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на физическо лице.

4. Със заповед № РД 49-226/02.07.19 год. на министъра на земеделието и храните, площ в размер на **0.0169 ха** за имот № 43699.57.12, землището на с. Лиляново, община Сандански,

Благоевград в полза на физическо лице.

24. Със заповед № РД 49-459/18.12.17 год. на министъра на земеделието и храните, площ в размер на **0.0147 ха** за имот № 000735, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на физическо лице.

25. Със заповед № РД 49-69/21.03.19 год. на министъра на земеделието и храните, площ в размер на **0.0193 ха** за имот № 43699.57.229, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на физическо лице.

26. Със заповед № РД 49-145/12.06.19 год. на министъра на земеделието и храните, площ в размер на **0.0220 ха** за имот № 43699.57.425, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на физическо лице.

27. Със заповед № РД 49-146/12.06.19 год. на министъра на земеделието и храните, площ в размер на **0.0588 ха** за имот № 43699.57.340, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на физическо лице.

28. Със заповед № РД 49-226/02.07.19 год. на министъра на земеделието и храните, площ в размер на **0.0169 ха** за имот № 43699.57.12, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на физическо лице.

29. Със заповед № РД 49-326/05.09.19 год. на министъра на земеделието и храните, площ в размер на **0.0084 ха** за имот № 43699.57.526, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на физическо лице.

30. Със заповед № РД 49-156/14.04.20 год. на министъра на земеделието и храните, площ в размер на **0.0095 ха** за имот № 43699.57.533, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на физическо лице.

31. Със заповед № РД 49-157/14.04.20 год. на министъра на земеделието и храните, площ в размер на **0.0226 ха** за имот № 43699.57.534, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на физическо лице.

32. Със заповед № РД 49-294/15.09.20 год. на министъра на земеделието и храните, площ в размер на **0.0399 ха** за имот № 43699.57.236, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на физическо лице.

33. Със заповед № РД 49-334/10.11.20 год. на министъра на земеделието и храните, площ в размер на **0.0112 ха** за имот № 43699.57.539, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на физическо лице.

34. Със заповед № РД 49-335/10.11.20 год. на министъра на земеделието и храните, площ в размер на **0.0378 ха** за имот № 43699.57.217, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на физическо лице.

35. Със заповед № РД 49-364/16.09.22 год. на министъра на земеделието и храните, площ в размер на **0.0160 ха** за имот № 43699.57.549, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на физическо лице.

36. Със заповед № РД 49-365/19.09.22 год. на министъра на земеделието и храните, площ в размер на **0.0168 ха** за имот № 43699.57.560, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на физическо лице.

37. Със заповед № РД 49-394/04.10.22 год. на министъра на земеделието и храните, площ в размер на **0.0281 ха** за имот № 43699.57.540, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на физическо лице.

38. Със заповед № РД 49-308/30.08.24 год. на министъра на земеделието и храните, площ в размер на **0.0190 ха** за имот № 43699.57.610, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на физическо лице.

39. Със заповед № РД 49-381/21.10.24 год. на министъра на земеделието и храните, площ в размер на **0.0214 ха** за имот № 43699.57.608, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на физическо лице.

40. Със заповед № РД 49-403/30.10.24 год. на министъра на земеделието и храните, площ в размер на **0.0223 ха** за имот № 43699.57.607, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на физическо лице.

41. Със заповед № РД 49-434/27.11.25 год. на министъра на земеделието и храните, площ в размер на **0.0122 ха** за имот № 43699.57.128, землището на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград в полза на физическо лице.

Без да се променя предназначението на горските територии, са учредени следните вещни права:

1. С Решение на Министерския съвет № 861/13.12.24 год., е учредено **безсрочно право на ползване** в полза на „Булгартрансгаз“ ЕАД, върху поземлени имоти в горски територии-частна държавна собственост, за теренни проучвания и консервация, върху площ от **0.9038 ха.**

2. Със заповед № 1008/12.11.21 год. на Изпълнителна агенция по горите, в полза на **физическо лице** върху поземлени имоти в горски територии-частна държавна собственост, за прокарване на кабел върху площ от **0.0141 ха.**

3. Със заповед № 1063/17.10.25 год. на Изпълнителна агенция по горите, в полза на „Бетон“ ООД върху поземлени имоти в горски територии-частна държавна собственост, за изграждане на водопровод върху площ от **0.3417 ха.**

4. Със заповед № 595/09.05.16 год. на Изпълнителна агенция по горите, е учреден **безсрочен сервитут** в полза на „Елпрос-ЕС“ ООД върху поземлени имоти в горски територии-частна държавна собственост, за изграждане на подземен слабо напорен тръбопровод напорен тръбопровод върху площ от **2.7771 ха.**

5. Със заповед № 594/09.05.16 год. на Изпълнителна агенция по горите, е учреден **безсрочен сервитут** в полза на „Елпрос-ЕС“ ООД върху поземлени имоти в горски територии-частна държавна собственост, за изграждане на подземен безнапорен тръбопровод напорен тръбопровод върху площ от **1.5790 ха.**

6. С Решение на Министерския съвет № 133/08.03.19 год., е учредено **безсрочно право на строеж** в полза на „Теленор България“ ЕАД, върху поземлени имоти в горски територии-частна държавна собственост, за изграждане на базова станция, върху площ от **0.0400 ха.**

7. Със заповед № РД 49-133/25.03.25 год. на Министерство на земеделието и храните, е учреден **безсрочен сервитут** в полза на „Булгартрансгаз“ ЕАД върху поземлени имоти в горски територии-частна държавна собственост, за изграждане на газопровод върху площ от **4.0224 ха.**

Без да се променя предназначението на горските територии, е учредено **безсрочно право на ползване:**

Разпределение на площта за инвентаризация на горските територии по собственост и вид на територията, отразени към 31.12.2025 год. в кадастралната карта са показани в следващата таблица № 1.

таблица № 1

разпределение на площта за инвентаризация на горските територии по собственост и вид на територията в ха

собственост	горски тер	зем. тер.	транс. тер.	водни тер.	урб.тер	наруш.те	общо
държавна публична	1 564,1	43,6	0,8	46,8	-	-	1 655,2
държавна частна	19 372,2	51,7	-	6,9	21,5	-	19 452,3
общинска публична	0,1	230,7	8,0	-	1,0	-	239,7
общинска частна	3,2	1 539,7	0,2	1,3	-	-	1 544,5
стопанисвани от общ.	0,0	31,5	-	-	-	-	31,5
съсобственост	0,2	0,4	-	-	0,4	-	0,9
частна на физически лиц	164,7	86,2	-	-	0,8	1,4	253,2
обществени организации	361,5	31,4	-	-	0,2	-	393,0
религиозни общности	0,0	0,0	-	-	-	-	0,0
чужд. физически. лица	0,0	0,0	-	-	-	-	0,0
общо	21 465,9	2 015,1	9,0	55,0	23,8	1,4	23 397,3

Т.н. „гори върху земеделски територии“, в размер на 2 015,1 ха от кадастралната карта, се появяват като такива след влизане в сила на „плановите за земеразделяне“, картата на възстановената собственост и кадастралната карта. Те са представлявали гори преди влизане в сила на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи и са допусната „явна фактическа грешка“ при изработването на цитираните карти.

Част от тези гори са били предоставени на бившите ТКЗС, АПК и др. За ползване. Друга част са бившите „горски пасища“, които са били специално отделени горски насаждения за намаляване на техния склоп и затревяване под склопа на насажденията, за пладнуване на домашни животни. Трета част от тези гори са били изключени от тогавашния „горски фонд“ за

превръщането им в земеделски земи, които не са били усвоени. За начина на управление на тези гори е издадено Постановление № 139 на Министерския съвет от 20.07.1994 год. за определяне на границите между горския и поземления фонд. (Обн. ДВ. бр. 62 от 2 Август 1994 год.).

Освен това са били извършвани залесявания върху бивши земеделски земи, но според разпоредбите на Наредба № 14 / 27.07.1999 год., с която се определят редът и процедурата по въвеждане на собствениците във владение на възстановените земи по чл. 10, ал. 5 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, отписването им от баланса на държавния горски фонд, включването и изключването им от горския фонд, както и режима на тяхното стопанисване и ползване съгласно разпоредбите на § 9 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, тези имоти се управляват по Закона за горите и Закона за лова и опазването на дивеча.

За тези гори са подготвени и представени в Министерство на земеделието списъци, изработени по реда и при условия на § 4 и Преходни и заключителни разпоредби към Закона за горите и § 49 от Преходни и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за горите.

До момента на изработване на настоящото задание не са издадени заповеди на министъра на земеделието, за причисляването им към „горските територии“ по смисъла на кадастралната карта.

За установените в предходната инвентаризация на горските територии гори-държавна собственост, отразени в кадастралната карта като транспортни, урбанизирани, нарушени и водни територии, мероприятия да се планират само в случай, че до представяне на предложението за обособяване на стопански класове и размера на годишното ползване, се проведе процедура за отстраняване на „явна фактическа грешка“ по реда на Закона за кадастъра и имотния регистър, за включването на имотите към държавните горски територии.

2. Характеристика на площта за инвентаризация

Съгласно данните от баланса на горските територии към 31.12.25 год., собствеността на горските територии в района на дейност на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“ е показана в следващите таблици № 2, 3, 4 и 5.

таблица № 2

разпределение на площта на горските територии по собственост в ха

държавна собственост	21 107.0 ха	в т.ч. зем. територия 159.0 ха
общинска собственост	1 792.0 ха	1 780.0 ха
частна собственост	635.0 ха	116.0 ха
в т.ч. собственост на физически лица	240.0 ха	84.0 ха
собственост на юридически лица	395.0 ха	32.0 ха
всичко:	23 534.0 ха	т.ч. земед. терит. 2 055.0 ха

таблица № 3

разпределение на площта на горските територии по собственост при предходната инвентаризация в ха

държавна собственост	21 112.0 ха	в т.ч. зем. територия 159.0 ха
общинска собственост,	1 792.2 ха	1 780.0 ха
частна собственост, от които:	634.7 ха	116.0 ха
частна собственост на физически лица	239.7 ха	84.0 ха
частна собственост на юридически лица	395.0 ха	32.0 ха
всичко:	23 538.9 ха	в т.ч. зем.тер. 2 055.0 ха

таблица № 4

разпределение на площта на горските територии по собственост и по вид на земите в ха

	държавна	общинска	физически лица	юридически лица	общо
--	----------	----------	----------------	-----------------	------

Задание за инвентаризация и горскостопански план за ТП „Държавно горско стопанство Сандански“

залесена площ	18 057.0 ха	1 785.0 ха	192.0 ха	357.0 ха	20 391.0 ха
в т.ч. горски тер.	17 898.0 ха	9.0 ха	108.0 ха	325.0 ха	18 340.0 ха
„земядел. тер.“	159.0 ха	1 776.0 ха	84.0 ха	32.0 ха	2 051.0 ха
гола дърв. площ	304.0 ха	1.0 ха	3.0	-	308.0 ха
гола дървон. площ	2 746.0 ха	6.0 ха	45.0	38.0	2 835.0 ха
Всичко:	21 107.0 ха	1 792.0 ха	240.0 ха	395.0 ха	23 534.0 ха
в т.ч. горски тер.	20 948.0 ха	12.0 ха	156.0 ха	363.0 ха	21 479.0 ха
„земядел. тер.“	159.0 ха	1 780.0 ха	84.0 ха	32.0 ха	2 055.0 ха

При извършване на инвентаризацията на горските територии да се уточни собствеността на горските територии към 31.12.2027 год., като за горите, различни от държавна собственост, освен данните от кадастралната карта, да се проучат и наличните документи за собственост.

Съгласно горната таблица, инвентаризацията на горските територии ще се извърши върху **23 534.0 ха**, а горскостопанският план за държавните горски територии ще се изработи за **21 107.0 ха**.

таблица № 5

разпределение на площта на горските територии по функционално предназначение

защитни горски територии	7 159.2 ха
специални горски територии	13 038.3 ха
горски територии със стопански функции	3 336.5 ха
Всичко:	23 534.0 ха

Горските територии със защитни и специални функции са категоризирани въз основа на Закона за горите, Закона за защитените територии, Закона за биологичното разнообразие и Наредба № 18/07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии. При определянето на функционалната принадлежност на подотделите е използван протокола за категоризиране на горските територии през 2016 год.

3. Защитни и специални горски територии

3.1. Горски територии за защита на водите

3.1.1. Вододайна зона (Санитарно-охранителна зона), отдели и подотдели №№ 7 д; 8 а-г, 1, 2; 9; 10 а-и, 2-5; 11; 19-23; 24 :б, г-з, 2, 5; 25-5; 35-3; 116 г, 2; 157 г, 1; 163 а-к, н, о, 1, 2, 4, 5, 7; 164 б, в, 2, 3; 165; 173-177; 191 а, б, 1-4; 192 б-ж1, 1, 2; 193 в-д, ж-к, н, о; 216 к-н, 3, 4, 6, 7, 9-12; 217-221; 222 а-к, 2-6; 223 а, в, е, к, р, 1; 224 а, к, л, м, 1, 2; 251; с обща площ 1 829.7 ха, от която залесена площ 1 694.1 ха и незалесена площ 135.6 ха.

3.1.2. Санитарно-охранителна зона пояс I, отдели и подотдели №№ 7 д; 25 м; 79 г, з; 86 а, 3; 87 л, 8; 88 ц, ш, щ; 163-8; 185 ж1, о1; 194 б, д1; 224 б; 374 з, и; 375 м, н; с обща площ 11.5 ха, от която залесена площ 11.27 ха и незалесена площ 0.3 ха.

3.1.3. Санитарно-охранителна зона пояс II, отдели и подотдели №№ 7 а-г; 8 д; 24 а, 1; 25 е, ж, 4; 37 а, б; 77-5; 79 а-в, д; 80-82; 83 б, д-к, 6-10; 84:и, к; 85 б-м, 1-6; 86 б-ф, 1, 2; 87з, к, м, н, 6, 7; 88 у-х, ч, ю; 89 ж-н, т, у, 2, 3; 90; 91; 92 б-у, 1-13; 93 и-л, 7; 111 е-и, 2; 112 д-з, 3-5; 163 л, м, 6; 164 а, 1; 178 а-е, 1-3; 179; 180 а-д, о, п; 181-183; 184 а-ш, 1-3, 5-8; 185 а-и, л, о-е1, з1-н1, 1-8, 10, 11, 15, 16; 186 а-ц, 1-7, 10-19; 187 в-л, о, 5-12; 192 а; 194 а, з-у, 2, 4-6, 10; 202 л1-о1; 222 н-п, 7, 8; 223:б, д, и, л-п, 2, 3; 224 в-д, ж, т, 3; 375 о, п; 376 я; 377 а, б, в, 1, 2; с обща площ 1 558.2 ха, от която залесена площ 1 474.7 ха и незалесена площ 83.5 ха.

3.1.4. Санитарно-охранителна зона пояс III, отдели и подотдели №№ 7-1; 10-1; 24 в, и, к, 3, 4; 37 в, г; 52-4; 68 л, м; 69; 70; 71 б-м, 2-9; 72 г, д, 2; 83 а, в, г, 1-5; 84 а-з, л-с, 1-4; 85 а; 87 а-ж, и, о-с, 1-5; 88 а-т, 1, 3, 4, 5; 89 а-е, о-с, 1; 92 а; 93 а-з, 1-6; 180 е-н, 1-5; 190-1, 2; 194 ж; 197 а-е, с-х, 1-5, 10, 12-16; 198-200; 201 а-о, 2-4; 202 а-к1, п1-х1, 1-3; 205 а, в-е, 1, 2; 214 а, з, 1, 2; 222 л, м, р, с, 1; 223 г, ж, з; 376 г, ж, з, и, а1, б1, в1, 3; 378 а, 1; с обща площ 934.9 ха, от която залесена площ 876.9 ха и незалесена площ 58.0 ха.

3.2. Горски територии за защита на почвите

3.2.1. Гори върху каменливи терени, грохоти и морени, определени съгласно Закона за горите, отдели и подотдели №№ 78 ж; 82 а; 84 ж-и; 90 е; 91 з, к; 110 а-в, д, 1-4; 111 а-д, ж, и; 112 д; 126 к, м; 164 в; 165 в; 179 а; 275 б; 279 з; 293 в; 313 н; 329 н, р; 349 з; 350 д, е, 9, 10; 385 л; с обща площ 297.9 ха, от която залесена площ 295.9 ха и незалесена площ 2.0 ха.

3.2.2. Защитна ивица край река - определени съгласно Закона за горите, отдели и подотдели №№ 101 а, б; 102; 233; 234; с обща площ 50.4 ха, от която залесена площ 41.8 ха и незалесена площ 8.6 ха.

3.2.3. Ерозирани земи IV и V степен на ерозия (поройни земи)- определени съгласно Закона за горите, отдели и подотдели №№ 28-34; 37 п; 41-47; 64; 67; 72; 73; 80 д; 190; 193 ф, з1, 1-4; 194 а-о, р-д1, 1-3, 6-9; 195 а-е, з-ч, 1-15; 196 а-к, м, 1-17; 203-208; 230; 231 а-е, 1-5, 7, 8, 10-16; 232 б-м, 1, 5, 7-11; 247; 248; 253-257; 260-264; 288 а, в, 13; 289-291; 316 а-е, з-о, р-о1, р1, т1-ц1, 1, 2, 4-7, 9-33, 35-37; 319; 320; 322; 324-326; 327а-ж, и-м, 1-20; 328; 330 а, б, г, д, з-к, 1-8; 331; 332; 333 а-к, 1-16; 336; 372; 380; 381; 382 а-г, 1-9; 383; 385-392; 393 а-ц, 1-23; 394-396; 397 а, в-м, 1-36; с обща площ 5 739.4 ха, от която залесена площ 4 176.7 ха и незалесена площ 1 562.7 ха.

3.2.4. Ерозирани земи IV и V степен на ерозия - определени съгласно Закона за горите, отдели и подотдели №№ 39 а, 1, 2; 187 б, е, ж; с обща площ 8.1 ха, цялата залесена.

3.2.5. Горски територии върху твърде плитки почви с наклон над 20°, определени съгласно Закона за горите, подотдел 265 у; със залесена площ 1.3 ха.

3.2.5. Горски територии с наклон над 30°, определени съгласно Закона за горите, отдели и подотдели №№ 35 д, 4; 36 а-в, и; 38 г, ж, з; 49 а, е-з, к-м; 50 ж-к; 54 б, г, з-к; 55 а, в; 56 в; 57 б, д, е, 1, 2; 58 а-в, н, р, 6, 12; 59 а-д, с; 60-3; 63-1; 65 а, г, и-м, р, 1; 66 а-г, е, з, 4, 5; 71 л; 74 а; 80 ж; 91 б, д-ж, 3, 4, 7, 9, 10; 92 г, ж-и, м-р; 93 к-н; 94 в, г; 111 е; 112 а, в, г, 1, 5; 113 в, д, е; 114 б, и-л, 14; 115 ж-м, 4; 116 в, ж, к; 182 ж; 188 а-д, о, р-т, 1, 10; 189 т, 3, 4, 9, 15, 17; 191 е, ж; 192 о1; 197 ж-м, с, 6, 13, 15; 209 а-в, ж; 210 а-е, м, н, 1, 3; 211 в, л-н, с, у, х-ш; 212 к, н-р, ч; 214-3, 7, 9; 215 а-г, к, м, 6, 10, 11; 225 д; 227 ц-ш; 228 н, о, 8; 229 б; 236 р, ф-ц, ю, я; 258 д, е; 259 г, р; 265 е, ж, л, м, т, 5, 6, 8, 9, 11; 271 е-з, 5, 6; 272 а, б, л-п; 273 ч, ш, ю-а1, 5; 284 в; 285 м; 293 е; 345 а, ж; 348 ж, л; 349-6; 351 о; 352 т-ф; 353 м; 354 м-о, р, 7; 356-б; 373 а, ж, н, о, р-у, 3, 4; 374 п, у; 377 д, ф, ш; 378 з1; 384 л, п, 8; 601а; с обща площ 1 570.1 ха, от която залесена площ 1 529.8 ха и незалесена площ 40.3 ха.

3.2.6 Клекови формации, определени съгласно Закона за горите, отдели и подотдели №№ 173 д; 220 г; 267 а, б; 279 б; 300 а, л; 306 б, м, н; с обща площ 32.9 ха, цялата залесена.

3.3. Горски територии за защита на сградите и обектите на техническата инфраструктура

3.3.1. Защитна ивица на първокласен път София-Кулата, определени съгласно Закона за горите, подотдели 101 г, д, ж-к, 1-3, 5; с обща площ 5.1 ха, от която залесена площ 2.9 ха и незалесена площ 2.2 ха.

3.3.2. Защитна ивица на ЖП линия София-Кулата, определени съгласно Закона за горите, отдели и подотдели №№ 31 а, л, н, о, у, 1, 14, 16; 101 в-д, 1-3, 5; с обща площ 9.0 ха, от която залесена площ 5.4 ха и незалесена площ 3.6 ха.

3.3.3. Защитна ивица на газопровод, определена съгласно Закона за горите, подотдели 102 а, д-к; с обща площ 8.1 ха, цялата залесена.

Към категорията защитни горски територии, към горските територии за защита на сградите и обектите на техническата инфраструктура и на урбанизираните територии, да се отнесат горските територии за защита на пътищата от републиканската пътна мрежа и горските територии за защита на урбанизираните територии (населени места, селищни образувания и отделни урегулирани поземлени имоти), ако се установят такива при теренните проучвания по време на инвентаризацията на горските територии.

3.4. Горски територии, създадени по технически проект за борба с ерозията, определени съгласно Закона за горите, отдел 368; с обща площ 40.1 ха, от която залесена площ 39.4 ха и незалесена площ 0.7 ха.

3.5. Горна граница на гората, определени съгласно Закона за горите, отдели и подотдели №№ 176 г, 4; 306 а, б, в, м, н; с обща площ 29.0 ха, от която залесена площ 28.7 ха и незалесена площ 0.3 ха.

3.5.1. Горна граница на гората или попадащи в 200 метровата ивица под горната граница на гората, определени по Доклада за горите с висока консервационна стойност за територията на стопанството, отдели и подотдели №№ 9 а, б, 1; 10 а, ж, 1; 11 а, 1; 173 в, г, д, 3; 174 ж, 4; 176 г, 3, 4; 215-1-4; 218 в; 219-4; 220 б, в; 221 е, ж, к, л, о; 268 г, д, е; 269 г, д, ж, 2; 275 а, 1; 306 а, б, в, н, о; 307 а, 1; 357-а; 358 а, 1-4.

3.5.2. Крайречни естествени гори от *Q. pedunculiflora*, *Q. robur*, *Fr. oxycarpa*, *Ulmus minor*, *U. laevis*, *Salix alba*, *Alnus glutinosa*, *Populus alba*, *P. nigra*, *Platanus orientalis*, определени по Доклада за горите с висока консервационна стойност за територията на стопанството, отдели и подотдели №№ 70 д, 1, 2; 71 г, д, ж, л, 3, 5, 7, 9; 72 г, д, е, 5; 79 в; 79 г; 80 б, г, 1; 82 г, 1, 3; 83 к, 8, 10; 86 н, о; 91 и, м, 11, 13, 15, 16, 17; 92 р, с, т, у, 6, 8, 9, 10, 12, 13; 113 м, 1, 2; 114-15; 115 л, 4, 5, 14; 162 а, 2, 4, 6; 163 а, б, л, 2, 3, 6, 7, 8; 179 б, 1, 12; 181 а, б, 1, 2, 3; 182 г, д, е, 2; 183 а, 2; 184 а, 2; 186 в; 189 а, в, г, д, ж, з, 1, 2; 190-1, 2; 197 б, г, у, ф, х, 1, 2, 5; 198 а, -б; 199 а, б, г, з, и, 2, 8, 9.

3.5.3. Гори, които представляват бариера за разпространение на пожари, определени по Доклада за горите с висока консервационна стойност за територията на стопанството, отдели и подотдели №№ 3 а, 3, 4, 5; 5 а; 6 б, в; 7 а, б, в; 8 б, в, г, д, 2; 10 д, и, 5; 11 д; 20 а, б, г, и; 21 а, п, у; 22 а, д; 23 а, в, 24 а, б, в; 26 ж; 35 а, б, в, г, д, 7; 38 ж; 40 б, 1; 49 к, л; 50 б, з, к; 52 а; 53 в; 54 б, г; 55 г; 57 д; 58 н; 84 г; 87 и, о, п; 88 и, к, ч; 89 у; 93 л; 94 д; 95 а, б, в; 98 б, г, д, 6; 110 б, в, 2, 3, 4; 111 д; 113 б, д, и; 115 з, к, л, м; 116 ж; 126 и, к, м, о, 13; 157 к; 161 б; 162 б, д; 163 д, е; 164 в; 165 в 175 е, 2; 177 б; 178 б, г; 192 и, ю, д, л, е, л, ж, л, и, л; 193 л, с, т, х, и, л, л, м, л, п, л; 197-15; 198 ж, з; 201 и, к; 202 в, з, и; 205 б; 211 ч; 212 з, к, м, н, р, ф, ч, 1; 213 ж, м, н; 214 с; 215-г; 216 е; 217 д; 218 г, 5; 220 ж, 6; 221 а; 222 г, з; 225 г; 226 е, з, ф, ю, 3; 227 л, с, т, у, ч; 228 з; 235 и, к; 236 ф; 258-е; 259 о, п; 260 г, ж, м; 266 д, е, ж, м; 267 и; 268 а, б; 269 а, к, л; 271 б, 2; 273 х; 274 г, к; 275 д, е; 279 е, з, 5, 6; 280 в, д; 281 л; 282 и; 284 г; 288 ж; 296 и; 297 в; 298 в, д, е; 299 в, г, е, и, к, л, м; 300 в, г, ж; 303 в; 305 н 306 е, з; 309 б, е; 310 е, л; 311 л; 312 в, з; 342 о; 353 ж; 354 б, и, к; 356 в; 357 а, б, е; 358 а, д; 374 б, г, п, р, с, т, ц; 375 г, е; 376 у, ч, а, л; 377 д, з, к, ф, х, ч; 378 е, з, и, в, л; 379 ж; 380 з; 383 д.

3.6. Специални горски територии в защитени територии

3.6.1 Защитени местности

3.6.1.1. Защитена местност „Любина скала“ – находяща се в землищата на с. Кръстилци, община Сандански, обявена със заповед № РД-93/04.02.14 год. на Министерство на околната среда и водите, за запазване на Вебиев див бадем и неговото местообитание, отдели и подотдели №№ 254 г, д; 255-5; с обща площ 46.1 ха, от която залесена площ 9.5 ха и незалесена площ 36.3 ха.

3.6.2. Природни забележителности

3.6.2.1. Природна забележителност „Водопад на р. Санданска Бистрица“ – находяща се в землището на с. Лиляново, община Сандански, обявена със заповед № 3796/11.10.65 год. на Министерство на горите и горската промишленост, за запазване на водопади, подотдел №№ 126-1; с незалесена площ 0.1 ха.

3.6.2.2. Природна забележителност „Мелнишки пирамиди“ – находяща се в землищата на с. Горна Сушина, с. Кърланово, с. Любовище, гр. Мелник, с. Рожен и с. Сугарево, община Сандански, обявена със заповед № 2607/14.12.60 год. на Министерство на горите и горската промишленост, за запазване на уникални и характерни теренни форми, отдели и подотдели №№ 290 е-л, 4-7; 291 ж, к-ф, 6-8, 10-27; 316 к1-т1, х1, 16-31; 317 а-е, з-к, м-п, 1-4, 6-9; 318 а-в, е, ж, и, л, н, с, 1-15; 319 а-к, с, т, ш, щ, а1, з1, и1, м1, п1, р1, 1-18; 320 а-г, 1-9; 321 в-и, 1-13; 322 а, б, д-з, 1-3, 5-24; 323 а-о, 1-25; 324 а-в, е, м, о, 1-34; 325 а, з, о, т, 1-10; 326 а-г, 1-8, 10; 327 а-в, д, и, л, 1-20; 328 а-д, з, н, 1-9; 330 а-ж, 1-8; 331 а-ж, и, к, м-о, р, с, 1-22; 394 а-е, 1-14; 395 а-в, д-и, л, о-р, 1-5; с обща площ 1 127.1 ха, от която залесена площ 837.3 и незалесена площ 289.8.

3.7. Специални горски територии, включени в Защитени зони, определени съгласно чл. 3, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие

В съответствие с изискванията на чл. 3, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие в района на дейност на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“ попадат части от защитените зони **„Огражден-Малешево“**, с код BG 0000224, обявена с Решение на Министерския съвет № 661/16.10.07 год., изменено с решения № 52/05.02.08 год., и № 615/02.09.20 год. на Министерския съвет, и заповед № РД-310/31.03.21 год. на Министерството на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 50/2021 год.), **„Кресна-Илинденци“**, с код BG 0000366, обявена с Решение на Министерския съвет № 122/02.03.07 год., изменено с решения № 52/05.02.08 год., № 811/16.11.10 год. и № 615/02.09.20 год. на Министерския съвет, и заповед № РД-264/31.03.21 год. на Министерството на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 41/2021 год.), **„Рупите-Струмешница“**, с код BG 0001023, обявена с решение на Министерския съвет № 802/04.12.07 год., изменено решения № 52/05.02.08 год. и № 615/02.09.20 год. на Министерския съвет, и заповед № РД-349/31.03.21 год. на Министерството на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 57/2021 год.) и **„Среден Пирин-Алиботуш“**, с код BG 0001028, обявена с решение на Министерския съвет № 802/04.12.07 год., изменено решения № 52/05.02.08 год., № 811/16.11.10 год. и № 615/02.09.20 год. на Министерския съвет, и заповед № РД-350/31.03.21 год. на Министерството на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 57/2021 год.), определени по Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и за опазване на дивата флора и фауна (**Директива за хабитатите**), и защитени зони **„Кресна“**, с код BG 0002003, обявена с Решение на Министерския съвет № 122/02.03.07 год. и заповед № РД-748/24.10.08 год. на Министерството на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 97/2008 год.), **„Мелнишки пирамиди“**, с код BG 0002072, обявена с Решение на Министерския съвет № 802/02.03.07 год. и заповед № РД-283/16.03.10 год. на Министерството на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 29/2010 год.), **„Рупите“**, с код BG 0002098, обявена с Решение на Министерския съвет № 802/02.03.07 год. и заповед № РД-282/16.03.10 год. на Министерството на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 28/2010 год.) и **„Пирин-Буфер“**, с код BG 0002126, обявена с Решение на Министерския съвет № 335/26.05.11 год. и заповед № РД-352/11.04.13 год. на Министерството на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 48/2013 год.), определени по Директива 2009/147/ЕЕС за опазване на дивите птици (**Директива за птиците**).

3.7.1. В обхвата на защитена зона по Директивата за хабитатите **„Огражден-Малешево“**, попадат отдели и подотдели №№ 237; 238 а-в, д, 5, 6, 8; 239-241; 242 а, в-е, 1, 3-9, 11; 243-250; 252-256; 257 а-с, 1, 3-10; 258 а, з-к, м; 259 е-м; 260-264; 270; с обща площ **2 586.8 ха**, от която залесена площ **1 607.4 ха** и незалесена площ **979.4 ха**.

В защитена зона **„Огражден-Малешево“**, с код BG 0000224, са установени три типа горски местообитания – **91Н0 – Панонски гори с *Quercus pubescens***, отдели и подотдели №№ 237 а, в, д, и-у, х, ц; 238 а-в, д; 239 а-д, ж-и; 240 а-д, м, о, ц; 241 а-в, д, е, з-л; 242 а, г; 245 а-е; 246 а-е; 247 в, ж, и; 248 г, д, з-к; 249 а-г, е, ж, к; 250 а, б; 252 г, д; 253 б; 254 а, в, г, е, ж; 255 а; 256 а-в; 257 а, б, е, з, и, с; 260 в, ж, м-п; 261 б, д, з, и; 262 б, в, г, е-и; 263 г; 264 г, д; 270 а-и; с обща площ **1127.5 ха**, **91М0 – Балкано-панонски церово-горунови гори**, отдели и подотдели №№ 237 б, е-з; 247 а, б, г-е, з, к-м; 248 а-в, е, ж, л, м; 249 д, з, и; 250 в-з; 252 а-в, е; с обща площ **13.2 ха**, **92С0 – Гори от *Platanus orientalis***, подотдел 242 е; с площ **1.3 ха**.

Обща площ на местообитанията **1 354.1 ха**.

3.7.2. В обхвата на защитена зона по Директивата за хабитатите **„Кресна-Илинденци“**, попадат отдели и подотдели №№ 1-3; 4 а-в, 1-3; 5-11; 19-26; 27 а, в-д; 28; 29-1-3, 5, 6; 32 а, 1-3, 5; 34 а, в-ж, 1-5; 37; 41 ж, 13; 51-53; 87 б-с, 1-7; 88; 89; 95-97; 98 а-д, 1-4, 6; с обща площ **1 937.5 ха**, от която залесена площ **1 637.3 ха** и незалесена площ **300.3 ха**.

В защитена зона **„Кресна-Илинденци“**, с код BG 0000366, са установени седем типа горски местообитания – **9110 – Букови гори от типа *Luzulo-Fagetum***, подотдел 89 к; с площ **3.4 ха**, **9130 – Букови гори от типа *Asperulo-Fagetum***, отдели и подотдели №№ 19 з, м; 20 а, г, д, и; 21 а, п, у; 22 а, д; 51 к, л; 52 а, в, д; 87 и-м, о; 88 к, ч, ш; 89 и, л, м, с, у; 95 а, б, е-з, к; 96 в; 97 г; 98 г; с обща площ **175.1 ха**, **9150 – Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*)**, отдели и подотдели №№ 8 в; 9 д; 10 д; 11 д; 23 а, в, г; 24 б; 25 в, ж; 26 ж; 53 а, в, з, о, р; с обща площ **97.8 ха**, **91ВА – Мизийски гори от обикновена ела**, отдели и подотдели №№ 20 е, к, л; 22 б, в, л, н; 97 е; с обща площ **44.8 ха**, **91СА – Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори**, отдели и подотдели №№ 10 в, г; 11 в, г, е; 19 а, в, д, е, и, к, н; 20 в, ж, з; 21 в, з, и, л, н, о, с, т; 22 е, п; 23 е, ж, з, л; 24 и; 51 д; 52 е, и; 53 д;

87 д, е, с; 88 в, г, з, и, м, о, р, т, у; 89 а, е, з, п; 95 в, д; 96 а, б, е, ж; 97 а-в, д, ж; 98 б; с обща площ 485.5 ха, **91Н0 – Панонски гори с *Quercus pubescens***, отдели и подотдели №№ 2 в; 3 а; 4 б; 5 а, д; 6 б, и; 7 в, д; 8 г; 41: ж; с обща площ 103.8 ха, **9530 – Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор**, отдели и подотдели №№ 1 а-д; 2 а, б, г-е; 3 б, в; 4 а, в; 5 б, в; 6 в, д, з; 7 б; 8 а, д; 9 а-г; 10 а, б, е-и; 23 б; 24 а, в, г, д, ж, к; 25 а, б, д, е, з-м; 26 а, г, е, з, и; 27; 37 а-д, ж, к, л, о, п; 51 а, е, и; 52 б; 53 с; с обща площ 496.8 ха.

Обща площ на местообитанията **1 407.2 ха**.

3.7.3. В обхвата на защитена зона по Директивата за хабитатите „Рупите-Струмешница“, попада 234; с обща площ **18.3 ха**, цялата.

3.7.4. В обхвата на защитена зона по Директивата за хабитатите „Среден Пирин-Алиботуш“, попадат отдели и подотдели №№ ; 69 в- д; 70 г, д, 1, 2; 71 в-д, ж-к, 2-10; 72 г-е, 1-5; 73 г, 5-10; 74-8; 78 ж; 79 в, г; 80 в, г, д, 2, 3; 83 к; 91 и-м, 11, 18; 126 ж, з, 6; 157; 158; 161 а-п, 2-11; 162 а-ж, 2, 3, 5, 7; 163 а-о, 2-6; 164; 165; 173; 174 а, в-к, 1-4; 175; 176; 177 а, б; 178 а-г, 4, 5; 179 а-г, 1-9, 11; 180 о, п; 181; 182 а-е, з-л, 1, 2; 183 а, б, в, з-к, 1, 2, 4, 7, 8; 184 а-д, т, 1-7; 185 а, в, г; 186 а-з, 1-11; 187 г, д, 1-3, 5-7; 189 а-л, 2, 6-8, 10, 11; 192 б, г-ж, и, д1-н1, 1; 197 а-д, у-х, 1-5, 16; 198 а-в, 1; 199 а-в; 209 г-е, и, 4-7; 210 ж-к, 2; 211 о, а1, 1, 2; 212 с-у, х, 1-3; 216 л-н, 10-12; 217 з; 219 а-д, 3-8; 220 а-з, к, л, 1-9; 221-223; 224 а, в, к, м, п-т, 1-3, 7, 8; 226 а-в, д, щ, ю; 227 а, б, 1; 229 а, д-з, 1, 4, 5, 9, 10, 14, 18; 230 д, ж-и, л; 231 а-е, 1-4, 6-10, 13, 14; 232 а; 235 а-к, 1-4; 251; 265 п, р, ф-ц, 10; 266 а, г, д; 267-269; 271 а-д, 2-4; 273 б-е, к, л, т, у, х, ц, щ; 274 а-к, 1-3, 5; 275; 279-281; 282 а-к, н-п, 1-9, 11, 12; 283 а, о-а1, 1-4; 284 а, б, г, д, к-о, 1, 3; 285 п-у, 5-10; 286 н, о, 2; 287 в-м, 5-17; 288; 289 а, б, г, 1-14; 290-292; 293 а-д, 2-5; 294 б-г, 1; 295 а-г, з-н, 1, 2; 296-300; 303-316; 317-2; 318 а, б, д, т-ц, 13, 14; 319 а-з1, п1, р1, 1-15; 320; 321; 322: а-з, 1-24; 323-327; 328 а, х, ч-щ; 329 а-к, т-ш, 1-8; 331 з-у, 8-22; 332; 333 а-к, 2-17; 334-341; 342 а-т, ф-ч, 1-13; 343; 344; 345 б, в, 1-3, 6-8, 10; 346 а-и, л, 1-4; 347; 348 б-д, и, м, о-х, 1, 2; 349 а-ж, и-у, 1-5; 350 а-г, ж-и, 1-8; 351 а-н, 1-6; 352 а-с, х, 1, 2; 353 а-л, 1-3; 354 а-л, т, 1-3, 5, 8, 9; 355; 356 а, в, г-ж, 1-3; 357; 358; 366 б-и; 367 а-к, 2-12; 368; 369; 378 б; 386 а, л, 1, 2, 15-18, 20-22; 387-391; 392 а-р, 1-14, 16-19; 393; 394; 395 а-р, 1, 2, 4-6; 396 а-е, 1, 2, 4-14; 397 а, в-м, 1-36; с обща площ **8 793.8 ха**, от която залесена площ **7 911.4 ха** и незалесена площ **882.4 ха**.

В защитена зона „Среден Пирин-Алиботуш“, с код BG 0001028, са установени дванадесет типа горски местообитания – **4070 – Храстови съобщества с *Pinus mugo***, отдели и подотдели №№ 173 д; 220 и, к; 267 а, б; 268 г; 279 б; 300 а, л; 306 б, м, н; с площ 34.1 ха, **9130 – Букови гори от типа *Asperulo-Fagetum***, отдели и подотдели №№ 157 к; 161 а, б; 162 г; 163 в, д, к, м; 164 в; 165 в, д, е; 175 е; 177 б; 178 а, б; 179 г; 181 в, н, о; 182 и; 183 з, к; 184 т; 192 б, г, д, е, и, д1, и1-л1; 210 ж; 211 о, а1; 216 л, н; 217; 219 д; 220 ж; 221 а; 222 а-г, и, к, м-с; 223 а-р; 224 а, в, к, м, с, т; 226 ю; 227 а; 229 а; 235 в, е, к; 266 д; 267 и; 268 а, и; 269 а, к, о, п; 271 а, б, д; 273 б, г-е, к, л, т, х; 274 г; 275 д; 279 з; 280 д; 281 к, л; 282 и, к, н-п; 283 а, о, п, ч; 284 г, л; 293 а; 294 б, в; 295 г, к-м; 296 д, з, и; 297 в, д, з, л; 298 в, д, з-м; 299 е, и, м; 300 г, ж; 303 в, и; 304 б, в, е; 305 г-ж, и-н; 306 е, ж; 307 г-ж; 308 г, е, и-л, н, о, р, с; 309 б, е; 310 а, в, е, к, л; 311 в, д, е, и, н; 312 а, в, з, и, н, п, с; 313 а, в, ж; 334 е; 335 з; 341 в; 342 д, к, н, о, с, ф; 343 в, г, е, з, к; 349 в; 350 б, в, з; 351 б, г, к, л, м; 352 г, е-и, л, м, п, с, х; 353 г, ж, к; 354 б, к, т; 355 а, ж, и, к, л; 356 в, е; 357 б, в, г, е; 358 г, е; 366 б, в, г; с обща площ 2 043.9 ха, **9170 – Дъбово-габъррови гори от типа *Gallio-Carpinetum***, отдели и подотдели №№ 80 в; 91 к; 179 а; 181 б; 184 в, г; 192 н1; 209 и; 229 д; 265 ф-ц; 273 щ; 283 ю-а1; 284 к, м, н; 285 п, р, т; 286 н, о; 287 в-з, к-м; 288 б, в; 292 а, г, е; 293 б-д; 294 г; 312 г; 313 з, и, к, м, н, р; 314 г, е, и-м, о, р-ф, ц, ш; 315 а, б, ж, п, у; 316 а, е, ж, з, м, о, п, р, т, ч, ю, я, в1-ж1, и1, ц1; 329 а, в, д, ж, т, ф, х; 334 а, б, ж-н; 335 е, л-с, у; 336 б, г, е-и; 340 а-в, л, м; 341 г-о; 342 т; 343 и, л; 344 а-е, к; 346 а-и, л; 347 б, г, д, е, з-н; 348 б-д, и, м, о, х; 349 г-ж, к, м-о, п; 350 ж; 366 д-и; 367 а-з; 368 а-г, ж; 369 а, б, г, е, ж; 397 а, в, г; с обща площ 1 120.4 ха, **91ВА – Мизийски гори от обикновена ела**, отдели и подотдели №№ 158 н; 161 в, д, к, л; 174 а, в; 175 б; 176 в; 351 в; с обща площ 82.1 ха, **91СА – Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори**, отдели и подотдели №№ 126 ж, з; 157 а, в, г-е, з, и, л; 158 а-в, д; 161 з, н; 162 б, д-ж; 163 ж, з; 165 а, б; 174 г, д, к; 175 а, д; 176 а, б; 178 в, г; 180; 181 г-м; 182 к, л; 183 и; 212 у; 219 а-г; 220 а-в, е, з, к, л; 221 в, г, н, п; 222 е, ж, л; 235 а, г, д, з; 251 а, з; 265 п; 267 в, г, л; 268 б, ж, к; 269 б-г, е, з, и, л; 271 в, г; 274 и, к; 275 а, б-г, з; 279 в-е; 280 а, в, з; 281 а, в, е, н; 282 д, ж, з; 283 ф; 295 а-в, з; 296 а-г, е; 297 а, б, к; 298 б, г, е; 299 в, ж, л; 300 в, к; 303 а, б, ж; 304 а, г, д, ж, и, к; 305 а, в; 306 з; 307 з, и; 308 б, в, д, ж; 309 в, г; 310 ж-и; 312 е; 314 п, х; 329 б, г; 334 в, д; 335 а-г; 341 а; 342 а, б, з, х, ц, ч; 343 а; 347 в, ж; 348 т-ф; 351 а, и; 352 а-в, р; 353 а, б; 354 а, е, з; 355 б, в, г, м; 356 д, ж; 378; с обща площ 1 085.3 ха, **91Н0 – Панонски гори с *Quercus pubescens***, отдели и подотдели №№ 80 д; 289 а; 290 б, г; 321 з, л, м, н, п; 326 а-д; 327 а, в, г-е, и-м; 331 з, к-м, о-т; 332 б; 333 б, з; 339 г; 345 б; 368 е; 391 а, б; 392 е, ж, р; 395 д; 396 в; 397 д; с обща площ 264.0 ха, **91М0 – Балкано-панонски церово-горунови гори**, отдели и

подотдели №№ 288 ж; 291 л, н; 316 б1, п1, т1, ф1; 318 т, у, ф, х; 336 в, к; 337 б; 338 а, д, л, н; 339 д, ж, з; с обща площ 60.5 ха, **91W0 – Мизийски букови гори**, отдели и подотдели №№ 209 е; 335 г; с обща площ 2.3 ха, **92C0 – Гори от *Platanus orientalis***, отдели и подотдели №№ 69 г, д; 70 д; 71 д, ж-и; 73 г; 186 а, г-з; 197 а-г, у-х; 198 а, б; 199 а, б; 291 т-ф; 319 е-и, л-о, у-ц; 337 г, д; 394 г; 395 м; с обща площ 43.5 ха, **9410 – Ацидофилни гори от *Picea* в планинския до алпийския пояс (*Vaccinio-Piceetea*)**, отдели и подотдели №№ 158 г, и; 161 е, и; 173 а, б, г; 174 е, ж; 175 г; 176 г; 221 б; 251 г, д, ж; 268 в; с обща площ 202.0 ха, **9530 – Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор**, подотдел 395 з; с площ 4.5 ха и **95A0 – Гори от бяла и черна мура**, отдели и подотдели №№ 220 д; 221 д-з, л, м, о; 268 д, е; 269 д, ж; 279 а; 300 б; 305 б; 306 а, в, г, д, и-л, о; 307 а-в, к; 308 а; 356 а; 357 а, к, л; 358 а; с обща площ 345.5 ха.

Обща площ на местообитанията **5 288.0 ха**.

3.7.5. В обхвата на защитена зона по Директивата за птиците „Кресна“, попадат подотдели 28 а-в, 1-4; с обща площ **19.0 ха**, от която залесена площ **5.6 ха** и незалесена площ **13.4 ха**.

3.7.6. В обхвата на защитена зона по Директивата за птиците „Мелнишки пирамиди“, попадат отдели и подотдели №№ 285 с; 288 р-у; 289 а, б, г, 1-14; 290; 291; 315 -с, 8, 9; 316 р-ф1, ц1, 12-37; 317-321; 322 а-з, 1-22, 24; 323-328; 329 ж, з, л-т, 9-19; 330-333; 334 к; 335 о, с-ч; 336-340; 344 з-л; 369; 385 ш, к1, л1; 386 и-н, 8-25; 387-391; 392 в-ж, и-р, 3-19; 393-395; 396 а-е, 1-14; 397 д-м, 3-36; с обща площ **2 873.2 ха**, от която залесена площ **2 211.1 ха** и незалесена площ **662.1 ха**.

3.7.7. В обхвата на защитена зона по Директивата за птиците „Рупите“, попадат отдели и подотдели №№ 102; 233; 234; 240 а-в, г, л-р, ф-ц, 1-16; 241-246; 247 б, в, к, л, 1, 4; 248 а, б, г, ж-м, 1-4, 6, 7; 253; 254; 255: а, 1-8; 256; 257 д-з, 4-7; 270 м-т, 1-4; с обща площ **1 432.5 ха**, от която залесена площ **661.3 ха** и незалесена площ **771.2 ха**.

3.7.8. В обхвата на защитена зона по Директивата за птиците „Пирин-Буфер“, попадат отдели и подотдели 7-11; 19-22; 23 ж-к, 2; 24 б, в, д-к, 1, 3-5; 37 г; 50 д, е; 51 а-и, 1-10; 52; 53 а-с, 1-4; 87 б, е-и, л-с, 1-7; 88; 89; 95-97; 98 а-д, 1-4, 6; 126 ж, з, 6-8; 157; 158; 161; 162 б-ж, 2-5, 7; 163-165; 173; 174 а, в-к, 1-4; 175; 176; 177 а, б; 178 а-в, 4, 5; 179 а-г, 1-9, 11, 12; 180 а, о, п; 181; 182 и-л; 183 з, к, 4, 7; 184 т; 192 а-и, е1-н1, 1; 219 а-д, 1-8; 220 а-л, 1-9; 221; 222; 223 е-п, 3; 224 к, т, 3; 235 а-к, 1-4; 266 г, д; 267-269; 271 а-д, 2, 3; 274 а-ж, и, к, 1-3, 5; 275; 279-281; 296 а-е, 1-3; 297 а-е, к, л; 298 а-л, 1, 2, 5; 299; 300; 303-308; 309 а-в, д-ж, 1-5; 310: г-ж; 348 е; 354 б-к, 1, 2, 4, 9; 355; 356 а, в-ж, 1-3; 357; 358; 366 а-и; 367 а-д, ж, 1, 2; с обща площ **4 822.8 ха**, от която залесена площ **4 590.4 ха** и незалесена площ **232.4 ха**.

В защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна да се определят типове природни местообитания и да се изпълнят изискването на чл. 24 ал. 4 от Наредба № 18/07.10.2015 г., като се проучи и определи количеството мъртва дървесина и биотопните дървета за защитените зони.

3.8. Специални горски територии по чл. 5, ал. 3, т. 2 от Закона за горите

3.8.1. Семепроизводствени насаждения, отдели и подотдели №№ 19 д, к; 21н; 23 е, ж; 27 д; 109 в, д; 115 а; 116 б; 157 и; 158 б, н; 161 и-л; 222 а, п, р; 223 е, ж, и, к, м, п; 341 г; 347 д, е; 348 а; 349 д, н, п; с обща площ 268.6 ха, цялата залесена.

3.8.2. Семепроизводствена градина, отдели и подотдели №№ 21 е; 27 е, и, к; 161 п; с обща площ 7.1 ха, цялата залесена.

3.8.3. Горски разсадник, отдели и подотдели №№ 69-12; 233-1; с обща площ 10.5 ха, цялата незалесена.

3.9. Специални горски територии по чл. 5, ал. 3, т. 3 от Закона за горите

3.9.1. Курортна гора, отдели и подотдели №№ 75; 76; 77 а-г, 1-5; 78 а-д, ж, з, 1-10; 79-90; 126; 157 а-л, 2-12; 158 а-н, 1-8; 161 а-п, 1-8; 162 а-ж, 1-7; 183-186; 187а-в, е-и, м-о, 1-12; с обща площ 1 742.1 ха, от която залесена площ 1 627.8 ха и незалесена площ 114.3 ха.

3.9.2. Зелена зона, отдели №№ 69; 73; 190; 198-201; 320; 321; 326; с обща площ 642.2 ха, от която залесена площ 513.7 ха и незалесена площ 128.5 ха.

3.9.3. Лесопарк, отдел 202; с обща площ 75.8 ха, от която залесена площ 73.0 ха и незалесена площ 2.8 ха.

3.10. Гори във фаза на старост, определени със заповед № РД 49-421/02.11.16 год. на

Министъра на земеделието и храните, отдели и подотдели №№ отдели и подотдели №№ 8 а, г, д; 20 а; 23 в, г; 126 з; 157 в, и; 161 в; 173 д; 179 г; 182 з; 220 г; 221 е, ж, к; 245 г, д; 246 д, е; 249 в, д, з; 252 а-д; 255 а, б; 256 б-г; 261 б; 267 б, в; 268 г; 273 щ; 279 е, з; 289 а; 291 т; 293 в, г, д; 294 в; 303 б; 306 б, в, н, о; 307 а; 313 н; 319 ж, ц; 332 б; 333 б; с обща залесена площ 587.4 ха.

3.11. Гори във фаза на старост, определени по Доклада за горите с висока консервационна стойност за територията на стопанството, отдели и подотдели №№ 7 б; 8 а, г, д; 9 б; 10 д; 20 а, б, г; 22 б п; 23 в, г; 24 б; 25 д, е; 50 и; 51 л; 53 р; 75 к; 78 в; 79 а, в; 80 ж; 84 в; 86 а, б, ж, т; 87 к, л; 88 щ; 90 г, д; 91 б, к; 98 г; 110 в; 112 б; 113 ж; 115 и; 126 з, м; 157 в, и; 161 в; 162 б, д; 173 д; 176 г; 179 а, г; 181 а, в; 182 з; 185 п; 220 б, в, г; 221 е, ж, л, к; 245 г, д; 246 д, е; 249 в, д, з; 252 а, б, в, г, д; 261 б; 255 а, б; 256 б, в, г; 267 б, в; 268 г; 273 ц, ч, щ; 279 е, з; 289 а, б, в, г; 291 т; 293 в, г, д; 294 в; 303 б; 306 б, в, н, о; 307 а; 310 б, л, н; 311 в; 313 н; 316 а1; 319 е, ж, л, о, ц; 328 а; 332 б; 369 в; 391 е, к, м, щ; 397 д; с обща площ 1 052.9 ха, цялата залесена.

3.12. Представителни образци, определени по Доклада за горите с висока консервационна стойност за територията на стопанството, отдели и подотдели №№ 2 в; 3 а; 4 б; 5 а; 7 а; 8 в; 9 а, г, д; 23 а; 31 к, л, м, н; 32 б, в; 33 а, б, в, г, е, и; 34 м; 43 г; 44 б, г; 45 б, в; 46 г; 49 з; 54 в, з, к, л; 69 е; 83 а, б, д; 85 б, е; 86 е; 87 м; 88 х, щ, ю; 89 д, з; 91 е, ж, з; 92 к, р; 111 д; 126 а, ж; 162 ж; 179 б; 183 д; 184 г, е, ж; 186 и, к, л, м; 187 в; 188 а, б, г, с; 199 и; 209 е; 210 ж; 211 о, а1; 216 н; 218 в; 219 а; 229 д; 230 а, б, е, ж, к231 б, г; 273 у, х; 275 б; 283 з; 288 а; 291 м, х; 310 а, в; 313 а; 316 р1; 317 д; 318 а, л, ц; 319 ш, р1; 324 о; 326 а, в; 327 а, в, д, и, л; 331 к, м, о, р, с; 349 з, 352 т; 372 а, б, в, г; 380 з; 386 б, в, е, ж, и, к; 391 а, б; 392 е, ж, р; 328 б, в, г, н, о; 330 б; 333 в; 395 д; 396 в; 390 ф, х, ц; с обща площ 1883.9 ха.

При инвентаризацията на горските територии да се запази номерацията на подотделите, представляващи „гори във фаза на старост“.

3.11. Горски територии, представляващи редки, защитени или изчезващи екосистеми, или съдържащи се в тях такива - ВКС 3, определени по Доклада за горите с висока консервационна стойност за територията на стопанството.

3.11.1. G1.2116 Dacio-Moesian ash-alder woods / Крайречни гори от елши (*Alnus*spp.) и планински ясен (*Fraxinus excelsior*)

Смесени крайречни галерийни съобщества с основен едификатор черна елша (*Alnus glutinosa*). На места едификатори и съедификатори са бялата елша (*Alnus incana*), източният чинар (*Platanus orientalis*) и обикновеният ясен (*Fraxinus excelsior*). Участват още различни видове върби, най-често трошлива върба (*Salix fragilis*) и бяла върба (*S. alba*). Този тип галерийни гори се срещат по-често в ниския планински пояс и рядко в средния планински пояс. Развиват се върху влажни до мокри, спорадично заливани, отцедливи и проветриви почви. В тревната покривка най-често се срещат *Aegopodium podagraria*, *Carex remota*, *C. sylvatica*, *Circaea lutetiana*, *Cirsium appendiculatum*, *Equisetum* spp., *Filipendula ulmaria*, *Galium aparine*, *Impatiens noli-tangere*, *Lycopus europaeus*, *Lythrum salicaria*, *Myosotis scorpioides*, *Ranunculus repens*, *Rumex sanguineus*, *Scirpus sylvaticus*, *Stellaria media*, *S. nemorum*, *Urtica dioica* и др. Смесените крайречни галерийни съобщества с основен едификатор черна елша се отличават от съобществата с доминиране и участие на този вид в низините и в долните течения на големите реки. В тях участието на увивни растения и термофилни видове е силно ограничено. Заливанията са редки и краткотрайни поради по-големия наклон и по-тесните крайречни долини. В по-високите части на планините, галериите с преобладаване на черна елша отстъпват място на галериите с преобладаване на бяла елша и участие на по-голям брой видове с бореален произход (Димитров 2015). Този тип гори са включени в ЗБР и в Червена книга на Р. България том 3 Природни местообитания с категория „уязвимо местообитание“ (Бисерков и др. /ред./ 2015).

На територията на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“ местообитанието е установено в подотдели 86-о, 91-и, 91-м, 92-с, 92-у, 179-б, 181-а, 182-г, 182-е, 183-а, 184-а, 210-к, 229-з, 288-а, 316-а1.

3.11.2. G1.3155 Rhodopide Mediterranean poplar galleries / Върбово-тополови галерии в Южна България

Крайречни гори, срещащи се в равнините и низините с преходно-континентален климат в Южна България. Заемат тесни ивици от поречията на по-големите реки (Марица, Тунджа, Струма, Места и др.) и техните притоци. Развиват се върху богати алувиални (наносни) почви. Характерни са периодични пролетни заливания с различна продължителност. Основни едификатори са бялата (*Populus alba*), черната топола (*P. nigra*), бялата (*Salix alba*) и трошливата върба (*S. fragilis*). Срещат се също черна елша (*Alnus glutinosa*), по-рядко полски бряст (*Ulmus*

minor), полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*), източен чинар (*Platanus orientalis*) и летен дъб (*Quercus robur*). Характерно е и присъствието на увивни растения – хмел (*Humulus lupulus*), повети (*Clematis vitalba*, *C. viticella*), бръшлян (*Hedera helix*), къпини (*Rubus* spp.), гръцки гърбач (*Periploca graeca*), обикновено чадърче (*Calystegia sepium*), горска лоза (*Vitis sylvestris*). Местообитанието в повечето случаи е подложено на антропогенен натиск в резултат от създаване на високопродуктивни хибридни тополови култури. В тревно-храстовия етаж обликът се определя от голям брой подвижни видове и антропофити, като *Aegopodium podagraria*, *Aristolochia clematitis*, *Berula erecta*, *Bidens tripartita*, *Bromus sterilis*, *Chelidonium majus*, *Galium aparine*, *Heracleum ternatum*, *Parietaria erecta* (= *Parietaria officinalis*), *Solanum dulcamara*, *Urtica dioica* и др. Върбово-тополовите галерии в Южна България се отличават от крайречните върбово-тополови гори в Северна България по наличието на повече видове с южен произход като *Bryonia alba*, *Clematis flammula*, *C. viticella*, *Parietaria erecta*, *Periploca graeca*, *Platanus orientalis*, *Salix xant hicola*, *Tamarix tetrandra* и др. (Димитров и Ташев 2015). Този тип гори са включени в ЗБР и в Червена книга на Р. България том 3 Природни местообитания (Бисерков и др. /ред./ 2015) с категория "уязвимо местообитание".

На територията на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“ местообитанието е установено в подотдели 101-а, 234-д.

3.11.3. G1.381 Helleno-Balkan riparian plane forests / Хелено-Балкански гори от източен чинар

В това местообитание се включват крайречни гори, доминирани от източен чинар (*Platanus orientalis*). Разпространението му в България е локализирано в два основни района. Единият включва находищата в Източните и Средните Родопи по долината на р. Арда и по течението на Бачковската река (от Асеновград до Бачковския манастир). Другият район обхваща долините на реките Места и Струма, на юг от Кресненското дефиле. В първия район източният чинар се среща единично или на групи, а във втория образува много поголеми и значително по-запазени съобщества. Естественото разпространение на съобществата на чинара е свързано с поречията на реките, като достига надморска височина до 800-900 m. Почвите са алувиални и алувиално-делувиални наслаги край водни течения и водоизточници с постоянно и временно течаща вода с подпочвено и повърхностно овлажняване. Най-добри условия за развитие създават дълбоките, проветриви, богати и умерено влажни почви. Лимитиращ фактор за разпространението на чинаровите гори в страната е температурата. Възрастните дървета понасят ниските температури у нас, но младите особено пониците, страдат и често загиват. В дървесния етаж на съобществата доминира източният чинар, като единично се срещат *Alnus glutinosa*, *Juglans regia* (вторично разпространен), *Salix alba*, и по-високо, по северните склонове на Беласица се появяват *Castanea sativa*, *Fagus sylvatica* и *Ostrya carpinifolia*. Съобществата в планинските местности, представляват тесни ивици по долините на планинските потоци, повечето от които са с целогодишен воден отток. Склоновете на долините са с много големи наклони, като на места представляват отвесни скални стени или сипеи. На места долините се стесняват до тесни планински клисури с ширина няколко метра. Дъната на долините са запълнени с наноси носени от потоците или смъкнати от склоновете. Почвите представляват наносни материали с различни размери от огромни каменни блокове до пясък. Повечето чинарови гори тук са в много добро състояние с прави, пълнодървесни стъбла, самоокастрени на значителна височина. Съобществата, разположени в близост до населените места - предимно върху поройните конуси и по доловете с временно течаща вода са в неблагоприятно състояние. Поради неправилно използване (сечи и паша) гори върху потенциално добри екоотпи са с влошена структура. В дървесния етаж участва *Juglans regia*, а в тревния преобладават нитрофилни видове *Melissa officinalis*, *Parietaria erecta*(=*Parietaria officinalis*), *Urtica dioica* (Горгушев 2015).

Този тип гори са включени в ЗБР и в Червена книга на Р. България том. 3 Местообитания с категория "застрашено местообитание" (Бисерков и др. 2015).

На територията на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“ местообитанието е установено в подотдели: 48-б, 57-а, 70- д, 71-г, 71-д, 71-ж, 71-з, 72-г, 72-д, 72-е, 74-в, 74-г, 78-а, 79-г, 80-г, 83-к, 86-н, 186-д, 189-а, 189-в, 189-к, 189-л, 196- а, 197-б, 197-г, 197-у, 197-ф, 197-х, 198-а, 198-б, 199-а, 202-а, 202-б, 208-а, 208-б, 232-к, 232-м, 242-е, 291-т, 319- ж, 319-л, 319-о, 319-ц, 394-г.

3.11.4. G1.69 Thermophilous Moesian beech forests / Мизийски букови гори

Чисти и смесени широколистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *moesiaca*). Срещат се предимно в

предпланините, ниските планини и долните части на високите планини в диапазона от 100 до 1300 m надм. вис. при условия на умерено-континентален и преходноконтинентален климат. Заемат главно сенчести изложения и участъци в доловете с относително по-висока въздушна и почвена влажност. Почвите са кафяви горски и по-рядко канелени горски и рендзини. Мизийските букови гори се отличават с термофилен характер, подчертан чрез присъствието на видове от съседно разположените дъбови, липови, габъррови и др. широколистни гори. В горната част от вертикалния си диапазон на разпространение, мизийският бук формира смесени гори с участие най-вече на обикновен габър (*Carpinus betulus*) и обикновен горун (*Quercus dalechampii*). В по-ниските участъци съедификатори са предимно дървесни видове сюжен произход и разпространение – *Acer hyrcanum*, *Corylus colurna*, *Ostrya carpinifolia*, *Quercus cerris*, *Q. frainetto*, *Sorbus torminalis* и *Tilia tomentosa*. Храстов етаж обикновено не е формиран. Почесто се срещат единични храсти от *Cornus mas*, *Crataegus monogyna*, *Rosa arvensis*, *Rubus hirtus*, *Ruscus aculeatus*, *R. hypoglossum*. Общото покритие на тревния етаж варира в широки граници в зависимост от покритието на дърветата и се характеризира с мозайчна структура. Най-често се формират микрогрупировки с преобладаване на следните видове: *Aremonia agrimonoides*, *Dentaria bulbifera*, *Euphorbia amygdaloides*, *Galium odoratum*, *Luzula forsteri*, *Melica uniflora* и *Sanicula europaea*. Други видове с висока срещаемост са *Dryopteris filix-mas*, *Hedera helix*, *Lamium galeobdolon*, *Melissa officinalis*, *Mycelis muralis*, *Piptatherum virescens*, *Polygonatum latifolium*, *P. odoratum*, *Potentilla micrantha*, *Sanicula europaea*, *Tamus communis*, *Viola odorata*, *V. reichenbachiana* и *V. riviniana*. Присъствието на *Glechoma hederacea*, *Arum maculatum*, *Geum urbanum*, *Helleborus odoratus*, *Lathyrus niger* и *Physospermum cornubiense* е указателно за термофилния характер на този тип букови гори. Характерен е и пролетният синузид от *Arum maculatum*, *Geum urbanum*, *Glechoma hederacea*, *Helleborus odoratus*, *Lathyrus niger*, *Physospermum cornubiense* и др. Местообитанието е разпространено в цялата страна, но най-вече в Стара планина, Васильовска планина, Беласица, Влахина, Конявска, Средна гора, Пирин, Източни Родопи, Руй планина, Витоша, Микренски възвишения (Димитров 2015).

Местообитанието е включено в ЗБП и в Червена книга на Р. България том. 3 Природни местообитания с категория "потенциално застрашено местообитание" (Бисерков и др. /ред./ 2015).

На територията на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“ местообитанието е установено в подотдели: 8-в, 9-д, 10-д, 11-д, 20-д, 21-а, 25-ж, 50-и, 51-к, 51-л, 52-а, 53-в, 53-о, 53-р, 54-в, 56-г, 56-к, 85-е, 86-а, 86-т, 87-л, 87-о, 88-ч, 88-ш, 89-л, 89-м, 90-г, 91-б, 91-в, 91-д, 110-б, 111-г, 111-ж, 113-и, 116-ж, 163-к, 163-м, 164-в, 178-б, 181-в, 181-о, 183-д, 183-з, 184-т, 185-а1, 185-в1, 185-ж1, 185-м1, 185-н1, 185-у, 192-б, 192-д, 192-д1, 192-е, 192-и1, 192-л1, 194-б, 194-д1, 194-р, 194-с, 194-ч, 194-ш, 205-л, 209-е, 210-ж, 211-а1, 211-о, 211-ш, 211-я, 212-к, 212-м, 212-н, 212-ф, 212-ч, 213-ж, 213-м, 213-н, 213-п, 214-с, 215-г, 216-е, 216-л, 216-н, 217-з, 225-б, 226-ф, 226-ц, 226-ю, 228-з, 230-в, 230-г, 236-и, 236-ц, 265-в, 265-и, 265-л, 265-м, 265-т, 266-с, 271-а, 271-д, 271-ж, 271-з, 272-а, 273-г, 273-д, 273-е, 273-л, 273-т, 273-х, 283-ч, 284-л, 286-в, 286-к, 286-л, 293-а, 294-б, 294-в, 295-м, 296-з, 297-з, 298-и, 298-к, 298-л, 298-м, 310-а, 310-в, 311-н, 312-в, 312-з, 312-н, 312-п, 313-а, 313-в, 313-ж, 334-е, 335-з, 335-т, 341-в, 342-к, 342-н, 342-о, 342-с, 342-ф, 343-г, 343-е, 343-з, 343-к, 349-з, 350-б, 350-в, 350-д, 351-л, 351-м, 351-о, 352-с, 352-т, 353-к, 353-м, 354-с, 366-а, 366-б, 366-г, 374-б, 374-д, 374-с, 375-г, 375-е, 375-л, 375-ц, 376-а1, 376-с, 376-у, 376-ч, 377-н, 377-с, 378-в1, 378-с, 379-а, 379-е, 379-ж, 380-д, 380-з, 383-д, 384-б, 384-в, 384-з

3.11.5. G1.6921 Southeastern Moesian acidophilous beech forests / Ацидофилни гори от обикновен бук (*Fagus sylvatica*)

Гори с преобладание на бук, разположени на бедни кисели и влажни почви. Местообитанието включва ацидофилни широколистни и смесени широколистно-иглолистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica*). Развиват се на сравнително бедни (понякога ерозирали), кисели кафяви светли горски почви и ранкери, формирани главно върху диорит, гранит, риолит, пясъчници, кристалинни шисти и др. Заемат най-често стръмни склонове с различни изложения - както сенчести, така и слънчеви. Имат голям вертикален диапазон - от 700 до 1700 m надм. вис. В долната част на този диапазон (700-1100 m надм. вис.) горите са монодоминантни букови и смесени широколистни със сравнително голямо участие на обикновен габър (*Carpinus betulus*) и зимен дъб (*Quercus dalechampii*), а на места и на бяла бреза (*Betula pendula*). На по-големи надморски височини (1300- 1700 m надм. вис.) обикновеният бук формира както чисти, така и смесени гори с обикновена ела (*Abies alba*) и обикновен смърч (*Picea abies*). Единично участие имат офиката (*Sorbus aucuparia*), трепетликата

(*Populus tremula*), бялата бреза и белият бор (*Pinus sylvestris*). Ацидофилните букови гори имат добре развит тревен синузий с преобладаване на видове, чието разпространение е свързано с кисели почви. В някои съобщества се формира мъхова покривка.

На територията на "ТП „Държавно горско стопанство Сандански" е представен подтипът **Типични ацидофилни букови гори от асоциация *Luzulo luzuloidis-Fagetum sylvaticae***. Към този подтип се отнасят голяма група ацидофилни букови гори, с широко разпространение в България - Стара планина, Средна гора, Осоговска планина, Западни Родопи, Врачанска планина, Васильовска планина и Беласица. Развиват се най-често в диапазона 1000-1500 m надм. вис. и заемат предимно стръмни склонове с различни изложения. Почвите са сравнително плитки и бедни кисели кафяви горски ненаситени, ранкери, и по-рядко кафяви горски наситени. Константни и доминиращи видове са *Luzula luzuloides* и *Deschampsia flexuosa*. Други често срещани са видове са *Calamagrostis arundinacea*, *Hieracium murorum* gr., *Mycelis muralis*, *Poa nemoralis*. В отделни фитоценози доминанти и субдоминанти са *Bruckenthalia spiculifolia*, *Calamagrostis arundinacea*, *Juniperus communis*, *Vaccinium myrtillus*, *V. vitis-idaea*, *Veronica officinalis*, както и някои мъхове - *Leucobrium glaucum*, *Pleurozium schreberi*, *Polytrichum juniperinum* и др. (Димитров 2015).

Този тип гори са включени в ЗБР и в Червена книга на Р. България том. 3 Природни местообитания с категория "уязвимо местообитание" (Бисерков и др. /ред./ 2015).

На територията на ТП „Държавно горско стопанство Сандански" местообитанието е установено в следните отдели 75-з, 84-г, 84-н, 85-г, 89-к, 91-е, 91-ж.

3.11.6. G1.6922/G1.6923 Southeastern Moesian neutrophile beech forests / Неутрофилни букови гори

Неутрофилните букови гори са най-разпространените в България букови гори. Формирани са на относително по-големи надморски височини от около 700 до около 1800 (2100) m при типичен планински климат. Заемат предимно северни склонове, долове и клисури. Почвите са неутрални, слабо кисели или слабо алкални, богати на хранителни вещества, влажни кафяви горски. Тези гори се развиват при среден хидротермичен режим и се характеризират с участието на редица бореални и средноевропейски видове, което ги прави сходни със средноевропейските букови гори. Преобладаващ дървесен вид е обикновеният бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *moesiaca*), който понякога в по-ниските части формира смесени широколистни гори с участие на *Acer heldreichii*, *A. pseudoplatanus*, *Betula pendula*, *Carpinus betulus*, *Fraxinus excelsior*, *Populus tremula*, *Sorbus aucuparia*, *Ulmus glabra*, а в по-високите части на планините образува смесени широколистногололистни гори с *Abies alba*, *Picea abies* и *Pinus sylvestris*. Храстов етаж обикновено не се формира, но сравнително постоянно участие имат *Daphne mezereum*, *Lonicera xylosteum*, *Rubus idaeus*, *Salix caprea*, *Sambucus racemosa*. Мезофилните букови гори се отличават с богат и разнообразен по флористичен състав и обилие тревен етаж в сравнение с останалите букови гори в България. Доминиращи видове най-често са *Anemone nemorosa*, *Dentaria bulbifera*, *Galium odoratum*, *Lamium galeobdolon*, *Sanicula europea*, *Melica uniflora* (Димитров 2015). Този тип гори са включени в Червена книга на Р. България том. 3 Природни местообитания с категория "потенциално застрашено местообитание" (Бисерков и др. /ред./ 2015).

На територията на ТП "ДГС Сандански" неутрофилните букови гори са представени от следните подтипове: 1. Типични неутрофилни букови гори (асоциация *Asperulo-Fagetum*). Типичните неутрофилни букови гори са най-разпространения тип букови гори в България. Заемат главно средната част на буковия пояс в диапазона 1000- 1500 m надм. вис. в Стара планина, Средна гора, Осоговска планина, Беласица, Родопи, Рила, Пирин, Руй планина, Влахина, Конявска, Васильовска планина и Микренски възвишения. Отличават се със сравнително ниско покритие на тревния синузий, в който най-често доминират *Dentaria bulbifera*, *Galium odoratum* и *Mycelis muralis*. 2. Букови гори с горска светлика (групировка *Luzula sylvatica-Fagus sylvatica*). Тези гори заемат много стръмни склонове във височинния диапазон от 850 до 1500 m. Развиват се върху слабо кисели почви от кафяви горски почви. Имат преходен характер между ацидофилните и неутрофилните букови гори. Срещат се главно в Стара планина, Беласица, Ихтиманска Средна гора, Рила, Врачанска планина и Западни Родопи. Характерният облик на тревния синузий се определя от видовете *Amblystegium serpens*, *Hieracium sabaudum* gr., *Luzula sylvatica*, *Mycelis muralis*, *Poa nemoralis*, *Polypodium vulgare* (Димитров 2015). 3. Смесени елово-букови и смърчово-букови гори (групировка *Abies alba-Fagus sylvatica*). В този

подтип се включват смесени гори на *Fagus sylvatica* с *Abies alba*, *Picea abies* и *Pinus sylvestris*. Съотношението между дървесните видове е динамично, като в днешно време се наблюдава тенденция на изместване на иглолистните от бука. Смесените иглолистно-букови гори имат фрагментарно разпространение в пояса на иглолистните гори във височинния диапазон 1000-1500 m (1800). Почвите са кафяви горски. Най-голямо разпространение имат в Рило-Родопския масив, районът с най-широко разпространение на иглолистни гори на Балканския полуостров. Техният интразонален характер се потвърждава чрез участието на видове от иглолистните гори (*Melampyrum sylvaticum*, *Moehringia pendula* и *Picea abies*). Имали са по-широко разпространение в България през атлантическия период, когато климатът е бил по-благоприятен в сравнение с наши дни (Димитров 2015).

Местообитанието е включено в ЗБР и в Червена книга на Р. България том. 3 Природни местообитания с категория "потенциално застрашено местообитание" (Бисерков и др. /ред./ 2015).

На територията на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“ местообитанието е установено в следните подотдели: 38-ж, 52-в, 52-д, 53-а, 53-з, 54-з, 54-и, 56-б, 56-л, 76-б, 83-а, 83-б, 86-б, 86-ж, 87-и, 87-к, 87-м, 88-к, 89-и, 89-с, 89-у, 92-г, 92-ж, 92-и, 92-к, 92-м, 92-р, 93-л, 93-н, 94-д, 95-а, 95-б, 95-е, 95-ж, 95-з, 95-к, 96-в, 97-г, 98-г, 112-д, 115-л, 157-к, 161-а, 161-б, 162-г, 163-в, 163-д, 165-д, 165-е, 175-е, 177-б, 178-а, 179-г, 180-а, 181-н, 182-и, 184-п, 184-ш, 192-и, 192-ю, 193-л1, 193-п1, 19-з, 19-м, 20-а, 20-г, 20-и, 210-е, 213-е, 217-д, 218-г, 219-д, 219-ж, 21-п, 21-у, 220-ж, 220-и, 221-а, 222-а, 222-б, 222-в, 222-г, 222-и, 222-к, 222-м, 222-н, 222-о, 222-п, 222-р, 222-с, 223-а, 223-б, 223-в, 223-г, 223-д, 223-е, 223-ж, 223-з, 223-и, 223-к, 223-л, 223-м, 223-н, 223-о, 223-п, 223-р, 224-а, 224-б, 224-в, 224-д, 224-и, 224-к, 224-м, 224-с, 224-т, 225-г, 226-е, 226-з, 226-п, 227-а, 227-в, 227-л, 227-ч, 227-ш, 229-а, 229-б, 22-а, 22-д, 235-в, 235-е, 235-к, 236-п, 236-ф, 23-а, 23-в, 23-г, 24-б, 265-б, 265-ж, 266-д, 266-ж, 266-м, 267-и, 268-а, 268-и, 269-а, 269-к, 269-о, 271-б, 272-л, 273-б, 273-к, 274-г, 275-д, 279-з, 280-д, 281-к, 281-л, 282-и, 282-к, 282-м, 282-н, 282-о, 282-п, 283-а, 283-б, 283-в, 283-г, 283-ж, 283-м, 283-н, 283-о, 283-п, 284-г, 295-г, 295-к, 296-и, 297-в, 297-д, 297-л, 298-в, 298-д, 298-з, 299-е, 299-и, 299-м, 300-г, 300-ж, 303-в, 303-и, 304-б, 304-в, 304-е, 305-г, 305-д, 305-ж, 305-и, 305-к, 305-л, 305-м, 305-н, 306-е, 306-ж, 307-г, 307-д, 307-е, 307-ж, 308-г, 308-е, 308-и, 308-к, 308-л, 308-н, 308-о, 308-р, 308-с, 309-б, 309-е, 310-е, 310-к, 310-л, 311-в, 311-д, 311-е, 311-и, 312-а, 312-с, 342-д, 343-в, 349-в, 350-з, 351-б, 351-г, 352-г, 352-е, 352-ж, 352-и, 352-л, 352-м, 352-п, 352-у, 352-х, 353-г, 353-ж, 354-б, 354-к, 354-н, 354-о, 355-а, 355-ж, 355-и, 355-к, 355-л, 356-в, 356-е, 357-б, 357-в, 357-г, 357-е, 358-г, 358-е, 366-в, 374-д1, 374-е1, 374-и, 377-а, 377-д, 377-з, 377-к, 377-ф, 377-ч, 378-е, 378-к.

3.11.7. G1.737 Eastern sub Mediterranean white oak woods / Мизийски и тракийски гори от космат дъб (*Quercus pubescens*).

Това са разредени, ксеротермни дъбови гори, доминирани от космат дъб (*Quercus pubescens*) с разпространение по варовиковите възвишения на местата с континентален климат. Тези гори са част от смесените дъбови гори, като обикновено заемат най-сухите и топли места по склонове предимно с южно или западно изложение. Видовият състав на съобществата на косматия дъб е динамичен и разнообразен. Дърветата са разклонени и често кривостъблени. Освен *Quercus pubescens*, в етажа на дърветата се срещат още *Acer campestre*, *Fraxinus ornus*, *Quercus cerris*, *Q. frainetto*. Често, особено на места с плитка варовикова основа, масово расте и *Carpinus orientalis*, който може да образува и втори дървесен подетаж. В храстовия етаж има множество видове като *Cornus mas*, *Cotinus coggygia*, *Crataegus monogyna*, *Ligustrum vulgare*, *Paliurus spina christi*, *Prunus spinosa*, *Rhamnus cathartica*, *Rosa gallica*, *Syringa vulgaris*, *Ulmus minor*. В тревния етаж се срещат предимно видове, характерни за ксеротермните дъбови гори. Такива са: *Asparagus officinalis*, *A. tenuifolius*, *Brachypodium sylvaticum*, *Buglossoides purpureo-caerulea*, *Dactylis glomerata*, *Festuca heterophylla*, *Helleborus odorus*, *Lactuca quercina*, *Lathyrus niger*, *Orchis simia*, *Potentilla micrantha*, *Pulmonaria mollis* и др. Поради отворения характер и доброто осветление, във флористичния състав на горите от космат дъб участват много видове, които се срещат по поляните и ливадите, както и в редините на горите. Такива са: *Dichanthium ischaemum*, *Chrysopogon gryllus*, *Dictamnus albus*, *Echinops sphaerocephalus*, *Euphorbia polychroma*, *Filipendula vulgaris*, *Geranium sanguineum*, *Orchis purpurea*, *Primula veris* и др. (Цонев и др. 2015). Този тип гори са включени в ЗБР и в Червена книга на Р. България том. 3 Природни местообитания с категория "застрашено местообитание" (Бисерков и др. /ред./ 2015). На територията на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“ местообитанието е установено в следните отдели: 2-в, 3-а, 31-в, 31-к, 31-л, 31-м, 31-н, 40-г, 40-е, 40-л, 41-а, 41-г, 41-д, 41-ж, 42-б, 42-г, 42-з, 43-в, 43-г, 44-а, 44-б, 44-г, 45-а, 45-б, 45-в, 46-б, 46-в, 46-г, 46-д, 46-е, 47-а, 47-г, 48-ж, 4-б, 59-а, 5-

а, 5-д, 61-и, 62-а, 62-б, 62-ж, 64-а, 64-е, 64-з, 65-а, 65-л, 65-с, 65-х, 65-щ, 65-ю, 66-в, 66-е, 67-а, 67-д, 67-з, 67-и, 67-к, 68-а, 68-б, 68-з, 68-и, 68-л, 68-м, 69-о, 6-б, 6-и, 71-а, 72-а, 72-б, 72-в, 73-а, 73-б, 73-в, 74-а, 74-б, 74-д, 74-е, 74-ж, 76-о, 76-п, 77-а, 77-б, 78-б, 78-г, 78-д, 78-з, 7-в, 7-д, 80-а, 80-е, 80-и, 86-п, 8-г, 91-л, 188-е, 188-м, 188-п, 188-т, 188-ф, 190-б, 191-ж, 191-и, 195-з, 195-н, 196-в, 196-г, 196-е, 197-и, 197-л, 197-м, 197-н, 197-о, 197-п, 201-г, 202-з, 202-х1, 203-з, 203-н, 203-о, 206-а, 206-н, 237-а, 237-в, 237-д, 237-о, 237-р, 237-с, 237-т, 237-у, 237-ф, 238-а, 238-б, 238-в, 238-г, 238-д, 239-в, 239-д, 239-е, 239-ж, 239-з, 239-и, 240-з, 240-к, 240-л, 240-м, 240-н, 240-п, 240-т, 240-х, 240-ш, 241-а, 241-б, 241-в, 241-д, 241-е, 241-з, 241-и, 241-к, 242-а, 242-б, 242-в, 242-г, 243-а, 243-в, 243-г, 244-а, 244-б, 245-б, 245-в, 245-г, 245-д, 245-е, 246-а, 246-б, 246-г, 246-д, 246-е, 247-в, 247-и, 248-г, 248-д, 248-з, 252-г, 252-д, 253-б, 254-а, 254-б, 254-г, 254-д, 254-е, 255-а, 255-б, 256-а, 256-б, 256-в, 256-г, 257-а, 257-е, 257-и, 257-л, 257-н, 260-в, 260-ж, 260-м, 260-п, 261-б, 261-и, 262-б, 262-в, 262-ж, 262-и, 263-б, 263-в, 263-г, 264-г, 264-д, 289-а, 289-в, 290-б, 321-з, 326-а, 326-б, 326-в, 327-а, 327-в, 327-д, 327-и, 327-л, 32-б, 32-в, 331-к, 331-м, 331-о, 331-р, 331-с, 333-б, 333-з, 33-а, 33-б, 33-в, 33-г, 33-е, 33-и, 345-б, 345-ж, 34-м, 368-е, 36-б, 36-д, 372-а, 372-б, 372-в, 372-г, 372-е, 372-ж, 372-к, 372-о, 373-н, 381-б, 381-д, 382-а, 382-б, 382-в, 383-п, 385-ф, 385-х, 386-б, 386-в, 386-е, 386-ж, 386-и, 386-к, 391-а, 391-б, 392-е, 392-ж, 392-р, 395-д, 396-в, 397-д.

3.11.8. G1.7C1 [*Ostrya carpinifolia*] woods / Гори от воден габър (*Ostrya carpinifolia*) –

Ареалът на водния габър (*Ostrya carpinifolia*) покрива югозападната част на Европа (видът расте също в Югозападна Азия), като центърът на неговото разпространение попада около Адриатико-Илирийския район. В България водният габър е разпространен в нейната западна половина, в райони със субмедитеранско влияние. Особено добре съобществата на този вид са представени в Родопите, в долините на реките Чая, Въча, Чепинска, в района на Смолян; по склоновете на долината на р. Места (Момина клисура); по склоновете на Славянка; в долините на реките от водосбора на р. Струма (Санданска Бистрица, Благоевградска Бистрица, Кресненското и Земенското дефилета, Влахина планина). Срещат се в Средна гора, по южните склонове на Средна Стара планина и в долината на р. Осъм (Троянско) и на други места.

Водният габър формира както горски, така и храстови ценози предимно на варовикова, по-рядко на силикатна скална основа. Терените са предимно скалисти. Почвената покривка най-често е слабо развита, хумусно карбонатна от типа рендзини (*Leptosols Rendzic*). Местообитанията са установени предимно на стръмни склонове, предпочитани са тези със северно изложение и в дълбоки влажни дерета, обезпечени с висока влажност на въздуха и почвите. Значителна част от ценозите са първични, но на места има и появили се вторично. В Родопите *Ostrya carpinifolia* участва или изцяло изгражда втори етаж в горите на черния бор. След изсичане на черния бор се формират вторични ценози на воден габър.

Най-големи площи ценозите на водния габър заемат в предпланините и в долните части на планините докъм 900 m надм. вис., по-рядко достигат 1300-1400 m надм. вис., като се развиват в пояса на мезофилните габъррови и букови гори. Развитието им в различни климатични условия свързани с географската ширина (в континентален и субмедитерански климат) и надморската височина (в ксеротермния дъбов пояс и в зоната на мезофитните габъррово-букови гори) намира израз в особеностите на техния флористичен състав и структура. Различията във флористичния състав на ценозите, формирани при различни екологични условия дават основание за разграничаване поне на две групи (с преходи между тях): субмедитерански и планински съобщества на воден габър. Надморската височина на развитие на дадена фитоценоза не е единствен, нито абсолютен определящ фактор за нейните състав и структура. Фитоценозите локализиран под 900 m надм. вис. са по-често свързани със субмедитеранския тип местообитания. Монодоминантните ценози са срещани сравнително по-рядко от полидоминантните, както е и в габъррово-буковия пояс. По-големи площи те заемат в Славянка и някои райони на Родопите. В повечето участъци в състава им с различно обилие, често като съдоминанти, участват и други дървесни видове: *Carpinus orientalis*, *Fraxinus ornus*, *Pinus nigra*, *Quercus pubescens* др. В храстовия етаж участват *Cornus mas*, *C. sanguinea*, *Corylus avellana*, *Cotinus coggygria*, *Cotoneaster nebrodensis*, *Juniperus oxycedrus*, *Paliurus spina-christi*, *Syringa vulgaris*, допълвани в най-югозападните райони на страната, с най-изразено субмедитеранско влияние, от други южни видове като *Coronilla emerus*, *Pistacia terebinthus* и др. Храстовите видове не винаги образуват добре изразен етаж. Тревната покривка като правило има високо покритие, свързана е още по-тясно със скалистите екотопи на тези ценози и се характеризира и със значително участие на сциофилни видове, което отличава ценозите на водния габър от тези на косматия дъб (*Quercus pubescens*), развити в съседство. Често срещани, някои с голямо

обилие, са *Aremonia agrimonoides*, *Brachypodium pinnatum*, *Luzula luzuloides*, *Melica uniflora*, *Poa nemoralis* и др. На места в Родопите и в Стара планина се среща и терциерният реликт *Haberlea rhodopensis*. Тази група фитоценози могат да бъдат отнесени към съюза *Ostryo-Carpinion orientalis*, разпространен широко на територията на бивша Югославия и Гърция. Ценозите локализирани в по-мезофилна среда, най-често над 900 m надм. вис., са част от планинския пояс и включват в състава си повече видове, които са характерни за габърво-буковите гори: *Quercus dalechampii*, поограничено *Acer hyrcanum*, *Carpinus betulus*, *Fagus sylvatica*, *Fraxinus excelsior*. В тревната покривка са разпространени *Hedera helix*, *Mercurialis perennis*, *Polypodium vulgare*, *Tamus communis* и др. Субмедитеранските видове изчезват, увеличава се мезофилния характер на ценозите (Русакова и Ташев 2015). Тези типове гори са включени в Червена книга на България том. 3 Местообитания с категория "уязвимо местообитание" (Бисерков и др. /ред./ 2015).

На територията на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“ местообитанието е установено в подотдел 369-в

3.11.9. G1.9135 *Illyro Moesian montane birch woods* / Гори от бяла бреза (*Betula pendula*)

Естествени чисти и смесени гори с доминиране на бяла бреза (*Betula pendula*) и участие на обикновен смърч (*Picea abies*), бял бор (*Pinus sylvestris*), обикновена ела (*Abies alba*), обикновен бук (*Fagus sylvatica*), бяла мура (*Pinus peuce*) и трепетлика (*Populus tremula*). Срещат се фрагментарно, на малки площи в почти всички планини в България. Развиват се предимно върху каменливи свежи кисели кафяви горски почви. Бялата бреза е пионерен вид, срещащ се естествено на групи или единично в мезофилни иглолистни и букови гори. В резултат на естествени или антропогенни сукцесии, на мястото на унищожени или разстроени гори тя формира вторични чисти и смесени съобщества. Благодарение на добрата си репродуктивна способност брезата бързо заема площи, освободени от коренната растителност при ветровали, снеголоми, пожари и лавини. В някои случаи тя се настанява и на изоставени пасища и ливади. Често брезата е основен едификатор, а в подлеса преобладават смърч, бук или ела. В тревния етаж взимат участие най-често мезофитни видове характерни за иглолистни и букови гори (*Calamagrostis arundinacea*, *Chamaenerion angustifolium* (= *Epilobium angustifolium*), *Deschampsia flexuosa*, *Epilobium montanum*, *Euphorbia amygdaloides*, *Luzula luzuloides*, *Poa angustifolia*, *P. nemoralis*, *Rubus idaeus*, *Senecio nemorensis*, *Trifolium medium*, *Vaccinium myrtillus*, *Veronica urticifolia* и др.) (Димитров 2015). Този тип гори са включени в Червена книга на Р. България том 3 Природни местообитания с категория "понециално застрашено местообитание" (Бисерков и др. /ред./ 2015). На територията на ТП ДГС "Сандански" местообитанието е установено в отдел 84-в, 374-ю

3.11.10. South eastern Moesian [*Picea abies*] forests /Монодоминантни и с преобладание на смърч гори в Родопидите/

Горите от смърч са доминиращи в иглолистния горски пояс в планините на България. Най-големи площи заемат в Родопите, Рила, Пирин, по ограничено се срещат в Западна и Средна Стара планина, Витоша и Осоговска планина. Основното развитие на смърчовите фитоценози е между 1500 1600 и 1900 2100 m надм. вис. В затворени котловини и дълбоки долини, главно в Родопите, където се наблюдават температурни инверсии, се създават условия за развитие на смърчови фитоценози и при 1200 m надм. вис. Формите на релефа, надморската височина, изложението, основната скала и почвите не са строго определящи за развитието на смърчовите гори, но имат съществено значение за флористичния им състав и продуктивността им. Предпочитани са северните изложения и заравнените терени или склоновете с умерен наклон. Основните скали и почвите са кисели. Към горната граница на гората почвите са тъмноцветни планинско горски, а на по малка надморска височина кафяви горски. Рядко (главно в Средните Родопи) смърчови монодоминантни и полидоминантни гори се развиват и на варовити, хумусно карбонатни почви. Поради високия склоп на голяма част от смърчовите гори, в тях почти не се развива храстов, а в някои случаи и тревен етаж.

Високопланинските гори от обикновен смърч се развиват в горния планински и отчасти в субалпийския пояс (1700 2100 m надм. вис.). Те са чисти или с участие на други иглолистни видове, най-често бяла мура и бял бор. Понякога е формиран храстов етаж от клек (*Pinus mugo*) и сибирска хвойна (*Juniperus sibirica*). В тревната покривка участват видове, характерни за подсъюз *Eu Piceenion Dryopteris dilatata*, *Homogyne alpina*, *Luzula sylvatica*, *Melampyrum sylvaticum*, *Moehringia pendula*. На горната граница на гората, където високопланинските

смърчови гори са с разреден склоп и групово разположение на дърветата, навлизат и видове от субалпийската тревна растителност – *Festuca nigrescens*, *F. valida*, *Vaccinium myrtillus* и др.

В долната част на разпространението си (1200–1800 m надм. вис.) горите от обикновен смърч по често са смесени с участие на обикновена ела (*Abies alba*), бял бор (*Pinus sylvestris*) и обикновен бук (*Fagus sylvatica*). В тревния етаж участват както видове, характерни за европейските широколистни мезофилни гори, така и видове, характерни за иглолистните бореални гори – *Dentaria bulbifera*, *Epilobium montanum*, *Festuca drymeja*, *Luzula luzuloides*, *L. sylvatica*, *Oxalis acetosella*, *Rhytidiadelphus triquetrus*, *Vaccinium myrtillus*, *Veronica urticifolia*, *Viola reichenbachiana* (Русакова и Димитров 2015).

Този тип гори са включени в ЗБР и в Червена книга на Р. България том. 3 Природни местообитания с категория "потенциално застрашено местообитание" (Бисерков и др. /ред./ 2015).

На територията на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“ местообитанието е установено в подотдели 158-и, 161-и, 173-б, 173-в, 173-г, 174-ж, 175-г, 176-г, 251-ж, 268-в.

3.11.11. G3.4C Southeastern European [*Pinus sylvestris*] forests (on limestone) / Гори от бял бор (*Pinus sylvestris*) (на варовик)

Горите от бял бор са широко разпространени в България. През отделни периоди в миналото са били с различен ареал и обхват, като най-голямо разпространение в планините на България са имали в началото на холоцена (пребореал). Съвременният иглолистен пояс с участие на такъв тип гори се е образувал през атлантическия период. Развитие и разпространение на бялоборовите съобщества е резултат на въздействието на следните фактори: естествени сукцесионни процеси, свързани с общата ксерофитизация и формиране на съвременната растителност; антропогенно влияние, изразяващо се в опожарявания, неправилни сечи, паша, туризъм; еколого-физиологични особености на белия бор и на конкурентните му дървесни видове. Коренни съобщества (или фрагменти от такива) се срещат предимно по южните склонове на Родопите, Рила, Пирин, Осогово и по ограничено в Плана, Витоша, Лозенска планина, Славянка, Стара планина и Огражден. Широко разпространение в България имат и силно антропогенизирани и вторични бялоборови съобщества. Част от тях са възникнали на мястото на гори от обикновен смърч (*Picea abies*), обикновена ела (*Abies alba*), бяла мура (*Pinus peuce*), а в по-ниските части на планините и на мястото на гори от обикновен бук (*Fagus sylvatica*) и обикновен горун (*Quercus dalechampii*), в които белият бор е имал единично участие. Най-големи площи те заемат в Рило-Родопския масив и най-вече в Централните и Западни Родопи. Вторичният им характер се подчертава от намаления склоп, голямото покритие на тревните синузии и участието на силно подвижни и с вторично разширени ареали у нас видове. Участието на други дървесни видове (смърч, ела, бук) особено в състава на подлеса в различни съотношения е признак за динамичния статус на голяма част от тях. Горите от бял бор заемат предимно склонове със слънчеви изложения, върху кафяви горски почви (Cambisols) и основни скали с кисела реакция. Ограничено разпространение имат и върху хумусно-карбонатни почви (Rendzic Leptosols) и мраморизирани варовици. В зависимост от типа и киселинността на почвите и свързаните с тях видове, се различават два подтипа бялоборови гори: Гори от бял бор на кисели почви (*Vaccinio Piceetea*) и Бялоборови гори на варовик (*Erico Pinetea*). Висока консервационна стойност имат бялоборовите гори, развиващи се на варовикови субстрати. Имат фрагментарно разпространение в Пирин, Средните Родопи и Славянка в диапазона 1100–1400 m надм. вис. Най-често са моноедификаторни или смесени с участие на черен бор (*Pinus nigra*). От храстите са представени *Chamaecytisus hirsutus*, *Juniperus oxycedrus* и *Rosa pimpinellifolia*. В тревната покривка участват *Brachypodium pinnatum*, *Festuca penzesii*, *Genista januensis*, *G. rumelica*, *Helianthemum nummularium*, *Pyrola chlorantha*, *Sesleria latifolia*, *Thymus pannonicus*, *T. sibthorpii*, *Vaccinium vitis-idaea* и други калцифилни видове.

Този тип гори са включени в ЗБР и в Червена книга на Р. България том. 3 Природни местообитания с категория "потенциално застрашено местообитание" (Бисерков и др. /ред./ 2015).

На територията на "Държавно горско стопанство Сандански" местообитанието е установено в отдели и подотдели №№ 10-в, 10-г, 11-в, 11-г, 11-е, 19-а, 19-в, 19-д, 19-е, 19-и, 19-к, 19-н, 20-в, 20-ж, 20-з, 21-в, 21-з, 21-и, 21-л, 21-н, 21-о, 21-с, 21-т, 22-е, 22-п, 23-е, 23-ж, 23-з, 23-л, 24-и, 50-в, 51-д, 52-е, 52-и, 53-д, 84-д, 87-д, 87-е, 87-с, 88-в, 88-г, 88-з, 88-и, 88-м, 88-о, 88-р, 88-т, 88-у, 89-а, 89-е, 89-з, 89-п, 89-т, 92-а, 92-в, 92-д, 93-а, 93-б, 93-з, 93-к, 94-а, 94-в, 95-в, 95-д, 96-а, 96-б, 96-е, 96-ж, 97-

а, 97-б, 97-в, 97-д, 97-ж, 98-б, 98-д, 109-а, 109-б, 109-в, 109-г, 109-д, 110-в, 110-г, 111-д, 113-а, 113-г, 114-а, 114-б, 114-г, 114-е, 115-а, 115-в, 115-г, 115-д, 115-ж, 115-п, 115-у, 116-а, 116-б, 116-г, 116-д, 116-е, 116-з, 116-и, 116-к, 126-а, 126-в, 126-д, 126-е, 126-ж, 126-з, 126-н, 126-о, 157-а, 157-в, 157-г, 157-д, 157-е, 157-з, 157-и, 157-л, 158-а, 158-б, 158-в, 158-д, 161-з, 161-н, 162-б, 162-е, 162-ж, 163-ж, 163-з, 165-а, 165-б, 174-д, 174-к, 175-а, 177-в, 177-г, 178-г, 178-д, 179-д, 180-б, 180-е, 180-и, 180-к, 180-л, 180-н, 181-г, 181-з, 181-м, 182-к, 183-и, 183-л, 184-у, 184-ф, 185-л, 192-г1, 192-л, 192-р, 193-г1, 193-ч, 193-я, 205-о, 209-а, 210-б, 210-л, 210-н, 211-в, 212-г, 212-е, 212-у, 214-б, 214-ж, 214-з, 214-и, 215-а, 215-б, 215-м, 216-а, 216-д, 216-з, 216-и, 217-а, 217-ж, 218-а, 218-б, 218-в, 218-ж, 219-а, 219-б, 219-в, 219-г, 219-е, 220-б, 220-в, 220-е, 220-з, 220-к, 221-г, 221-н, 221-п, 222-е, 222-ж, 222-л, 225-д, 226-т, 226-ш, 228-ж, 235-г, 235-д, 236-б, 236-к, 251-а, 251-з, 266-в, 266-е, 266-о, 267-в, 267-г, 267-л, 268-б, 268-к, 269-б, 269-в, 269-г, 269-е, 269-з, 269-и, 269-л, 271-в, 272-е, 272-и, 273-а, 273-и, 274-б, 274-к, 275-б, 275-в, 275-г, 279-д, 279-е, 280-а, 280-в, 280-з, 281-а, 281-в, 281-е, 281-н, 282-д, 282-ж, 282-з, 283-з, 283-и, 283-ф, 295-в, 295-д, 295-з, 296-г, 296-е, 297-а, 297-б, 297-к, 298-б, 298-г, 298-е, 299-ж, 299-л, 300-в, 303-а, 303-б, 303-ж, 304-а, 304-г, 304-д, 304-ж, 304-и, 304-к, 305-а, 305-в, 306-з, 307-з, 307-и, 308-в, 309-в, 310-ж, 310-з, 312-е, 314-п, 335-б, 335-в, 342-а, 342-б, 342-ц, 343-а, 352-б, 352-в, 353-б, 354-е, 354-з, 356-б, 356-д, 373-б, 373-е, 373-л, 374-а1, 374-я, 375-ф, 376-д, 376-ц, 377-б, 377-в, 377-г, 377-ж, 377-о, 377-т, 377-х, 377-ш, 378-а, 378-б, 378-в, 378-г, 378-д, 378-о, 378-т, 378-у, 378-х, 378-ш, 379-б, 380-б, 380-в, 383-б.

3.11.12. G3.561 (1) Helleno Balkanic Pallas' pine forests / Гори от черен бор (*Pinus nigra* subsp. *pallasiana*)

Съобществата на паласовия черен бор в България са отнасяни към средиземноморската растителност. Видът е ксеротермен с голяма вертикална амплитуда на разпространение около 1400 m (400 500 1800) m надм. вис. Преобладаващата част от черноборовите гори в съвременната растителна покривка се намират между (600) 800 и 1300 1500 m надм. вис., най-често в условията на силно пресечен релеф. Те се срещат в различни пояси от ксеротермния дъбов пояс, през мезофилните габърво горунув и буков, до микротермния иглолистен пояс в планините и попадат в различни климатични и фитогеографски териториални подразделения. Разпространени са от Славянка и Източните Родопи до Предбалкана. Най-широко разпространение имат в Родопите, Влахи́на планина и Пирин, сравнително по ограничено се срещат в Славянка, Рила, Осогово, ниските планини в Западна България, Стара планина и Предбалкана. Попадат в трите климатични области на територията на България: умерено континентална, преходна и континентално средиземноморска. Въпреки че по своите екологични особености фитоценозите на паласовия черен бор се отнасят към ксерофитния тип растителност, изложението не ограничава съществено развитието им. По често се срещат на южни, с южна компонента и източни склонове. Наклонът на заеманите терени може да бъде много голям. Единични дървета се срещат и на отвесни скални стени и видът проявява пионерни качества. Силно предпочитани са алкалните скали, като в северните райони те са задължителни, а в южните части на страната се срещат и върху друг тип скална основа. Това определя развитието им върху хумусно карбонатни почви от типа рендзини, като не е изключено и върху канелени горски или кафяви горски почви, особено на силикатна скална основа. Те често са ерозирани, слабо развити и с малка мощност. Влажността на почвите варира през вегетационния период от ниска до сравнително умерена. (Русакова и Вълчев 2015).

Тези типове гори са включени в ЗБР и в Червена книга на България том. 3 Местообитания с категория "уязвимо местообитание" (Бисерков и др. /ред./ 2015).

На територията на „Държавно горско стопанство „Сандански“ местообитанието е установено в следните подотдели: 1-а, 1-б, 1-в, 1-г, 1-д, 2-а, 2-б, 2-г, 2-д, 2-е, 3-б, 3-в, 4-а, 4-в, 5-б, 5-в, 6-в, 6-з, 7-б, 8-а, 8-д, 9-а, 9-б, 9-в, 9-г, 10-е, 10-з, 10-и, 23-б, 24-а, 24-в, 24-г, 24-д, 24-ж, 24-к, 25-а, 25-б, 25-д, 25-е, 25-з, 25-к, 25-л, 25-м, 26-а, 26-г, 26-е, 26-з, 26-и, 27-б, 27-д, 27-ж, 27-з, 27-л, 27-м, 27-н, 27-п, 35-а, 35-б, 35-д, 35-е, 36-а, 36-в, 36-г, 36-е, 36-ж, 36-з, 36-и, 37-б, 37-в, 37-г, 37-д, 37-ж, 37-к, 37-л, 37-о, 37-п, 38-а, 38-б, 38-б1, 38-г, 38-г1, 38-д, 38-е, 38-л, 38-с, 38-у, 38-х, 38-ц, 38-ш, 38-ю, 395-з, 39-а, 39-б, 39-в, 39-е, 40-а, 40-в, 40-д, 40-з, 40-м, 40-о, 41-б, 42-а, 42-в, 42-д, 42-е, 50-а, 50-д, 50-ж, 51-а, 51-е, 51-и, 52-б, 53-с, 54-ж, 54-к, 62-г, 212-ш, 258-д, 259-е, 315-в.

3.11.13. G3.62 (*Pinus peuce*) woods / Гори от бяла мура (*Pinus peuce*)

Бялата мура е балкански ендемит и терциерен реликт. Тя формира монодоминантни и смесени горски фитоценози главно на горната горска граница във високите планини на България (1800 1900 до 2100 2200 m надм. вис.), макар видът да има голям вертикален ареал от около 1150 до към 2500 m надм. вис. Бялата мура е пластичен вид в изискванията си към

абиотичните условия, в които може да расте. Най често неговите екологични характеристики са между тези на белия бор и смърча. Ограниченият фитоценотичен ареал показва, че местообитанията, в които бялата мура намира оптимални условия за развитие и при които достига доминантни и едификаторни функции са на горната граница на горите. Предпочитаната скална основа е силикат, макар че може да расте и на варовикови и мраморни скали. Преобладават тъмноцветните горски почви и по ограничено хумусно карбонатните или кафявите почви. Изложението е без значение. В Пирин и малко по слабо изразено в Рила, бялата мура формира горната горска граница на всички изложения. Фитоценози на бяла мура има върху различни по мощност и овлажнение почви, но в доминираща част от съобществата в съвременната растителна покривка те са добре развити, дълбоки, умерено богати на минерални и органични вещества, постоянно умерено влажни и добре аерирани. Като правило почвите са силно каменисти, свидетелство за напреднал сукцесионен стадий в развитието на бяломуровите съобщества върху вече овладени от растителността каменни полета. На варовик или мрамор почвите са по сухи и бедни. Монодоминантните фитоценози са по малко от тези с участие на други дървесни видове, основно смърч и бял бор в различни съотношения. Главно при по малка надморска височина, смесените дървостои включват ела, бук, черна мура. На места под короните на дървостоя има етаж от клек. Приземните етажи се изменят главно по отношение на обилието на един или друг вид от една и съща група навсякъде, в зависимост от пълнотата на дървостоеите. Основни видове са *Calamagrostis arundinacea*, *Luzula sylvatica*, *Moehringia pendula*, *Vaccinium myrtillus*. По ограничено обилие имат *Euphorbia amygdaloides*, *Deschampsia flexuosa*, *Melampyrum sylvaticum*. Често срещани са и *Luzula luzuloides*, *Oxalis acetosella* (рядко доминира), *Vaccinium uliginosum*, *Geranium macrorrhizum* (доминира в някои от по ранните стадии на формиране на ценозите върху каменни полета), *Festuca valida*, *Festuca penzesii*, *Sesleria coerulans* (в дървостои с по ниска пълнота, последните два вида само в Пирин, върху варовик или мрамор) (Русакова 2015).

Този тип гори са включени в ЗБР и в Червена книга на Р. България том. 3 Природни местообитания с категория "застрашено местообитание" (Бисерков и др. /ред./ 2015).

На територията на "Държавно горско стопанство Сандански" местообитанието е установено в отдели и подотдели №№: 220-д, 221-е, 221-ж, 221-л, 221-о, 268-д, 268-е, 269-д, 269-ж, 279-а, 300-б, 305-б, 306-а, 306-в, 306-г, 306-д, 306-и, 306-к, 306-о, 307-а, 307-б, 307-в, 307-к, 308-а, 356-а, 357-а, 358-а.

Разпределението на горските територии по водеща функция и в това число в категория с по-голяма тежест, е показано в следващата таблица № 7.

таблица № 6
разпределение на площта на горските територии по функционално предназначение по водеща функция и в това число в категория с по-голяма тежест в ха

категория по функция	водеща ф-я	подчинена ф-я	общо
вододайна зона	712,6	1117,1	1829,7
защитна ивица шосе	1,3	3,8	5,1
горна граница на гората	-	29,0	29,0
Технически проект за борба с ерозията	-	40,1	40,1
защитна ивица край река	3,3	47,1	50,4
защитна ивица ж.п. линия	9,0	-	9,0
клекови формации	-	32,9	32,9
скално-урвест терен	121,5	176,4	297,9
поройни земи	2372,8	3366,6	5739,4
Защитна ивица газопровод	-	8,1	8,1
ерозирани земи	6,6	5,3	11,9
наклон над 20 градуса	1,3	-	1,3
наклон над 30 градуса	1444,2	125,9	1570,1
вододайна зона пояс I	11,5	-	11,5
вододайна зона пояс II	1542,1	16,1	1558,2
вододайна зона пояс III	933,0	1,9	934,9

Общо защитни функции	7159,2	-	-
защитена местност	46,1	-	46,1
природна забележителност	1127,1	-	1127,1
защитена зона местообитания	246,6	8900,9	9147,5
защитена зона птици	10960,0	2376,4	13336,4
общо специални функции по т. 1	12379,8	-	-
горски разсадник	10,5	-	10,5
Семепроизводствени насаждения	228,7	39,9	268,6
Семепроизводствена градина	7,1	-	7,1
общо специални функции по т. 2	246,3	-	-
зелена зона	54,0	588,2	642,2
лесопарк	0,0	75,8	75,8
курортна гора	358,2	1383,9	1742,1
гори във фаза на старост	0,0	644,3	644,3
Общо специални функции по т.3	412,2	-	-
всичко специални функции	13038,3	-	-
общо защитни и специални	20197,5	-	-

В записката към извършената инвентаризация на горските територии, защитните и специални горски територии да се покажат общо за всички горски територии и отделно за държавните.

Залесената площ на горските територии в района на дейност на стопанството се разпределя по видове насаждения и бонитети към 31.12.2025 год. съгласно показаната по-долу таблица № 7.

таблица № 7

залесена площ в ха на горските територии по видове насаждения и бонитети

Видове насаждения	залесена площ ха	Б О Н И Т Е Т				
		I	II	III	IV	V
1	2	3	4	5	6	7
1. Иглолистни	8 188,5	406,7	2 239,3	3 225,4	2 006,7	310,4
Бял-борови	2 771,0	83,1	1 051,0	1 357,5	264,5	14,9
Чер-борови	1 221,8	10,1	117,4	226,7	622,9	244,7
Смърчови	21,2	5,1	15,5	-	0,6	0,0
Елови	2,5	2,5	-	-	-	-
Мурови	89,4	31,7	36,4	21,3	-	-
Дугласкови	8,3	8,3	-	-	-	-
Смесени иглолистни	1 342,0	76,4	552,3	578,1	134,6	0,6
Смесени иглол.-широкол.	2 732,3	189,5	466,7	1041,8	984,1	50,2
2. Широкол. високост.	3 778,5	89,7	1 832,3	1 037,6	223,5	595,4
Букови	2 117,3	76,5	1 397,3	626,0	17,5	0,0
Дъбови	507,6	0,7	-	1,1	51,4	454,4
Габъррови	3,0	0,2	-	-	2,8	-
Трепетликови	17,4	1,0	6,1	10,3	0,0	0,0
Тополови	41,8	4,2	20,4	17,2	0,0	0,0
Брезови	0,6	-	0,6	-	-	-
Липови	0,4	-	0,4	-	-	-
Кестенови	0,5	0,2	-	-	0,3	-
Смесени с преобл. на бук	730,4	-	376,4	300,2	46,8	7,0
Смесени с преобл. на дъб	109,2	-	-	8,1	0,3	100,8
Смесени широколистни	218,5	6,9	29,4	51,1	99,8	31,3

Смесени широкол.-иглол.	31,8	-0	1,7	23,6	4,6	1,
3. Издънкови за превр.	5335,8	277,3	178,0	498,7	818,9	3 562,9
Дъбови	1 701,0	-	-	212,3	501,9	986,8
Букови	396,6	252,8	115,4	27,2	1,2	0,0
Смесени широколистни	3 238,2	24,5	62,6	259,2	315,8	2 576,1
4. Нискостъблени	3 088,2	0,0	0,2	16,6	757,7	2 313,7
Акациеви	73,0	-	0,2	0,8	23,9	48,1
Келав габърви	129,9	-	-	-	0,2	129,7
Смесени широколистни	2885,3	-	-	15,8	733,6	2135,9
Всичко:	20 391,0	773,7	4 249,8	4 778,3	3 806,8	6 782,4

4. Теренни проучвания

4.1. Измерване и картиране

За картна основа при теренните работи да се използват кадастралните карти на населените места, топографски карти в М 1:10000, получени чрез фоторепродукция на топографска карта в М 1:5000 или карти в М 1:5000. При възможност да се ползват космически и аерофотоснимки, ортофотопланове, ортофотокарти и дешифровъчни ортофотосхеми и геодезически материали на други ведомства.

За по-точно картиране на новосъздадени горски култури и просеки, както и за пътищата със стабилизирана пътна настилка да се извършат инструментални измервания.

Отделните видове горски автомобилни пътища (асфалтирани, с трошенокаменна настилка и земни), тракторни и коларски пътища, и пътеки да се отразят върху горскостопанските карти, като се диференцират, съгласно изискванията на Наредба № 5 за строителство в горските територии и се покажат със съответния знак върху картите. В записката към инвентаризацията на горските територии да се направи анализ на пътната мрежа (дължина, състояние, гъстота, отводнителни съоръжения и др.).

При теренните работи да се използват актуалната горскостопанска карта, която да се съпостави и съгласува с кадастралната карта и кадастралните регистри на съответните землища от населените места в района на дейност на стопанството.

Точността на нанесените в горскостопанската карта граници на подотделите да отговаря на точността на кадастралната карта.

Да се обърне особено внимание при отразяване на границите на урбанизирани територии, хижи, вилни зони, манастири, култови религиозни местности и обекти, характерни скални образувания, каптажи, резервоари за вода и др.

Сервитутите на съществуващите електропроводи, водопроводи и продуктопроводи да се отразят върху горскостопанските карти в самостоятелни подотдели.

Всички трасета на водопроводи, електропроводи, пътища и др. линейни обекти, които не са отразени върху горскостопанската карта при предходната инвентаризация на горските територии, но съществуват на терена и са отразени върху кадастралната карта, да се отделят с площ в новата горскостопанска карта.

За всички линейни обекти да се планират технически сечи, ако от това се определя безопасното функциониране на съоръженията, във връзка с които са създадени.

Върху горскостопанската карта да се нанесат актуалните наименования на местности, реки, долове, както и характерни ориентири като чешми, паметници, резервоари, заслони и др.

Като гори върху земи по чл. 19 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (бивши временно стопанисвани от общината), ако се установят такива, да се обособяват само тези насаждения и горски култури, които не са включени в приложение 1, раздел I и II на протоколите на комисиите по чл. 19, ал. 1 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи.

В случаите, при които се установят имоти, отразени в кадастралната карта като земи по чл. 19 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, но не са включени в приложение 1, раздел I и II на протоколите на комисиите по чл. 19, ал. 1 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, възложителите да изискат от Областна дирекция „Земеделие“, гр. Благоевград да свика комисия, която да установи принадлежността

на имотите към раздел I или II.

Да се инвентаризират всички гори, които отговарят на условията за гора (да са с площ не по-малка от един декар, склопеност не по-малка от 0.1 и височина в зряла възраст не по-малка от 5 м.), независимо от тяхната собственост и дали са отразени или не са отразени в съществуващата карта на горите или в кадастралната карта. Да се ползват и списъците, подготвени от комисиите по § 49 от Преходни и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за горите.

Да не се отразяват като горски територии незалесени площи и насажденията по чл. 88, ал. 5 от Закона за горите, възстановени по Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, независимо дали са били отразени върху горскостопанските карти.

Ако в кадастралната карта са отразени като горски територии незалесени площи – държавна собственост, които не са били горски територии при изработването на предишния горскостопански план, същите да се включат в отделен списък и да се предложат от горското стопанство на общинската служба по земеделие в района на стопанството, за замяна по реда на § 10 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, на възстановени по реда на същия закон залесени бивши земеделски земи, собственост на общините или на физически и юридически лица, които желаят да притежават земеделски земи, а не гори.

Всички горски територии, върху които е извършено строителство, да се отделят в самостоятелни подотдели.

В отделен списък към записката за извършена инвентаризация на горските територии да се опишат горските територии, които са включени в общи или подробни устройствени планове на населени места, в план за регулация или други регулационни планове, изработени, приети и влезли в сила след влизане в сила на отменения Закон за териториално и селищно устройство, и за които не е променен начинът на трайно предназначение.

В отделен списък към записката за извършена инвентаризация на горските територии да се опишат по землища и вид собственост горските територии, за които е установена „явна фактическа грешка“.

Горскостопанските карти да съдържат границите и наименованията на административно-териториалните единици, границите и идентификаторите на поземлените имоти, границите на видовете територии, защитните и специалните горски територии, обекта за инвентаризация и горскостопанските участъци, номерата и площта на отделите и подотделите, и наименования, условни знаци и линейни обекти, съгласно приложение № 2 към Наредба № 20/18.11.16 год.

При инвентаризацията на горските територии да се проучи състоянието на баражите и другите съоръжения за защита от ерозия и порои, и върху горскостопанските карти да се отбележат местата на изградените баражи.

До провеждане на съвещанието по чл. 34, ал. 3 от Наредба № 18 / 07.10.16 год. за инвентаризация и планиране в горските територии, възложителите ще изискат от Басейнова дирекция "Западнобелооморски район", гр. Благоевград да предоставят кадастър на водните обекти, съгласно Закона за водите. При непредоставяне на кадастъра, териториите да се устроят и стопанисват съгласно Закона за горите, а собствеността върху тях да бъде съгласно картата на възстановената собственост и/или кадастралната карта.

До провеждане на съвещанието по чл. 34, ал. 3 от Наредба № 18 / 07.10.16 год. за инвентаризация и планиране в горските територии, възложителите ще изиска от Агенция "Пътна инфраструктура" цифровите модели на съществуващите пътища в района на дейност на стопанството, които да се отразят върху горскостопанската карта.

До провеждане на съвещанието по чл. 34, ал. 3 от Наредба № 18 / 07.10.16 год. за инвентаризация и планиране в горските територии, възложителите ще изиска от съответните администрации цифровите модели на съществуващите сервитути.

Горскостопанските карти да се създадат в цифров и графичен вид, съобразно Наредба № 20/18.11.16 год. за съдържанието, условията и реда за създаването, и поддържането на горскостопанската карта.

4.2. Установяване на природните условия

При теренните проучвания да се извърши проучване на природните условия, съобразно приложение № 6 на Наредба № 18 / 07.10.16 год. за инвентаризация и планиране в горските

територии.

4.2.1 Физико - географска характеристика

Да се посочи местоположението на района на дейност на стопанството, площта и съседните горски териториални и горскостопански единици. Да се установи релефа, като се покажат данни за релефните форми, наклона на терена, надморските височини и изложенията, като същите се покажат в табличен вид.

Да се опишат геоложкия строеж и петрографския състав, като се определят основните видове скали, техния произход, строеж, териториално разпространение, влиянието им върху почвообразувателния процес и формирането на типовете горски месторастения.

Да се установят хидроложките условия, като се покажат основните водни течения, техния дебит, особености на бреговата им ивица и дълбочината им.

Да се посочат основните скали, тяхното разпространение, изветряне и напукване.

4.2.2 Проучване на климата

Да се определи климатичната област и район, в който попадат горските територии в района за инвентаризация. Да се представят данни за температурата на въздуха, валежите, снежната покривка, късните пролетни мразове и ранните есенни застудявания и снеговалежи, преобладаващите ветрове, като се използват данни от близките метеорологични станции за последните 20 години.

Да се установи влиянието на промишленото замърсяване, вредните емисии и наличието на киселинни дъждове по данни от бюлетини на Министерство на околната среда и водите, Регионалната инспекция по околната среда и водите, и извършените наблюдения за влиянието на вредните емисии върху горските екосистеми.

4.3. Почвени проучвания

Почвените проучвания да се извършат на базата на почвената класификация на FAO - 2006 год., залегнала в Класификационната схема на типовете горски месторастения в Република България, издадена от БУЛПРОФОР през 2011 год.

На база на заложените при миналите инвентаризации почвени профили, съгласни при необходимост от нови, да се направи оценка на почвеното плодородие на различните типове горски месторастения. Данните от почвените профили да се сравнят и анализират по отношение на тези получени при предходната инвентаризация на горските територии. Новозаложените почвени профили да се нанесат на работните карти и се обозначат трайно на терена.

Да се извърши оценка на незалесените горски територии с оглед на включването им към териториите за дървопроизводство.

При теренните проучвания да се направи оценка за наличието и размера на почвената ерозия, като данните се вземат под внимание при изработването на горскостопанския план.

4.4. Типологични проучвания

Типовете горски месторастения са определени и картирани при предходната инвентаризация на горските територии. Имайки предвид настъпилите през последните години промени на климата, както и на приетата през 2011 год. „Класификационна схема на типовете горски месторастения в Република България“, при предстоящата инвентаризация да се извърши актуализация на типове горски месторастения и да се преоценят видовете, подходящи за месторастенето.

При определяне на границите на горскорастителните подобласти за основа да се използва изготвената от „АГРОЛЕСПРОЕКТ“ ЕООД и приета от експертен технико-икономически съвет на Национално управление по горите цифрова карта, с установените граници на районите на произход на горските репродуктивни материали.

4.5. Проучване на растителността

При извършване на инвентаризацията на горските територии в района на горското стопанство, проучванията на растителността да се извършат съобразно разпределението по видове гори, представено в приложение № 5 към Наредба № 18 / 07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии. Да се представи информация за налични картирания и проучвания на растителността в района на горското стопанство. Горските природни местообитания от Приложение № 1 на Закона за биологичното разнообразие в зоните от Натура 2000 да се определят съобразно „Ръководството за определяне на местообитания от европейска значимост в България“.

В изпълнение на чл. 24, ал.4 от Наредба № 18/07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии и дадените указания в писмо с рег. индекс ИАГ-2284/29.01.2021 год. на Изпълнителна агенция по горите да се извършат проучвания за определяне на количествата мъртва дървесина.

4.6. Проучвания за здравословното състояние на насажденията

Проучванията върху здравословното и санитарното състояние на насажденията да се извърши в съответствие с изискванията, заложи в Приложение N7 на към Наредба № 18 / 07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии. Тези проучвания да съдържат описание на повредите за всеки подотдел при инвентаризацията, като включват тяхната оценка по вид, процент и интензивност.

Рекапитулирането и отчитането на повредите да се извърши в таблици, като се направи преглед на повредите по дървесни видове, на площи на засегнатите гори и очакваните загуби.

Да се отрази разпределението на запаса (залесената площ) по степени на повреда и видове насаждения.

Да се направи подробен анализ и оценка на съхненето на горските култури и насаждения.

При оценката на здравословното състояние на горите, при необходимост да се привлечат и специалисти от Лесозащитна станция Варна.

Въз основа на горните проучвания да се планират и съответните лесозащитни мероприятия.

4.7. Разделяне горската площ на отдели

При предстоящата инвентаризация да се запазят досегашните граници и номерация на отделите, а при възможност и на подотделите.

Новоинвентаризирания насаждения и горски култури да се причислят към най-близките отдели.

Окончателната номерация на отделите да се установи с протокола на комисията по чл. 34, ал. 1 от Наредба № 18 / 07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии.

4.8. Таксиране на площите

Таксирането и отделянето на залесените и незалесени горски площи да се извърши съгласно изискванията на Наредба № 18 / 07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии, като минималната им площ е 1 ха.

Изключения се допускат за: линейни обекти, горите с изкуствен произход, чиято цел на стопанисване е различна от тази на основното насаждение, като минималната площ на подотдела е 0,5 ха; за незалесените площи, като минималната площ на подотдела е 0,1 ха; за поземлените имоти в горските територии, граничещи от всички страни с поземлени имоти от друг вид собственост, за горски територии по чл. 88, ал. 5 от Закона за горите и за горските територии, разположени между или заобиколени от друг вид територии, като минималната площ на подотдела също е 0,1 ха.

При инвентаризацията на горските територии, да отпаднат всички територии, представляващи води и водни обекти по смисъла на Закона за водите, включени при предишните инвентаризации към горскостопанската карта - реки, канали, водоеми и др.

В случаите, когато в резултат от провеждането на голи, котловинни или други

възобновителни сечи, са образувани отделни малки площи или са установени подобни площи, отделени при предходната инвентаризация като самостоятелни подотдели, но условията на месторастене и състоянието на насажденията и възобновяването са сходни, същите да се обединяват в по-големи по площ подотдели.

Да се направи преоценка на смесените издънково-семенни насажденията, като техният произход се определя от наличието на достатъчно семенни екземпляри, които да формират качествено високостъблено насаждение в зряла възраст.

Да се прецизира участието на келявия габър в насажденията по отношение на неговото участие в подлеса или склопа на основното насаждение.

В самостоятелни подотдели, съгласно актовете им за обявяване, да се отделят защитните и специални горски територии, горските територии – публична държавна и общинска собственост, горите по чл. 88, ал. 5 от Закона за горите, опитните и географски култури, насажденията за семепроизводство и имотите, върху които са учредени безсрочни ограничени вещни права или са възникнали ограничени вещни права.

За всяко насаждение да се направят измервания за определяне на средната височина, средния диаметър и пълнотата. Да се определи окомерно и тяхната склопеност.

При теренните работи, границите на одобрените семепроизводствени насаждения се обозначават с трайна жълта боя, като през 50 м на височина 1,50 м от външната страна на граничните дървета се поставят кръстчетата, а ъгловите дървета или граничните стълбове се отбелязват с жълт пръстен, широк 5 см, и се поставя надпис "СБ". Границите на защитените територии също да се ограничат на терена с две ивици, бяла и червена блажна боя.

Запасът на всички насаждения и горски култури със средна височина 3 м и нагоре, да се определя по окомерно-таблични методи. По същия начин да се определя и запаса на подлеса, ако е достигнал необходимата средна височина.

При инвентаризация на горските култури, при наличие на данни, в таксационното описание, да се отбележи произхода на фиданките или на семенния материал, от който са създадени.

В таксационните описания да се записва в числител "окомерната пълнота", а в знаменател на насажденията, за които е възможно да се определи, пълнота, измерена по кръгова площ. Изчисляването на запаса на естествените насаждения и на културите, в т.ч. и на зрелите и презрелите високостъблени насаждения в държавните горски територии, както и на размера на ползване, при съвместно изработване на горскостопански план, да се определя в съответствие с чл. 23, ал. 1, чл. 26, ал. 2, чл. 27, чл. 28, чл. 29, ал. 1 и 2, чл. 72, ал. 2, и приложение № 8 на Наредба № 18/07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии. По средно моделно дърво да се установи запасът на надлесните дървета.

При проведени възобновителни сечи, в таксационното описание да се посочат проведената сеч и годината, в която е последната лесовъдска намеса.

Върху таксационните описания да се отбележат идентификационните номера на имотите, кодовете на защитените зони, типовете горски местообитания и категориите на горите с висока консервационна стойност, съгласно приетия доклад, а върху горскостопанската карта да се покажат границите на горските територии, попадащи в защитените зони по чл. 3, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие (НАТУРА 2000).

В таксационното описание да се отрази достъпността на насажденията и планираните ловностопански мероприятия, свързани със стопанисването на насажденията.

За всеки тип горски местообитания, установени по време на инвентаризацията на горските територии, на относително недостъпни места, неефективни за провеждане на горскостопанска дейност, да се определят подходящи насаждения за „гори във фаза на старост“. Определените насаждения да се отразят по подходящ начин и върху горскостопанската карта и да се предложат от горското стопанство за категоризирането им като такива от сертифициращия орган и да се включат към специалните горски територии при изработването на областния план за развитие на горските територии.

Към записката да се приложи списък на всички залесени и самозалесили се след 01.03.1991 год. земеделски територии, придобили характера на гора по смисъла на Закона за горите. Списъкът да се изработи по имоти, вид собственост и по землища на населените места. Имотите, собственост на физически и юридически лица, както и мерите, пасищата, ливадите и постоянно затревените площи-общинска собственост, да не се включват в баланса на горските територии.

4.9. Постоянни пробни площи

С цел проследяване на растежа и производителността на насажденията, на територията на стопанството са заложени три постоянни пробни площи, в едно 120 годишно естествено иглолистно насаждение с участие на бял бор в подотдел 21 „т“, едно 110 годишно широколистна високостъблено насаждение с участие на бук в подотдел 311 „д“ и една 65 годишна бялборова култура в подотдел 310 „н“. При извършването на настоящата инвентаризация същите да бъдат подновени и измерени.

4.10. Временни пробни площи

За установяване на сортиментната структура на добивите по дървесни видове и видове сечи, в горските територии - държавна собственост да се заложат временни пробни площи в различни по вид, възраст и производителност насаждения. Същите да се залагат в насаждения, от стопански класове с голяма разлика между добитите и планираните сортименти по методиката за теренните и камералните работи при пробните площи, пробните дървета и стъблените анализи.

Маркирането на дърветата за сеч и сортиментирането да се извърши от автора на горскостопанския план, а отсичането на маркираните дървета да се организира от държавното горско стопанство. Списъкът и картите на заложените временни пробни площи да се представят при предлагане на стопанските класове и размера на годишното ползване от възобновителни сечи пред експертен съвет в Изпълнителна агенция по горите.

4.10. Определяне запаса на стоящата и паднала мъртва дървесина.

В изпълнение на чл. 24, ал.4 от Наредба № 18 в отразените типове природни горски местообитания да се определи количеството на мъртва дървесина и биотопни дървета, чрез залагане на пробни площи, указани с писмо № 2282/29.01.2021 на Изпълнителна агенция по горите.

В защитените зони в района на дейност на ТД „Държавно горско стопанство Сандански“ са установени шест типа горски местообитания – 91M0 – „Балкано-панонски церово-горунови гори“, с обща площ 285.8 ха, 91H0 – Панонски гори с *Quercus pubescens*, с обща площ 1 495.3 ха, 92C0 – Гори от *Platanus orientalis*, с обща площ 1.3 ха, 9110 – Букови гори от типа *Luzulo-Fagetum*, с обща площ 3.4 ха, 9130 – Букови гори от типа *Asperulo-Fagetum*, с обща площ 2 219.0 ха, 9150 – Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*), с обща площ 97.8 ха, 91CA – Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори, с обща площ 1 570.8 ха, 9530 – Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор, с обща площ 501.3 ха, 4070 – Храстови съобщества с *Pinus mugo*, с обща площ 34.1 ха, 9170 – Дъбово-габърови гори от типа *Galio-Carpinetum*, с обща площ 1 120.4 ха, 91BA – Мизийски гори от обикновена ела, с обща площ 82.1 ха, 91W0 – Мизийски букови гори, с обща площ 2.3 ха, 92C0 – Гори от *Platanus orientalis*, с обща площ 43.5 ха, 9410 – Ацидофилни гори от *Picea* в планинския до алпийския пояс (*Vaccinio-Piceetea*), с обща площ 202.0 ха и 95A0 – Гори от бяла и черна мура, с обща площ 345.5 ха, в които са определени „гори във фаза на старост“, което обуславя определяне на 20 броя на пробните площи.

Данните от измерената мъртва дървесина да се обобщят и да се направи анализ.

4.11. Разделяне на стопанството на участъци

При инвентаризацията на горските територии от 2018 год. в стопанството са били обособени три горскостопански участъка - I Горскостопански участък „Сандански“, с обща площ 8 787.4 ха, от които държавни горски територии 8 124.3 ха, II Горскостопански участък „Попина лъка“, с обща площ 5 038.9 ха, от които държавни горски територии 4 625.0 ха и III Горскостопански участък „Мелник“, с обща площ 9 712.6 ха, от които държавни горски територии 8 362.7 ха,

5. Стопански класове, цел на стопанисване и турнуса на сеч

При инвентаризацията на горските територии от 2016 год. са били обособени следните условни стопански класове: Бялборов високобонитетен (ББВ), Бялборов средно и нискобонитетен (ББСрН), Черборов средно и нискобонитетен (ЧБСрН), Смърчов високобонитетен (СВ), Бялмуров средно и нискобонитетен (БмСрН), Иглолистни култури (ИК), Буков високобонитетен (БВ), Буков среднобонитетен (БСр), Широколистен високостъблен (ШВ), Буков високобонитетен за превръщане (БВП), Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане (ДСрНП), Акациев противоерозионен (АП) и Келявгабър (Кгбр).

Съобразно разпределението на залесената площ на горските територии на стопанството по видове насаждения и по бонитети, да се определят условни стопански класове за различните по своята характеристика насаждения, съгласно изискванията на Наредба № 18/07.10.15 год. за инвентаризация и горскостопанско планиране и дадените между двете инвентаризации указания за стопанисване на горите, като се следи за приемствеността с установените до сега.

Предвид особените функции на гората като природен ресурс, стопанисването на гората да се насочи към запазване на естествения ѝ облик, към подобряване на нейната устойчивост и санитарно състояние и към възстановяване на засегнатите от пожари, вредители и болести насаждения.

Предлага се да се обособят следните **примерни условни стопански класове**:

5.1. Условен Бялборов високобонитетен стопански клас – (УББВ)

Да се обособи от чисти и смесени иглолистни насаждения и култури, с преобладание на бял бор, с производителност от I и II бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, а целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см. при турнус на сеч 120 год.

При предходната инвентаризация целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите.

5.2. Условен Бялборов средно и нискобонитетен стопански клас – (УББСрН)

Да се обособи от чисти и смесени иглолистни насаждения и култури, с преобладание на бял бор, с производителност от III до V бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, а целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см. при турнус на сеч 100 год.

При предходната инвентаризация целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите.

5.3. Условен Черборов високобонитетен стопански клас – (УЧБВ)

Да се обособи от чисти и смесени иглолистни насаждения и култури, с преобладание на черен бор, с производителност от I и II бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, а целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см. при турнус на сеч 120 год.

При предходната инвентаризация целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите.

5.4. Условен Черборов средно и нискобонитетен стопански клас – (УЧБСрН)

Да се обособи от чисти и смесени иглолистни насаждения и култури, с преобладание на черен бор, с производителност от III до V бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, а целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см. при турнус на сеч 100 год.

При предходната инвентаризация целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите.

5.5. Условен Смърчов високобонитетен стопански клас – (УСВ)

Да се обособи от чисти и смесени иглолистни насаждения и култури, с преобладание на смърч, с производителност от I и II бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, а целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см. при турнус на сеч 120 год.

При предходната инвентаризация целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите.

5.6. Условен Бялмуров високобонитетен стопански клас – (УБМВ)

Да се обособи от чисти и смесени иглолистни насаждения, с преобладание на бяла мура, с производителност от I и II бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, а целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см. при турнус на сеч 160 год.

При предходната инвентаризация целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите в рамките на средно и нискобонитетния стопански клас.

5.7. Условен Бялмуров средно и нискобонитетен стопански клас – (УБМСрН)

Да се обособи от чисти и смесени иглолистни насаждения, с преобладание на бяла мура, с производителност от III и IV бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, а целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см. при турнус на сеч 140 год.

При предходната инвентаризация целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите.

5.8. Условен стопански Иглолистни култури извън района на разпространение – (УИК)

Да се обособи от чисти и смесени култури, с преобладание шест и повече десети на бял и черен бор, извън естествения им район на разпространение, с производителност от I до IV бонитет. Поради малката им площ, тук са причислени и чисти и смесени култури от атласки кедър, елдарски бор и кипарис. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, както и производство и добив и на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см. при ориентировъчен турнус на сеч 80 год. и защита на почвата от ерозия.

При установяване на значителни повреди по културите, същите да се стопанисват при турнуса на сеч, съобразно Указанията за стопанисване на иглолистните култури извън естествения им район на разпространение и решенията на националното съвещание „Перспективи и насоки за стопанисване на изкуствено създадените иглолистни гори“, проведено на 28 и 29.01.16 год. в района на гр. Кюстендил.

При предходната инвентаризация целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били съгласно горните указания.

5.9. Условен Буков високобонитетен стопански клас – (УБВ)

Да се обособи от чисти и смесени широколистни насаждения, с преобладание и без преобладание на бук, с производителност от I и II бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, а целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 50 см. при турнус на сеч 140 год.

При предходната инвентаризация целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите.

5.10. Условен Буков среднобонитетен стопански клас – (УБСр)

Да се обособи от чисти и смесени широколистни насаждения, с преобладание и без

преобладание на бук, с производителност от III до V бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, а целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см. при турнус на сеч 120 год.

При предходната инвентаризация целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите.

5.11. Условен Широколистен високоствъблен стопански клас – (УШВ)

Да се обособи от чисти и смесени широколистни насаждения и култури, с участие на габър, зимен дъб, благуи, космат дъб, източен чинар, трепетлика, черна елша, тополя, бреза, орех, бадем, кестен, сребролистна липа, бяла тополя и др., с производителност от I до V бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, а целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см. при турнус на сеч 120 год. за дъбовете, 100 год. за габъра, 90 год. за сребролистната липа и черната елша, 60 год. за брезата, 40 год. за трепетликата и 12 год. за тополата.

При предходната инвентаризация целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите.

При смесените иглолистни насаждения с участие на широколистни видове, да се обърне особено внимание при определяне на състава.

5.12. Условен Буков високобонитетен стопански клас за превръщане – (УБВП)

Да се обособи от чисти и смесени широколистни издънкови насаждения, с преобладание на бук и габър, с производителност от I до III бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, както и превръщане на издънковите насаждения във високоствъблени, а целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см. при турнус на сеч 100 год.

При предходната инвентаризация целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите в рамките на Буковия високобонитетни стопански класове за превръщане.

5.13. Условен Буков средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане – (УБСрНП)

Да се обособи от чисти и смесени широколистни издънкови насаждения, с преобладание на бук и габър, с производителност от III до V бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, както и превръщане на издънковите насаждения във високоствъблени, а целта на производство е добив на средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 11 см. при турнус на сеч 60 год.

При предходната инвентаризация не е бил формиран такъв стопански клас.

5.14. Условен Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане – (УДСрНП)

Да се обособи от чисти и смесени широколистни издънкови насаждения, с преобладание на зимен дъб и благуи, както и без преобладание, с производителност от III до V бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, както и превръщане на издънковите насаждения във високоствъблени, а целта на производство е добив на средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 11 см. при турнус на сеч 65 год.

За насажденията с влошено състояние, повреди и ниска правостъбленост, целта на стопанисване е запазване на биоразнообразието и съхраняване на дървопроизводителните функции на териториите, и противоерозионната и почвопроизводителната им роля, а целта на производство е добив на дърва за горене.

При предходната инвентаризация целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите.

5.15. Условен Косматдъбов средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане – (УКАСрНП)

Да се обособи от чисти и смесени широколистни издънкови насаждения, с преобладание на космат дъб, както и без преобладание, с производителност от III до V бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, както и превръщане на издънковите насаждения във високостъблени, а целта на производство е добив на средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 11 см. при турнус на сеч 65 год.

За насажденията с влошено състояние, повреди и ниска правостъбленост, целта на стопанисване е запазване на биоразнообразието и съхраняване на дървопроизводителните функции на териториите, и противоерозионната и почвопроизводителната им роля, а целта на производство е добив на дърва за горене.

При предходната инвентаризация този стопански клас не е бил формиран.

5.16. Условен Акациев противоерозионен стопански клас – (УАП)

Да се обособи от чисти и смесени насаждения и култури с участие на акация от II до V бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, защита от ерозия и добив на средна и дребна строителна дървесина, и дърва за огрев при турнус на сеч 15 год.

При предходната инвентаризация целта на стопанисване и турнусът на сеч са били същите.

5.17. Условен Нискостъблен стопански клас – (УН)

Да се обособи от чисти и смесени насаждения с преобладание на келяв габър и мъждрян от IV и V бонитет на производителност. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, запазване и поддържане на жизнеността им, подобряване на структурата на дървостойките и пълнотата, подобряване на структурата на дървостойките и пълнотата, опазване на естествения подраст от ценни местни дървесни видове, тяхното издънково възобновяване, както и добив на дърва за огрев при турнус на сеч 40 год.

Всички широколистни насаждения, растящи на много бедни и сухи месторастения да се стопанисват с оглед запазване и подобряване на тяхната устойчивост, чрез провеждане на сечи за подобряване на състоянието им, вкл. и внасяне на фиданки от устойчиви местни видове, а тези от тях, които растат на месторастения с лесонепригодност от 30 до 60 % или на терени с наклон по-голям от 30°, да се отнесат към категорията горски територии за защита на почвите – гори на ерозирани земи.

6. Видове гори

Освен в условни стопански класове, насажденията да се обособят и по видове гори както следва:

6.1. Гори от бял бор

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

а) Отгледни сечи - При провеждане на отгледните сечи се цели запазване на белия бор в състава и поддържане на смесени по състав гори на по - богатите месторастения.

б) Видът на възобновителната сеч е в зависимост от възобновителните процеси. Подходящи възобновителни сечи са: постепенно-котловинната, неравномерно-постепенната и групово-изборната сечи. При отсъствие на специални ограничения се допуска провеждането на краткосрочно-постепенна сеч.

В двуетажните насаждения, с цел поддържане и задълбочаване на хетерогенната структура и трансформацията им в разновъзрастни гори с настоящата растителна генерация се прилага изборно прореждане. Когато трансформацията ще се извърши със следващата

растителна генерация се прилагат посочените по-горе дългосрочно-постепенни сечи.

6.2. Култури от бял бор в естествената зона на разпространение на вида

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

а) Отгледни сечи насочени към подобряване на механичната устойчивост и качествените параметри на насажденията. За трансформация на структурата и преминаване от сечищна в изборна форма с настоящата растителна генерация се прилага изборно прореждане.

б) Видът на възобновителната сеч е като при естествените бялборови гори.

6.3. Култури от бял бор извън естествената зона на разпространение на вида

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

а) Отгледни сечи насочени към подобряване на механичната устойчивост на насажденията и подпомагане на процесите на възстановяване на коренната растителност чрез прилагане на сечи за трансформация.

б) Видът на възобновителната сеч е в зависимост от възобновителните процеси и коренните видове, които се възстановяват.

6.4. Гори от черен бор

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

а) Отгледни сечи - При провеждане на отгледните сечи се цели запазване на черния бор в състава и поддържане на смесени по състав гори на по - богатите месторастения.

б) Видът на възобновителната сеч е в зависимост от възобновителните процеси. Подходящи възобновителни сечи са: постепенно-котловинната, неравномерно-постепенната и групово-изборната сечи. При отсъствие на специални ограничения се допуска провеждането на краткосрочно-постепенна сеч.

В двуетажните насаждения, с цел поддържане и задълбочаване на хетерогенната структура и трансформацията им в разновъзрастни гори с настоящата растителна генерация се прилага изборно прореждане. Когато трансформацията ще се извърши със следващата растителна генерация се прилагат посочените по-горе дългосрочно-постепенни сечи.

6.5. Култури от черен бор в естествената зона на разпространение на вида

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

а) Отгледни сечи насочени към подобряване на механичната устойчивост и качествените параметри на насажденията. За трансформация на структурата и преминаване от сечищна в изборна форма с настоящата растителна генерация се прилага изборно прореждане.

б) Видът на възобновителната сеч е като при естествените черборови гори.

6.6. Култури от черен бор извън естествената зона на разпространение на вида

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

а) Отгледни сечи насочени към подобряване на механичната устойчивост на насажденията и подпомагане на процесите на възстановяване на коренната растителност чрез прилагане на сечи за трансформация.

б) Видът на възобновителната сеч е в зависимост от възобновителните процеси и коренните видове, които се възстановяват.

6.7. Гори от смърч

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

а) Поддържане на неравномерна структура на дървостойте.

б) Отгледните сечи се провеждат с цел подобряване на механичната устойчивост и качествените параметри на насажденията. За трансформация на структурата и преминаване от сечищна в изборна форма с настоящата растителна генерация се прилага

изборно прореждане.

в) Видът на възобновителната сеч е в зависимост от възобновителните процеси. Подходящи възобновителни сечи са единично или групово - изборната и групово-постепенната сечи.

Когато трансформацията ще се извърши със следващата растителна генерация се прилагат посочените по-горе дългосрочни сечи. При решение за провеждане на лесовъдски мероприятия във високопланинските смърчови гори, те са насочени към запазване на естествената групово структура на насажденията.

6.8. Култури от смърч в естествената зона на разпространение на вида

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

а) Отгледни сечи насочени към подобряване на механичната устойчивост и качествените параметри на насажденията. За трансформация на структурата и преминаване от сечищна в изборна форма с настоящата растителна генерация се прилага изборно прореждане.

б) Видът на възобновителната сеч е като при естествените смърчови гори.

6.9. Гори от обикновена ела

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

а) Поддържане на неравномерна структура и смесен състав на дървостойте.

б) Отгледните сечи се провеждат с цел подобряване на механичната устойчивост и качествените параметри на насажденията. За трансформация на структурата и преминаване от сечищна в изборна форма с настоящата растителна генерация се прилага изборно прореждане.

в) Видът на възобновителната сеч е в зависимост от възобновителните процеси. Подходящи възобновителни сечи са единично изборната и групово-постепенната сечи.

Когато трансформацията ще се извърши със следващата растителна генерация се прилагат посочените по-горе дългосрочни сечи.

6.10. Култури от обикновена ела в естествената зона на разпространение на вида

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

а) Отгледни сечи насочени към подобряване на механичната устойчивост и качествените параметри на насажденията. За трансформация на структурата и преминаване от сечищна в изборна форма с настоящата растителна генерация се прилага изборно прореждане.

б) Видът на възобновителната сеч е като при естествените елови гори.

6.11. Гори от бяла мура

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

а) Поддържане на неравномерна структура на дървостойте.

б) Отгледните сечи се провеждат с цел поддържане на участието на бялата мура.

в) Видът на възобновителната сеч е в зависимост от възобновителните процеси. Подходящи възобновителни сечи са единично или групово - изборната и групово-постепенната сечи.

6.13. Клек

Естествени гори.

Без стопанска дейност.

6.14. Култури от чужди иглолистни видове

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

а) Отгледни сечи насочени към подобряване на механичната устойчивост, качествените параметри на насажденията и подпомагане на процесите на възстановяване на коренната

растителност чрез прилагане на сечи за трансформация.

6.15. Семенни букови гори

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

а) Отгледните сечи целят поддържане на естествения видов състав и разновъзрастни структури в рамките на определени териториални единици (отдел, водосбор и др.). С провеждането на отгледните сечи се цели насочване на мероприятията към отделното дърво.

б) Възобновителните сечи са с възобновителен период над 40 години - групово-постепенна, неравномерно-постепенна и групово-изборна сечи. При отсъствие на специални ограничения се допуска провеждането на краткосрочно-постепенна сеч.

6.16. Семенни термофилни букови гори

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

а) Отгледните сечи целят поддържане на естествения видов състав и разновъзрастни структури в рамките на определени териториални единици (отдел, водосбор и др.), като не се допуска смяна на бука от съпътстващите го видове (обикновен и воден габър, липи и др.). С провеждането на отгледните сечи се цели насочване на мероприятията към отделното дърво.

б) Подходящите възобновителните сечи са с групово-постепенната, неравномерно-постепенната и групово-изборната сечи. При отсъствие на специални ограничения се допуска провеждането на краткосрочно-постепенна сеч.

6.17. Гори от зимен дъб

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

а) Отгледните сечи целят осигуряването на преобладаващо участие на зимния дъб в състава на насажденията, запазване на семенния произход на насажденията и предотвратяване на възможността от замяната му с бук и габър.

б) Подходящите възобновителните сечи са с постепенно-котловинната и неравномерно-постепенната сечи.

6.18. Естествени семенни смесени дъбови гори

Видът гори да се обособи от благун, цер, зимен дъб или смес от трите вида, с общо участие равно или по-голямо от 5/10 и надморска височина по-малка или равна на 800 метра, и при следните насоки на стопанисване:

а) Отгледните сечи целят поддържане на смесен състав и недопускане на превръщането им в чисти церови гори или замяна на дъбовете видове от съпътстващи видове (габър, мъждрян, кленове и др.).

б) Подходящите възобновителните сечи са с постепенно-котловинната и неравномерно-постепенната сечи.

Естествените или изкуствено създадените насаждения от орех, сребролистна липа, бреза, топола и трепетлика и други, да се отнесат към семенните букови или дъбови гори, в зависимост от условията на месторастене.

6.19. Култури от дъбове

Видът гори да се обособи от горски култури с участие на различни видове дъбове, при следните насоки на стопанисване:

а) Отгледните сечи целят подобряване на механичната устойчивост и регулиране на видовия състав, с дългосрочна цел за трансформация на горите в естествени.

б) Подходящите възобновителните сечи са с постепенно-котловинната и неравномерно-постепенната сечи.

6.20. Естествени гори от космат дъб

Видът гори да се обособи от космат дъб с основно защитни функции и за поддържане

на неравномерна пространствена структура.

а) Отгледните сечи целят регулиране на видовия състав.

б) Подходящите възобновителните сечи са постепенно-котловинната и неравномерно-постепенната сечи.

6.21. Естествени крайречни гори

Видът гори да се обособи от видовете бяла, кошничарска, тритичинкова и трошлива върба, раkitа, бяла и черна топола, бяла и черна елша и планински ясен, при участие по-голямо от 3 за всеки от видовете или смесени дървостои от посочените видове.

Горите имат противоерозионна и брегоукрепителна функция.

Провеждат се технически сечи за поддържане на речната проводимост.

6.22. Култури от хибридни тополи и други бързорастящи дървесни видове

Видът гори да се обособи от култури от хибридни тополи и и други бързорастящи дървесни видове при насоки на стопанисване, гола сеч при спазване на изискванията за поддържане на брегоукрепителните функции.

6.23. Кестенови гори

Видът гори да се обособи от обикновен кестен.

Основна цел е запазване на вида в състава на насажденията и производство на плодове.

Подходящи сечи са неравномерно-постепенната, съчетана с отгледни сечи за подпомагане на развитието на кестена.

6.24. Семенни гори от обикновен габър

Видът гори да се обособи от габърски насаждения, с участие равно или по-голямо от 6/10 при следните насоки на стопанисване:

а) Отгледните сечи целят поддържане на смесен състав и семенния произход на насажденията.

б) Подходящите възобновителните сечи са с групово-постепенна и неравномерно-постепенната сечи. При отсъствие на специални ограничения се допуска провеждането на краткосрочно-постепенна сеч.

Естествените или изкуствено създадените насаждения от планински, полски и американски ясен, кестен, орех, трепетлика и други, да се отнесат към семенните букови или дъбови гори, в зависимост от условията на месторастене.

6.25. Култури от липа

Видът гори да се обособи от липови култури при следните насоки на стопанисване:

а) Отгледните мероприятия са насочени към подобряване на механичната устойчивост и качествените параметри на насажденията.

6.26. Естествени смесени широколистни гори

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

Горите на стръмни и урвисти терени със защитни функции са без стопанска дейност.

Възстановяване на естествения видов състав при съобщества, възникнали в резултат от човешка дейност.

При решение за провеждане на възобновителните сечи се прилага неравномерно-постепенната и групово-постепенната сеч.

6.27. Естествени гори от бреза

Видът гори е пионерно съобщество. Да се обособи от естествени брезови насаждения.

при следните насоки на стопанисване:

а) Отгледните мероприятия да следват естествените сукцесионни процеси и да са насочени към подобряване на механичната устойчивост и качествените параметри на насажденията.

б) Подходящите възобновителните сечи са постепенно-котловинната неравномерно-постепенната сечи.

Поради честотата на големи природни нарушения (ветровали и пожари в района на разпространение) да се поддържат групи от естествени съобщества, които да подпомагат по-бързото възстановяване на растителността.

6.28. Култури от бреза

Видът гори да се обособи от брезови горски култури при следните насоки на стопанисване:

а) Отгледните мероприятия са насочени към подобряване на механичната устойчивост и качествените параметри на насажденията.

б) Подходящите възобновителните сечи са постепенно-котловинната неравномерно-постепенната сечи.

6.29. Издънкови термофилни букови гори

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

а) При провеждане на отгледните сечи да се поддържа естествения видов състав, като не се допуска смяна на бука от съпътстващите го видове (обикновен и воден габър, липи и др.) Отгледни сечи да се провеждат с цел подпомагане на семенните екземпляри, подобряване на механичната устойчивост и качествените параметри на насажденията.

б) Подходящите възобновителните сечи са групово-постепенната, неравномерно-постепенната и групово-изборната сечи. При отсъствие на специални ограничения се допуска провеждането на краткосрочно-постепенна сеч.

6.30. Издънкови букови гори

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

а) Отгледни сечи да се провеждат с цел подпомагане на семенните екземпляри, подобряване на механичната устойчивост и качествените параметри на насажденията.

б) Подходящите възобновителните сечи са с групово-постепенната и неравномерно-постепенната сечи. При отсъствие на специални ограничения се допуска провеждането на краткосрочно-постепенна сеч.

6.31. Издънкови гори от зимен дъб

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

а) Отгледни сечи да се провеждат с цел осигуряване на преобладаващо участие на зимния дъб в състава на насажденията, подпомагане на екземпляри със семенен произход и предотвратяване на възможностите за замяната му с бук и обикновен габър.

б) Подходящите възобновителните сечи са постепенно-котловинната и неравномерно-постепенната сечи. При отсъствие на специални ограничения се допуска провеждането на краткосрочно-постепенна сеч.

Поради сходните екологични изисквания към този вид гори да се причислят насажденията от издънков благун.

6.32. Издънкови смесени дъбови гори

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

а) Отгледни сечи да се провеждат с цел осигуряване на семенния произход, подобряване на видовия състав и качеството на дървостойте. Да се провеждат интензивни отгледни мероприятия, насочени към превръщане на горите в семенни.

б) Подходящите възобновителните сечи са постепенно-котловинната и неравномерно-постепенната сечи. При отсъствие на специални ограничения се допуска провеждането на краткосрочно-постепенна сеч.

6.33. Издънкови гори от обикновен габър

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

а) Отгледни сечи да се насочат към толериране на семенните екземпляри и запазване на смесен състав на насажденията, и подобряване на механичната устойчивост и качествените параметри на насажденията.

б) Подходящите възобновителните сечи са постепенно-котловинната и неравномерно-постепенната сечи. При отсъствие на специални ограничения се допуска провеждането на краткосрочно-постепенна сеч.

6.34. Култури и издънкови акациев насаждения

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

а) За насажденията с дървопроизводствени цели - гола сеч.

б) За насажденията с противоерозионни и защитни функции - мероприятията са насочени към осигуряване изпълнението на тези функции. В тези случаи се допуска гола сеч на малки площи с цел физиологично подмладяване.

6.35. Гори от келяв габър

Видът гори да се обособи при следните насоки на стопанисване:

За автохтонните съобщества не се прилага стопанска дейност.

При съобщества, възникнали в резултат от вторична промяна на дървесните видове, целта на стопанисване е възстановяване на естествените видове.

6.36. Гори от воден габър

Видът гори да се обособи на стръмни и урвести терени със защитни функции, без стопанска дейност.

Целта е възстановяване на естествения видов състав, при вторично възникнали промени, в резултат от вторична смяна на дървесните видове.

6.37. Орехови култури

Видът гори да се обособи от култури от обикновен орех или други горскоплодни видове, при стопанисване без сечи.

таблица № 8

Видове гори и връзката им с предложените стопански класове

група гори	видове гори	стопански класове
иглолистни		
	Гори от бял бор	Бялборов високобонитетен Бялборов ср.и ниск.бонитетен
	Гори от черен бор	Черборов високобонитетен Черборов ср.и ниск.бонитетен
	Гори от смърч Култури от смърч	Смърчов високобонитетен
	Гори от обикновена ела Култури от обикновена ела	Смърчов високобонитетен
	Гори от бяла мура	Бялмуров високобонитетен
	Култури от бял бор извън ареала	Иглолистни култури

	Култури от черен бор извън ареала	Иглолистни култури
	Култури от чуждоземни иглолистни видове	Иглолистни култури
широколистни	високостъблени	
	Семенни букови гори Семенни термофилни букови гори Естеств. семенни см. дъбови гори Семенни гори от зимен дъб Естествени гори от космат дъб Естествени широколистни гори Култури от дъбове Естествени крайречни гори Кестенови гори Семенни гори от обикновен габър Култури от липа Естествени гори от бреза Култури от бреза Култури от орех Гори от воден габър Култури от хибридни тополи	Широколистен високост. Буков високобонитетен Буков среднобонитетен Широколистен високоствъблен
	издънкови гори за превръщане	
	Издънкови гори от зимен дъб Издънкови смесени дъбови гори Издънкови букови гори Издънкови термофилни букови гори Издънкови гори от обикновен габър	Дъбов средно и Нискобонит. за превръщане Буково-габър средно и нискобонитетен и високобонит. за превръщане
	нискоствъблени	
	Естествени гори от келяв габър Акациеви насаждения и култури	Нискоствъблен Акациев

7. Документи, изработвани в резултат от извършената инвентаризация на горските територии

В резултат от инвентаризацията на горските територии в района на дейност на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“ да се представят следните документи:

7.1.Обяснителна записка за извършената инвентаризация, вкл. установяване, актуализиране и картиране на типовете горски месторастения и определяне на видовете, подходящи за месторастенето (съдържанието е съгласно приложение № 11 към чл.31, ал. 1 от Наредба № 18/07.10.2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии). **(УВОД, ГЛАВА ПЪРВА - Природни условия, типове месторастения и икономически ефект със следните точки:**

1. Име и местонахождение на горската териториална единица,
2. Физико-географска характеристика,
3. Геоложки строеж и петрографски състав,
4. Климатични условия, природни условия,
5. Почви, ерозия,
6. Растителност,
7. Типове месторастения.

Обяснителната записка за извършената инвентаризация на горските територии да се изработи отделно от обяснителната записка на горскостопанския план, като същата се представи ведно с таксационните описания в електронен формат, съгласно т. 2 на приложение № 11 към чл. 31, ал. 1 от Наредба № 18/07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии.

ГЛАВА ВТОРА

Характеристика на горските територии:

1. Обща площ,
2. Таксационна характеристика на насажденията,
3. Защитни и специални горски територии

4. Теренни проучвания
5. Стопански класове,
6. Видове гори

7.2. Приложения към записката за извършена инвентаризация

7.2.1. Протоколи, заповеди и други документи, свързани с инвентаризацията,

-списъци: (списък на инвентаризираните земеделски територии, придобили характеристиката на гора по смисъла на чл. 83 от Закона за горите - № на имота, землище и вид собственост; списък на горските територии, отразени в картата на възстановената собственост или кадастралните карти като урбанизирана територия, без за това да е издаден административен акт по реда на Закона за горите през ревизионния период; списък на кадастралните единици със сечение с подотдели по землища; списък на подотделите с ограничения, свързани с обявяване на защитени зони/територии по Закона за водите, Закона за защитените територии и Закона за културно-историческото наследство.)

-предложение за строителство на пътища;

-предложение за сградостроителство;

7.2.2. Таксационни описания в електронен формат (Приложение №4 от Наредба № 18/07.10.2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии) с кратки записки по горскостопански участъци.

7.2.2.1. Таксационни описания с отразени планирани горскостопански мероприятия. (работен проект за сечите и залесяванията) в един екземпляр. За всеки отдел да се приложи предотделна карта – размер А4.

7.2.3. В табличен вид данни извадка от таксационните описания на подотделите (Приложение №4 от Наредба № 18/ 07.10.2015 год. за инвентаризация и планиране в горските територии), (таблици за таксационна характеристика),

7.2.4. Карти - основна и тематични

-ориентировъчна карта в подходящ мащаб,
 -карта на видовете гора в подходящ мащаб;
 -карта на местообитанията от европейска значимост в България,
 -почвена карта в подходящ мащаб;
 -петрографска карта в подходящ мащаб;
 -карта на землищата в подходящ мащаб,
 -карта на картните листове в подходящ мащаб;
 -карта с насоките на стопанисване от горскостопанския план за ТП Държавно горско стопанство Сандански"- М 1:10 000,

-карта по видове собственост, само в електронен вид, с нанесени имотни граници за ТП Държавно горско стопанство Сандански"- М 1:10 000, като за номерация на имотите се използват последните три цифри на съответния имот. Да се използват следните цветове за различните видове собственост, както следва:

държавна – зелено;

общинска – жълто;

частни физически лица – кафяво;

частни юридически лица – лилаво;

съсобственост – оранжево;

„гори върху земеделски територии" – на бял фон заштриховано със съответния цвят по собственост;

-карта на планираните мерки и мероприятия за опазване на горските територии от пожари - М 1: 25 000,

- карта на горите с висока консервационна стойност.

- карта на защитените зони.

7.2.5. Отчетни форми за баланса на горските територии (ГТ) №№ 1,2,3,4,6 и 7 от Приложение № 12 от Наредба № 18/ 07.10.2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии - по общини, землища, вид територия и видове собственост. Информацията се предоставя в електронен формат, позволяващ извършването на анализи и справки.

За държавните горски територии да се представят отчетни форми от 1 до 7, на хартиен носител, общи и по общини

7.2.6. Ведомост за почвените профили

7.2.7. Списък по землища (в електронен вариант) на имотите собственост на физически и

юридически лица, в който за всеки имот да бъде отразено в кой (кои) подотдел (подотдели) попада и с каква площ.

Документите от инвентаризацията да се разработят в два екземпляра - по един за Регионална дирекция по горите Благоевград и Изпълнителна агенция по горите.

Данните от инвентаризацията на горските територии да са по утвърдената от Изпълнителна агенция по горите структура, номенклатури и формат на цифровата графична и атрибутна база данни, и да се представят на възложителя и на електронен носител, придружен с програмния продукт за работа с нея.

При обработване на информацията да се използва и номенклатурата на атрибутната база данни за обработка на информацията от таксационните описания, утвърдена със заповед № 584/13.06.24 год. на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по горите.

Горскостопанската карта да се предаде на възложителите, съгласно приложение № 1 към Наредба № 18/ 07.10.2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии във формат shp, CAD и ZEM, по землища и на цялата горскостопанска единица, в координатна система 1970 год., и кадастрална координатна система 2005, БГС2005 и WGS84. Съдържащите се във файловия формат атрибутни данни да се предадат на възложителите в MS EXCEL формат. Атрибутната база данни да съдържа задължително сеченията на площите на имотите по землища с площите на горските подотдели.

8. Срокове за извършване

Инвентаризацията на горските територии в района на дейност на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“ да се извърши едноетапно в следните указателни срокове:

8.1. Теренно - проучвателни работи - 2027 год.

8.2. Камерална работа и представяне на материалите за приемане от възложителя - до май 2028 год.

8.3. При представяне на материалите на възложителя, същите се предоставят и на електронен носител.

8.4. Представяне на материалите на възложителя с всички приложения - в 30 дневен срок от получаване протокола от експертния съвет при Изпълнителна агенция по горите за приемането на извършената инвентаризация и протокола от проведеното за тази цел съвещание по чл. 37 от Наредба № 18/07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии в района на стопанството.

При извършване на инвентаризацията на горските територии и изработването на горскостопанския план, да се отразят всички промени, настъпили в собствеността и категориите на горските територии, и режима на тяхното управление. Промените в собствеността и режима на управление на горските територии следва да бъдат актуализирани към момента на цялостното приемане на дейностите от теренните проучвания, съгласно чл. 36, ал. 7 от Наредба № 18/07.10.16 год. за инвентаризация и планиране в горските територии.

9. Справка за видовете дейности и категория на трудност за инвентаризацията

9.1. Теренно-проучвателни дейности

9.1.1. Измерване и картиране на гори, чийто запас се определя чрез таксационни описания и опитни таблици, вкл. и лесонепригодни площи – **16 595.5 ха.**

9.1.2. Ограничаване на терена на границите на насажденията за семепроизводство, защитените местности и природните забележителности – **1 441.9 ха.**

9.1.3. Картиране на незалесени горски територии.

а) дървопроизводителни – **308.0 ха**

б) дървонепроизводителни – **2 835.0 ха**

9.1.4. Актуализиране на типовете горски месторастения и/или определяне на видовете, подходящи за месторастенето – **21 423.0 ха.**

9.1.5. Проучване и картиране на здравословното и санитарното състояние на насажденията, резултат от въздействието на биотични и абиотични фактори на засегнатата площ.

9.1.6. Ограничаване на границите на обекта за инвентаризация и на отделите – **23 534.0 ха.**

9.1.7. Описване на установените и картирани типове горски местообитания по Закона за

биологичното разнообразие при планиране – 8 589.3 ха.

таблица № 9

разпределение на площите по видове дейности, които се разделят по категории на трудност

дейност	I кат.	II кат.	III кат.	IV кат.	Общо
ограничаване на терена на границите на защитните и специални горски територии, без защитените зони	10.0	77.9	655.0	699.0	1 441.9
математико-статистически методи	13.9	22.0	1 525.7	2 733.9	4 295.5
инвентаризация на насаждения, чийто запас се определя, чрез таксационни описания и опитни таблици, вкл. и лесонепригодни площи	145.0	341.8	8 527.3	7 081.4	16 095.5
инвентаризация на незалесени горски територии	355.7	206.9	1 170.8	1 409.6	3 143.0
общо	514.6	570.7	11 223.8	11 224.9	23 534.0

9.2. Обработване на информацията

9.2.1. Създаване и обработване на атрибутивната база данни – 23 534.0 ха.

9.2.2. Създаване на графичната база данни – 23 534.0 ха.

9.3. Други дейности

9.3.1. Определяне и картиране на ГВКС.

9.3.2. Определяне на количествата мъртва дървесина в изпълнение на чл. 24, ал.4 от НИПГ Наредба № 18/17.10.2015 год. и дадените указания в писмо с рег. Индекс ИАГ - 2284/29.01.2021 год. – 16 бр.

таблица № 10

разпределение на площите за инвентаризация по категории на трудност

категория на трудност	общо за ДГС „Сандански“	Държавни горски територии
първа	514.6 ха	449.1 ха
втора	570.7 ха	455.7 ха
трета	11 223.8 ха	9 651.4 ха
четвърта	11 224.9 ха	10 550.8 ха
общо	24 034.0 ха	21 107.0 ха

Глава втора ЛОВНОСТОПАНСКИ ПЛАН

1. Площ на териториите, обект на ловностопанския план

Предмет на планирането ще бъдат дивечът и дивечовите местообитания в ловностопанските райони от района на дейност на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“, в границите на община Сандански, Благоевградска област, независимо от собствеността им, върху площ от **23 534.0 ха** горски територии и **19 328.7 ха** върху земеделските територии (от общата ловна площ 42 862.7 ха, като пригодни за развъждане на дивеч са 41 014.9 ха, а 1 847.8 ха, представляващи дворни места, скали, сипеи и др., в които няма условия за съществуване на дивеч, са отнесени към дивечонепригодната площ). Общата площ за изработване на ловностопански плана възлиза на **42 862.7 ха**.

Ловностопанската площ, съгласно заповед № РД 46-1366/17.06.01 год. на Министерство на земеделието и храните е разпределена на един държавен ловностопански район и девет ловностопански района на ловните дружини на Ловно-рибарско дружество „Сокол 1920“, гр. Санвански.

таблица № 11

Задание за инвентаризация и горскостопански план за ТП „Държавно горско стопанство Сандански“

разпределение на площите по ловно стопански райони в ха

№	ловно стопански район	Горск. тер.	зем.тер.	общо ха
I.	държавен ловно стопански район			
1.	Дивечовъден участък „Ахматица“	845.4	14.4	859.9
2.	Дивечовъден участък „Пиляфа“	1 455.5	20.1	1 475.5
3.	Дивечовъден участък „Валеста скала“	1 906.8	19.0	1 925.8
4.	Дивечовъден участък „Равна бука“	2 462.9	28.1	2 491.0
5.	Дивечовъден участък „Лопово“	929.0	34.9	963.9
	всичко държавен ловно стопански район	7 599.6	116.5	7 716.1
II.	Ловно-рибарско дружество „Сокол 1920“			
1.	ЛСР „Кръстилци“	2 594.8	1 606.7	4 201.5
2.	ЛСР „Плоски“	1 598.0	306.7	1 904.7
3.	ЛСР „Лиляново“	1 342.4	423.7	1 766.1
4.	ЛСР „Сандански II“	1 393.9	2 267.1	3 661.0
5.	ЛСР „Сандански I“	2 127.7	3 562.1	5 689.8
6.	ЛСР „Ласкарево“	3 669.5	3 337.4	7 006.9
7.	ЛСР „Мелник“	3 160.1	1 694.5	4 854.6
8.	ЛСР „Хотово“	36.1	2 929.9	2 956.0
9.	ЛСР „Склаве“	16.8	3 089.2	3 106.0
	общо ЛРД „Сокол 1920“	15 939.9	19 207.3	35 146.6
	общо за горското стопанство	23 538.9	19 323.8	42 862.7

При изработване на ловно стопанския план да се прецизират дивечопригодните площи, като от тях отпаднат територии на транспорта, както и други територии със специално предназначение (летища, военни обекти и др).

При изработване на ловно стопанския план, да се отразят границите на ловно стопанските райони, съгласно действащите заповеди за обособяването им, границите и броят на ловищата, като същите се отразят върху горскостопанската карта.

Ловно стопанските мероприятия да се разработят съгласно Наредба № 18/07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии. Планирането да се извърши заедно с инвентаризацията на горските територии в района на дейност на стопанството. Планираните ловно стопански мероприятия да се предвидят съгласувано с предвиждането на горскостопанските при изработване на горскостопанския план на стопанството и да се отразят върху таксационните описания.

По време на теренно-проучвателните работи да се проучат основно всички физико-географски фактори, оказващи пряко и косвено въздействие върху дивеча и дивечоразвъждането, и икономическите и демографските условия, оказващи влияние за стопанисването на дивеча.

Да се проучи ловната фауна в района на стопанството по видове дивеч, запаси, състояние на запасите, наличието на защитени видове, които имат значение за ловното стопанство.

2. Досегашно стопанисване

По време на теренните работи да се извърши проучване на досегашното стопанисване на дивеча съгласно Приложение № 30, както и екологичните и антропогенните фактори, оказващи влияние върху развитието на дивеча, както и досегашното му стопанисване.

При ловно стопанската планиране да се уточни броя и състоянието на всички построени до сега биотехнически съоръжения и създадената фуражна база за нуждите на дивеча. Да се направи анализ на стопанисването на дивеча и постигнатите икономически резултати от ловно стопанската дейност.

Да се анализира изпълнението на последните предвидени ловно стопански мероприятия.

Да се уточни размера и състоянието на разработената фуражна база.

За изходна база да се използват данните от таксацията на дивеча през 2027 год., като при необходимост се извърши и контролна таксация.

Изпълнението на ловно стопанските мероприятия за изминалия десетгодишен период да

се представи в табличен вид, съгласно изискванията на Наредба № 18/07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии.

Да се оцени размера на щетите, които дивечът нанася на горските култури и насаждения и в селскостопанските територии в района на стопанството.

Да се извърши анализ по изпълнението на стратегическия план за борба с „Африканската чума по свинете“ и се опише броя на засегнатите от нея животни до 2026 год.

Данни за отстрела на вълка и останалите хищници да се представят в табличен вид за срок от 10 години или да се посочи средногодишен отстрел, а данните за таксацията на дивеча през последните 10 години да се покаже в записката на плана, в глава „Досегашно стопанисване“.

Да се опишат евентуалните заболявания по дивеча и при необходимост да се направи ветеринарно - санитарна оценка.

Да се направи анализ на добитите трофеи.

Да се посочи броя и вида на съставените актове по Закона за лова и опазване на дивеча, и по Закона за рибарството и аквакултурите, ако са съставени такива.

3. Природни условия

Да се проучи и опише характера на релефа, надморските височини, изложенията и наклоните на терена, които оказват влияние върху миграционните процеси на дивеча и имат значение при определяне на фуражната база.

Да се даде оценка на хидроложката мрежа във връзка с осигуряване на питейните нужди на дивеча през летния сезон.

Да се проучат особеностите на климата и се опишат климатичните фактори, имащи значение за дивечоразвъждането в района – средна начална дата с устойчиво задържане на температурата на въздуха над 10 гр., средните сезонни валежи, средния годишен брой дни със снежна покривка и други.

Да се даде оценка на типовете почви, тяхното разпространение и влиянието им върху избора на фуражните култури.

Да се проучи растителността в горските територии – дървесна, храстова и тревна, състава и структурата на горските насаждения, наличието на горскоплодни, дървесни и храстови видове, и покритието с житни и бобови треви под склопа на насажденията, в горските поляни и ливади.

В откритите селскостопански площи да се проучат основните отглеждани култури, големината на блоковете и тяхното площно разпределение, наличието и степента на участие на житните култури, люцерна, фуражен грах, клубеноплодни и др.

Да се даде оценка за хранителните и защитните възможности на растителността.

Да се проучат икономическите и демографските условия, които могат да окажат влияние върху развитието на ловностопанската дейност в района на стопанството.

4. Фауна

Да се определи зоогеографския район и ловностопанските области, в района на дейност на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“.

Да се проучи ловната фауна – бозайници и птици, по видове дивеч, райони на разпространение и сезонна миграция. Да се проучат причините за намаляване на запаса на ловните видове, както и възможностите за реаклиматизация на изчезнали и аклиматизация на нови видове.

Да се проучат обитаващите района защитени видове дивеч, които имат пряко и косвено значение за ловното стопанство.

5. Планиране на мероприятия

5.1. Основни насоки на планирането, главни и съпътстващи видове дивеч

Планирането на ловностопанските мероприятия, свързани със стопанисването и ползването на дивеча, трябва да бъде насочено към:

- формиране и поддържане на здрави и жизнени запаси от видовете дивеч, обитаващи територията на стопанството, при оптимална гъстота, и полова и възрастова структура;
- подобряване на условията за целогодишно развъждане, наблюдение, селекция и ползване на дивеча;
- създаване на оптимални условия за провеждане на лов;
- провеждане на мероприятия за развъждане на дребен дивеч, в подходящи за това условия;
- добив на трофеи и дивечово месо;
- упражняване на лов;
- опазване на редки и защитени от закона видове;

Главният и съпътстващите видове дивеч да се определят въз основа на характера и производителността на местообитанията, развитието на дивечовите запаси, тяхната пригодност за обитаване и трайността в обитаването.

Да се планират за поддържане стопански допустими запаси за различните видове дивеч както следва:

- за главния вид, в рамките на нормалния или над него в допустимите граници;
- за съпътстващите видове, в рамките на нормалните или близки до тях, като се отчете междувидовото взаимодействие;

Методът на ловностопанско планиране да бъде комбиниран, като се използват съществуващите дивечови ниви, поляни и наличната пътна мрежа.

При необходимост, да се планира отваряне на нови дивечови сечища в издънкови насаждения с възможности за издънково възобновяване, прокарване на ловни просеки и осветление на дивечови ниви. Тези мероприятия да се съгласуват с Министерство на околната среда и водите за ловностопанската територия, която попада в защитените зони, определени съгласно чл. 3, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие.

Планирането на ловностопанските мероприятия да се съобрази с режима на отделните територии.

Площи за нови дивечови ниви да не се планират в територии от „държавния поземлен фонд“ и върху терени определени като трайно затревени площи.

Да се покажат върху горскостопанските карти и обозначат на терена всички новопланирани дивечови ниви, ливади, просеки, сечища и съществуващи дивечови ниви, и се отбележат приблизителните места на биотехническите съоръжения.

5.2. Планиране на ловностопанските дейности

Да се извърши бонитиране на дивечовите местообитания на типологична основа, съгласно Наредба № 18/07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии. Разпределението на площта на ловностопанските райони да се даде в изходната база данни.

При бонитирането да се отчете наличието на площи, които по документи за възстановяване са земи за селскостопанско ползване, а в действително са залесени или самозалесили се бивши земеделски земи, и е необходимо да се бонитират като горски територии.

Във връзка с промените през последното десетилетие климатични условия в района на стопанството, да се прецизират бонитетите на местообитанията, определени с предходния ловностопански план.

Нормалните запаси да се определят въз основа на действащите таблици.

Да се обърне сериозно внимание на дивечонепригодните площи, с оглед на по-точното определяне на допустимите запаси на главния и съпътстващите видове дивеч. Към дивечопригодните площи да не се включват създадените и оградени с трайни огради, трайни насаждения в земеделските територии, с изключение за клас „птици“ (Aves).

Въз основа на направената характеристика на типовете местообитания да се извърши анализ на условията за развъждане на дивеча.

Да се определят допустимите дивечови запаси в зависимост от бонитета на местообитанията и поставените стопански цели, като се отчете междувидовото взаимодействие.

Да се разработят перспективни планове за развитие на запасите на основните видове дивеч през следващите десет години. Плановите коефициенти на прираст да се определят

съгласно Наредба № 18/07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии, планираното полово съотношение и съвременните достижения на ловностопанската наука.

Въз основа на действителните дивечови запаси в годината на планиране, изчислените допустими запаси и коефициент на прираст, да се разработят перспективните планове, като се решат въпросите с отстрела и необходимия фураж за подхранване през периода.

Около сватбовищата на благородния елен да се обособят зони на спокойствие, като се включат цели отдели.

При необходимост да се предвиди доставка на животни за разселване от други райони на страната със сходни климатични условия.

Да се планира оптимална полова и възрастова структура за запасите от едър дивеч, наброяващи над петдесет броя животни, за всеки ловностопански район и за структурата на запасите за района на дейност на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“.

Да се планира фуражна база за нуждите на дивеча, в зависимост от нормативите, залегнали в Правилника за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча, и от почвените и теренни условия. Видът на фуражните площи да се избере според климатичните и почвени условия. Да се посочи начина на обработката и стопанисването им. Да се извърши рекапитулация на хранителните възможности на планираната фуражна база и да се сравнят с минимално необходимите. Когато незалесените горски територии са недостатъчни за разработване на фуражна база, да се планира такава в насажденията на равни и полегати терени, и подходящи други условия, съобразено с режимите на защитените зони, определени съгласно чл. 3, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие.

Да се оцени необходимостта и възможностите за създаване на допълнителна специализирана фуражна база на територията на стопанството, като се препоръча създаване на нови такива, ако е необходимо.

В ловностопанския план да се опишат, а върху ловностопанските карти да се покажат, по местности и време, местата за сватбуване на благородния елен.

Върху ловностопанските карти, по ловностопански райони, да се отбележат местата на съоръженията за съхраняване на животински отпадъци (продукти).

Местата на съществуващите и на предвидените за създаване стървилища да се отразят в плана и ловностопанските карти, като ново проектираните се съгласуват с горското стопанство.

В плана да се предвиди ограничаване на местата за ползване на недървесни горски продукти и лечебни растения, в дните за провеждане на ловни излети.

Да се предвиди ограждане на дивечовите ниви, застрашени от паша на домашни животни.

Да се инвентаризират съществуващите ниски, открити чакала за групов лов на дива свиня и се определи необходимостта и нуждата от проектирането на нови такива.

Да се отрази площното участие на дивечовите ниви, ливади, поляни, просеки и сечища, и се посочи вида на планираните в тях ловностопански дейности. Предвидените ловностопански просеки да се обособят в самостоятелни подотдели.

Да се планират дейности за ограничаване на миграцията и опресняване на кръвта.

Да се предвидят дейности за подобряване условията за ловуване, с оглед на по-нататъшното развитие на ловния туризъм, правилното провеждане на подборния отстрел и целогодишното наблюдение на дивеча.

При необходимост да се предвиди строителство на нови биотехнически съоръжения.

Да се оптимизират броя и състава на персонала, необходим за провеждане на ловностопанската дейност. Да се направи оценка на сградите, пътищата и техниката, необходими за провеждане на ловностопанска дейност в ловностопанските райони на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“, както и оптимално разпределение на площта по ловища.

Да се направи икономическа оценка и сравнение на необходимите средства за изпълнение на планираните ловностопански дейности и очакваните приходи от извършената дейност.

Планирането и изграждането на фуражната база и биотехническите съоръжения да се съобразят със собствеността на горите и земите в района на дейност на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“. При необходимост от изграждането им в недържавна собственост, същите да се съгласуват със собствениците.

Да се предвиди опазване на съществуващите, периферно засадени и предпочитани от дивеча горскоплодни дървесни и храстови видове, особено покрай дивечовите ниви в държавните горски територии.

Да се планира обособяването на развъдници за ловностопанските райони на ловните дружини.

Да се предвиди обособяване на ловище във всеки ловностопански район.

При необходимост да се планира обособяването на полигон за обучение на ловни кучета на територията на сдружението.

В плана да се определят местата и предвидят за изграждане ловни заслони. Същите да се отбележат върху горскостопанските карти.

Планираните ловностопанските дейности да се съобразят със „Стратегическия план за борба с „Африканската чума по свинете“.

Край дивечовите ниви, дивечовите ливади и постоянните хранилища на дивата свиня в ловностопанските райони на ловните дружини, да се планира изграждането на високо чакало, за обезпечаване на подборния отстрел на едрия дивеч.

В обяснителната записка и в приложените таблици да се опишат, по подотдели, предвидените за изграждане биотехнически съоръжения.

В ловностопанския план да се посочи в кой ловностопански район попадат защитените територии и какви са забраните по отношение на ловното стопанство, съгласно техния режим.

Във всеки ловностопански район да се предвидят места за изграждане на волиери, карантинни и аклиматизационни дворове за разселване на дивеча и в тях също да се предвидят съоръжения за подхранване на дивеча.

6. Изработване на плана

Ловностопанският план да се разработи като отделен план, съгласуван с инвентаризацията на горските територии, и горскостопанския план за държавните горски територии и плана за опазване от пожари, в района на дейност на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“, в отделен том - обяснителна записка и приложения.

Планът да се разработи по ловностопански райони.

За картна основа да се използва горскостопанската карта, получена при инвентаризацията на горските територии, като към всеки екземпляр от плана се приложи оцветена карта на планираните ловностопански дейности.

Пространствените и атрибутните данни от ловностопанския план да бъдат включени в обединения цифров модел във формат ZEM 2.12 и SHP формат, съгласно изискванията на Наредба № 20/18.11.16 год., приложение № 1, към чл. 4, ал. 1, раздел „Изменение на ZEM формата за ловоустройствените планове.

Да се изработи в цифров вид – ZEM и SHP - формат сборна карта на ловностопанските райони на цялото горско стопанство, която да съдържа само границите на ловностопанските райони, ловищата, развъдниците и БИСД. В контура на всеки ловностопански район да бъдат поставени името на района, и имената на ловищата и развъдниците. Картата да се предаде във формат ZEM 2.12 и SHP формат.

7. Съдържание на ловностопанския плана

7.1. Записка към ловностопанския плана (съдържанието е съгласно Приложение № 36 към чл. 132 от Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии).

В записката на ловностопанския план да се направи отделен анализ на стопанисването на дивеча в държавните ловностопански райони.

7.2. Приложения към ловностопанския плана:

7.2.1. Заповеди и протоколи за определяне границите на ловностопанските райони и начинът на стопанисването им.

7.2.2. Таксация и ползване на дивеча – официални данни по възможност за последните 10 години.

7.2.3. Изходна база данни (Приложение № 37 от Наредба № 18/07.10.2015 год. за инвентаризация и планиране в горските територии) – посочват се основните параметри, съдържащи се в съответния ловностопански район, съставен от елементарни площи. В горските територии най-малките елементарни площи са подотделите, а в земеделските - всеки

обособен полигон, включващ подходящи местообитания за дадения вид дивеч.

7.2.4. Ведомост за площите на фуражната база (съгласно Приложение № 37 от Наредба № 18/07.10.2015 год. за инвентаризация и планиране в горските територии) В нея подробно се описват вида територия, местонахождението на фуражната площ, вида ѝ, частта, годна за използване за фуражните култури, необходимостта от изкореняване на единични дървета в площта, предвидена за оране, препоръчаните фуражи за засяване, частта, заета от ливадна трева, бръст, или негодна за използване. На края на всяко ловище или ловностопански район се прави рекапитулация на дивечовите ниви, ливади, сечища и ловните просеки.

7.2.5. Работни схеми и количествени сметки на биотехническите съоръжения - Прилагат се примерни схеми и количествени сметки на планираните съоръжения. Схеми на по-големи съоръжения като фазанарии, оградени площи и др. се комплектуват към ловностопанските карти.

В приложение № 4 на ловностопанския план за биотехническите съоръжения да не се включват чертежи и схеми на съоръжения с покривна конструкция от етернит.

7.3.Кarti

Към ловностопанския план да се изработят и към всеки екземпляр от него да се приложат карти на ловностопанските мероприятия в М = 1:10 000, карта на ловностопанските мероприятия в М = 1:25 000 за всеки ловностопански район и сборна карта на ловностопанските райони в подходящ мащаб.

При изработването на ловностопанските карти за земеделските територии да се ползват цифровите модели на кадастралната карта.

На сборната карта да се отразят задължително посочените елементи.

Пространствените и атрибутни данни от ловностопанския план да бъдат включени в обединения цифров модел във формат ZEM 2.12 и SHAPE формат, съгласно Наредба № 20/18.11.16 год. за съдържанието, условията и реда за създаването, и поддържането на горскостопанската карта, приложение 1, към чл. 4, ал. 1, раздел „Изменение на ZEM формата на плановете за ловностопанските дейности“.

Ловностопанският план да се разработи в четири екземпляра - по един за Изпълнителна агенция по горите, Регионална дирекция на горите Бургас, Югоизточно държавно предприятие гр. Сливен и ТП „Държавно горско стопанство Сандански“.

Ловностопанските карти да са съобразени със залягалите в Наредба № 20 номенклатури на линейните и точковите условни знаци за ловоустройствените плановете (стр.60 до стр. 69) - Приложение №1 по чл 4(1).

8. Срокове за планиране

Ловностопанският план на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“ да се изработи при едноетапно планиране в следните указателни срокове:

8.1. Теренно - проучвателни работи - 2027 год.

8.2. Камерална работа и представяне на ловностопанския план за приемане от възложителя - до май 2028 год.

8.3. При представяне на плана на възложителя, същият се предоставя и в цифров вид.

8.4. Представяне на ловностопанския план на възложителя с всички приложения - в 30 дневен срок от получаване протокола от експертния съвет при Изпълнителна агенция по горите за приемане на плана и протокола от проведеното за тази цел съвещание по чл. 37 от Наредба № 18/07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии в района на стопанството.

9. Видове дейности

9.1. Устройство на едродивечово стопанство с големина над 12 000.0 ха.

9.1.1. Проучване на местообитанията и бонитиране.

9.1.2. Парцелиране и организация на територията.

9.1.3. Планиране на защитна и фуражна база.

9.2. Устройство на смесено дребнодивечово стопанство.

9.2.1. Парцелиране и организация на територията, вкл. обработка на цифрови модели и изработване на ловностопанска карта.

таблица № 12

разпределение на площите за изработване на ловностопански план по категории на трудност

категория на трудност	горски тер. ха	зем. тер. ха
1. устройство на едродивечово стопанство		
първа	514.6	
проучване на местообитания и бонитиране		
парцелиране и организация на територията		
планиране на защитна и фуражна база		
втора	570.7	-
проучване на местообитания и бонитиране		
парцелиране и организация на територията		
планиране на защитна и фуражна база		
трета	11 223.8	-
проучване на местообитания и бонитиране		
парцелиране и организация на територията		
планиране на защитна и фуражна база		
БИСД		
четвърта	11 224.9	-
проучване на местообитания и бонитиране		
парцелиране и организация на територията		
планиране на защитна и фуражна база		
2. устройство на смес. дреб. стопанство		
първа		19 328.7
парцелиране и организация на територията, вкл. обработка на цифрови модели		
изработване на ловностопанска карта		
общо	23 534.0	19 328.7

Глава трета ПЛАН ЗА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ ОТ ПОЖАРИ

Планът за дейностите опазване на горските територии от пожари да се разработи съгласно Наредба № 18/07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии и в съответствие с изискванията на Наредба № 8 / 11.05.12 год. за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Разработването на плана да се съобрази с предвидените за това дейности в община Сандански, в която попада ТП "Държавно горско стопанство Сандански" и съгласно указания на Изпълнителната агенция по горите, да се изработи за всички горски територии, съгласно кадастралната карта и кадастралните регистри на населените места в т. общината, в размер на 21 454.0 ха.

1. Анализ на досегашната дейност

Да се направи преглед и да се анализират изпълнените мерки и мероприятия, и възникналите горски пожари през изминалото десетилетие, като се направи общо и по видове собственост. Да се направи характеристика на противопожарното устройство и на изпълнението на проектираните противопожарни мерки и мероприятия.

2. Теренно – проучвателни работи

Теренно проучвателните работи за изработване на плана включват:

2.1. Оформяне на концепция за пожарозащита;

2.2. Уточняване съвместно с органите по пожарна безопасност и защита на населението на районите с висока пожарна опасност, обектите, разположени в горите или в близост до тях, около които ще се изграждат противопожарни прегради, местата, където ще се проектират съоръженията – наблюдателни пунктове, водоизточници, пътища за движение на противопожарна техника и др., и местата на специализираните групи за гасене на горски пожари.

3. Организация на територията

В зависимост от състава на насажденията, близостта им до населени места, пътна мрежа, земеделски територии, туристически поток и др., горските територии да се разделят на класове по пожарна опасност.

Площта по класове на пожарна опасност да се даде общо.

4. Проектиране на мерките и мероприятията по опазване на горските територии от пожари

4.1. Противопожарни прегради

бариерни прегради – изграждането на бариерни прегради да се предвижда в случаите, когато няма съществуващи естествени или когато широчината на естествените не отговаря на определената по норматив. Специално внимание да се обърне на иглолистните култури.

лесокултурни прегради – да се проектират на места за предотвратяване на низови пожари и да дават възможност за придвижване на хора и техника за гасене на пожари.

минерализовани ивици – изграждането им да се предвижда за недопускане на преминаването на пожари от съседни незалесени територии – земеделски земи, населени места и отделни урегулирани имоти, горски автомобилни пътища, хижи и др., и едновременно с изграждането на лесокултурните прегради.

санитарни ивици – да се предвиждат при необходимост в горите от I и II клас на пожарна опасност, в зависимост от интензивността на движението по пътищата.

Да се посочат данни за общата дължина по видове мероприятия, поддържаните от предходния план и предвидените нови.

Да се потърси възможност за ползване на противопожарните хидранти в населените места.

4.2. Технически мероприятия

пътища за движение на противопожарни автоцистерни – Да се покажат на горскостопанската карта и се опишат по землища, отдели и подотдели всички пътища за движение на противопожарни автоцистерни. Същите да имат връзка с държавните и/или общински пътища. Да се предвиди ежегодното им просветляване и поддържане. Върху картите с планираните мерки и мероприятия да се обозначат местата за разминаване и обръщане на противопожарни автоцистерни.

водоизточници – да се определят естествените водоизточници и местата за създаване на нови водоеми, като се предвиди и достъп на противопожарни автоцистерни до тях.

Да се предвиди изграждането на три броя автоматизирани системи за наблюдение, с определени географски координати.

Противопожарните прегради и техническите мероприятия да се съобразят с планираните в съседните горски стопанства.

4.3. Други мерки и мероприятия

На горските автомобилни пътища, преминаващи през горски територии с висока пожарна опасност, да се предвидят бариери за ограничаване на достъпа през пожароопасния сезон.

Да се предвидят необходимия брой табели с противопожарно съдържание.

При необходимост да се предвидят местата за палене на огън в горските територии.

Да се определят местата за устройване на противопожарни депа и се определи необходимия инвентар.

Да се определят местата за хеликоптерни площадки, които отговарят на изискванията на Наредба 18/07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии.

Класовете за пожароопасност и планирането на мероприятията по защита на горските територии от пожари, да се посочат и по видове собственост.

5. Карти

Изработват се карти с отразени върху тях класове на пожарна опасност, пътища за придвижване на противопожарни автоцистерни, водоизточници, табели с противопожарно съдържание, местата на противопожарните депа, наблюдателните пунктове и др.

Върху картите да се отразят съществуващите и планираните мерки и мероприятия.

6. Срокове за извършване

Планът за опазване на горските територии, в района на дейност на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“ да се извърши едноетапно в следните указателни срокове:

8.1. Теренно - проучвателни работи - 2027 год.

8.2. Камерална работа и представяне на материалите за приемане от възложителя - до май 2028 год.

8.3. При представяне на материалите на възложителя, същите се предоставят и на електронен носител.

8.4. Представяне на материалите на плана - в 30 дневен срок от получаване протокола от експертния съвет при Изпълнителна агенция по горите за приемането на извършената инвентаризация и протокола от проведеното за тази цел съвещание по чл. 37 от Наредба № 18/07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии в района на стопанството.

таблица № 13

разпределение на площите по видове дейности и по категории на трудност

видове дейност	I кат.	II кат.	III кат.	IV кат.	Общо
Теренно-проучвателни дейности	514.6	570.7	11 723.8	11 224.0	24 034.0
Обработване на база данни	514.6	570.7	11 723.8	11 224.0	24 034.0
Планиране на дейности	514.6	570.7	11 723.8	11 224.0	24 034.0
Обяснителна записка					
Изработване на тематични карти	514.6	570.7	11 723.8	11 224.0	24 034.0
У-во на дребнодивечово стопанство	18 828.7				18 828.7
общо	19 343.3	570.7	11 723.8	11 224.0	42 862.7

Съдържание на плана

Съдържанието на плана за опазване на горските територии от пожари

1. Обяснителна записка;

2. Изграждане и поддръжка на необходимите съоръжения за опазване от пожари (бариерни прегради, лесокултурни прегради, минерализовани ивици, санитарни ивици, пътища за движение на противопожарни автоцистерни водоизточници, стационарни наблюдателни пунктове, табели с противопожарно съдържание, места за палене на огън, противопожарни депа, площадки за авиационна техника, маршрути за патрулиране, бариери, други противопожарни съоръжения)

3. Карти с проектираните мерки, мероприятия и съоръжения за опазване на горските територии от пожари

Наличните и проектираните мерки и мероприятия за опазване на горските територии от пожари да се отразят върху горскостопанската карта и да се посочат в табличен вид.

Планираните мерки и мероприятия за опазване на горските територии от пожари да бъдат в съответствие с изискванията на и да се проектират със съдействието на Регионална служба „Пожарна безопасност и защита на населението“ гр. Сандански. Един комплект от картите на плана за мерките и мероприятията за опазване на горските територии от пожари да се предостави на РС "ПБЗН" Сандански, и на Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ гр. Благоевград.

Планът да се изработи като отделен том към записката на извършената инвентаризация на горските територии, а към приложенията да се приложат карта на класовете на пожарна опасност и карта на мерките и мероприятията за опазване на горските територии от пожари.

Глава четвърта ИЗРАБОТВАНЕ НА ГОРСКОСТОПАНСКИ ПЛАН

1. Площ на държавните горските територии

Площта на държавните горски територии в района на дейност на ТП "Държавно горско стопанство Сандански" е възлизала на 21 112.2 ха, съгласно данните от инвентаризацията на горските територии от 2018 год.

През периода между двете инвентаризации на горските територии не е извършвана промяна на предназначението на горските територии и не са променяни границите на стопанството.

Съгласно баланса на горските територии към 31.12.2025 год. са отчетени **21 107.0 ха.** държавни горски територии, от които 18 057.0 ха залесена площ и 3 050.0 ха незалесена площ, от която 2 746.0 ха е дървонепроизводителна, а 304.0 ха е дървопроизводителна.

Залесената площ на горите държавна собственост (горски + земеделски територии) в района на дейност на стопанството се разпределя по видове насаждения и бонитети към 31.12.2025 год. съгласно показаната по-долу таблица № 14.

таблица № 14

залесена площ на горските територии-държавна собственост по видове насаждения и бонитети

Видове насаждения	залесена площ ха	Б О Н И Т Е Т				
		I	II	III	IV	V
1	2	3	4	5	6	7
1. ИГЛОЛИСТНИ	7 357.6	393,6	2 028,6	2 848.4	1 787,1	299,9
Бял-борови	2 306.1	73,9	876,6	1 119,1	231,8	4,7
Чер-борови	1 142,9	8,8	116,3	214,8	558,4	244,6
Смърчови	20,8	5,1	15,1	-	0,6	-0
Елови	2,5	2,5	-	-	-	-
Мурови	88,6	30,9	36,4	21,3	-	-
Дугласкови	8,2	8,2	-	-	-	-
Смесени иглолистни	1 256,3	74,9	528,0	528,7	124,3	0,4
Смесени иглол.-широкол.	2 532,2	189,3	456,2	964,5	872,0	50,2
2. ШИР. ВИСОКОСТЪБЛЕНИ	3 640,4	89,0	1 816,7	997,5	176,0	561,2
Букови	2 101,7	76,5	1 387,1	620,6	17,5	0,0
Дъбови	483,7	0,7	-	1,0	42,1	439,9
Трепетликови	16,9	0,9	6,1	9,9	-	-
Тополови	41,8	4,2	20,4	17,2	-	-
Брезови	0,6	-	0,6	-	-	-
Липови	0,4	-	0,4	-	-	-
Кестенови	0,3	-	-	-	0,3	-

Смесени с преобл. на бук	715,4	-	374,8	286,8	46,8	7,0
Смесени с преобл. на дъб	90,4	-	-	8,1	0,3	82,0
Смесени широколистни	159,1	6,7	25,6	30,3	65,6	30,9
Смесени широкол.-иглол.	30,1	-	1,7	23,6	3,4	1,4
3. ИЗДЪНК. ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ	4724,1	276,1	178,0	476,6	777,0	3016,4
Дъбови	1 526,8	-	-	210,0	484,6	832,2
Букови	394,8	251,6	115,4	26,6	1,2	-
Смесени широколистни	2 802,5	24,5	62,6	240,0	291,2	2 184,2
5. НИСКОСТЪБЛЕНИ	2 334,9	0,0	0,2	15,5	494,9	1 824,3
Акациеви	62,7	-	0,2	0,7	16,8	45,0
Келяв габърви	102,9	-	-	-	-	102,9
Смесени широколистни	2 169,3	-	-	14,8	478,1	1 676,4
Всичко:	18 057,0	758,7	4 023,5	4 338,0	3 235,0	5 701,8

2. Досегашно стопанисване по данни от горското стопанство

При изработването на горскостопанския план за ТП „Държавно горско стопанство Сандански“ е необходимо да се проследи историческото му развитие, да се укаже годината на възникването му и какви промени в неговата площ са настъпили. Какви сгради, пътища и други спомагащи стопанисването на горите съоръжения са изградени, колко и какви специалисти са работили в стопанството и кои от тях са били негови ръководители.

При обзора за дейността на стопанството да се обърне внимание на изпълнението на предвидените в горскостопански план от 2018 год. лесовъдски мероприятия в горските територии – държавна собственост. Каква картна основа и други материали са били използвани при картиране на горските територии на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“; каква е била формата на стопанството; какъв размер на годишно ползване е бил възприет.

За изпълнение на предвидените в горскостопанския план горскостопански мероприятия да се представи обстоен анализ на извършените залесявания, проведените сечи, добива на дървесина по видове сечи и сортименти, добив на недървесни горски продукти, и др., като се наблегне на следното:

2.1. Да се анализира изпълнението на предвидената почвоподготовка и проектираното залесяване, количеството на използваните при залесяването фиданки и произхода на семенния материал. Използваните при залесяването дървесни видове съответстват ли на проектираните в горскостопанския план и на типовете горски месторастения за всеки подотдел. Да се покажат схемите на залесяване, гъстотата на създадените култури и процента на прихващането им, установено с ежегодните инвентаризации.

Да се оцени ефекта от извършените залесявания по дейностите за борба срещу ерозията. Да се прецени състоянието на изградените в миналото съоръжения и дали те са изиграли своята роля при ограничаване на почвената ерозия.

Въз основа на този анализ да се планират и съответните мероприятия по опазване на горските територии срещу ерозия и порои.

Да се направи оценка на състоянието на насажденията за семепроизводство, както и на работата по семейсьбирането.

2.2. Да се извърши обстоен анализ по видове отгледни сечи (осветление, прочистка, прореждане и пробирки) по отношение на тяхната интензивност и повторемост, методи на извършване, добитите сортименти и площ на изпълнение за цялото стопанство и отделно по насаждения. Тяхното изпълнение довело ли е до подобряване състоянието на насажденията и на сортиментната им структура.

Въз основа на този анализ да се планират и съответните мероприятия за отглеждане.

2.3. Да се даде подробна оценка по провеждането на възобновителни сечи в иглолистните, широколистните високостъблени и в издънковите гори за превръщане във високостъблени. Осигурен ли е достатъчно и надежден подраст при отделните фази на сечите с естествено възобновяване. Ако се установи извършване на възобновителни сечи в насаждения, неопределени с горскостопанския план, да се покажат причините за това. Да се прецени до

колко точно са изпълнявани технологичните планове и дали са опазени подраста и залесените фиданки при дърводобива.

Да се установи площта на невъзобновените сечища и разтроените гори, ако има такива, като се посочат причините за това им състояние.

Да се оцени работата по събирането и оползотворяването на сухата и паднала маса, при провеждането на санитарни и принудителни сечи.

При анализа по изпълнението на възобновителните и отгледните сечи да се направи оценка, доколко проведените лесовъдски мероприятия са спомогнали за повишаване на защитните и специални функции на горите.

2.4. Да се анализират добивите по основни групи сортименти, видове сечи и дървесни видове, като се съпоставят с тези, предвидени по горскостопански план. Да се коментират разликите и породилите ги причини. Извършеният анализ да се има предвид при залагане на временни пробни площи за установяване на сортиментната структура на добивите по видове сечи и основни групи сортименти.

2.5. Да се проучат и опишат добитите недървесни горски продукти и да се прецени какво място заемат те в икономическите резултати от работата на стопанството.

2.6. Да се анализира изпълнението на проектираните мерки и мероприятия за опазване на горските територии от пожари и ефекта от тяхното реализиране за повишаване на противопожарната устойчивост на горите в района на стопанството.

2.7. Да се оцени санитарното състояние на насажденията, тяхната устойчивост на вредители, болести и природни бедствия. Да се даде тяхното появяване и разпространение в динамика, и се оцени ефективността от проведената с тях борба.

Да се посочи броя на нарушенията в горските територии – държавна собственост, проблемите по охраната на горите и взетите мерки за намаляване на нарушенията по Закона за горите, Закона за защитените територии и Закона за лова и опазване на дивеча.

2.8. Да се даде оценка за ефективността от делението на стопанството по охранителни участъци, и дали това е спомогнало за по добра охрана, стопанисване и управление на горите.

По данни от горското стопанство да се опишат предприетите мерки за борба с нарушителите и, ако са установени, да се посочат броя и размера на установените незаконни сечи и други нарушения за държавните горските територии и тези по чл. 187, ал. 3 от Закона за горите, като данните бъдат посочени по вид на нарушението и отделно за установените нарушения с констативен протокол и съставени актове за установено административно нарушение.

Да се опише обезпечеността на лицата с функции по чл. 190 от Закона за горите със средства и оборудване за изпълнение на служебните им задължения и да се приложи списък на землищата с най-много установени нарушения по вид на нарушенията.

Да се представи анализ на нарушенията и ефективността на предприетите мерки за борба с нарушителите и отраженията на незаконните посегателства върху насажденията, съобразно състоянието им, установено в хода на извършената инвентаризация.

2.9. Да се даде информация по извършеното сградно и пътно строителство, като се даде оценка от ефективността от използването на изградените съоръжения.

2.10. Да се направи икономически анализ на вложените при стопанисването, ползването, защитата и опазването на горите средства, и да се сравнят с получените от дейността на стопанството приходи.

За извършване на горните анализи, стопанството, като възложител на горскостопанския план, ще предостави на изпълнителя необходимите данни, таблици и справки за досегашното стопанисване.

В докладната записка за приемане на горскостопанския план да се представи информация за досегашното стопанисване на горските територии – държавна собственост.

3. Разделяне на стопанството на участъци

При изработване на плана за държавните горски територии от 2018 год. в стопанството са били обособени три горскостопански участъка - I Горскостопански участък „Сандански“, с обща площ 8 124.3 ха, II Горскостопански участък „Попина лъка“, с обща площ 4 625.0 ха и III Горскостопански участък „Мелник“, с обща площ 8 362.7 ха,

4. Стопански класове, цел на стопанисване и турнуси на сеч

Предвид особените функции на гората като природен ресурс, стопанисването да се насочи към запазване на естествения ѝ облик, към подобряване на нейната устойчивост и санитарно състояние, и към възстановяване на засегнатите от пожари, вредители и болести насаждения.

4.1. Горски територии със защитни и специални функции.

Предлага се да се обособят следните примерни условни стопански класове в горските територии със защитни и специални функции:

4.1.1. Условен Бялборов високобонитетен стопански клас – (УББВ)

Да се обособи от чисти и смесени иглолистни насаждения и култури, с преобладание на бял бор, с производителност от I и II бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, а целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см. при турнус на сеч 120 год.

При предходния горскостопански план целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите.

4.1.2. Условен Бялборов средно и нискобонитетен стопански клас – (УББСрН)

Да се обособи от чисти и смесени иглолистни насаждения и култури, с преобладание на бял бор, с производителност от III до V бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, а целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см. при турнус на сеч 100 год.

При предходния горскостопански план целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите.

4.1.3. Условен Черборов средно и нискобонитетен стопански клас – (УЧБСрН)

Да се обособи от чисти и смесени иглолистни насаждения и култури, с преобладание на черен бор, с производителност от I до V бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, а целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см. при турнус на сеч 120 год. за високобонитетните насаждения и над 18 см. при турнус на сеч 100 год. за средно и нискобонитетните насаждения.

При предходния горскостопански план на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите.

4.1.4. Условен Смърчов високобонитетен стопански клас – (УСВ)

Да се обособи от чисти и смесени иглолистни насаждения и култури, с преобладание на смърч, с производителност от I и II бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, а целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см. при турнус на сеч 120 год.

При предходния горскостопански план целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите.

4.1.5. Условен Бялмуров средно и нискобонитетен стопански клас – (УБМСрН)

Да се обособи от чисти и смесени иглолистни насаждения, с преобладание на бяла мура, с производителност от I до IV бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, а целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см. при турнус на сеч 160 год. за високобонитетните насаждения и над 18 см. при турнус на сеч 140 год. за средно и

нискобонитетните насаждения.

При предходния горскостопански план целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите.

4.1.6. Условен стопански Иглолистни култури извън района на разпространение – (УИК)

Да се обособи от чисти и смесени култури, с преобладание шест и повече десети на бял и черен бор, извън естествения им район на разпространение, с производителност от I до IV бонитет. Поради малката им площ, тук са причислени и чисти и смесени култури от атласки кедр, елдарски бор и кипарис. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, както и производство и добив и на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см. при ориентировъчен турнус на сеч 80 год. и защита на почвата от ерозия.

При установяване на значителни повреди по културите, същите да се стопанисват при турнуса на сеч, съобразно Указанията за стопанисване на иглолистните култури извън естествения им район на разпространение и решенията на националното съвещание „Перспективи и насоки за стопанисване на изкуствено създадените иглолистни гори“, проведено на 28 и 29.01.16 год. в района на гр. Кюстендил.

При предходния горскостопански план целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били съгласно горните указания.

4.1.7. Условен Буков високобонитетен стопански клас – (УБВ)

Да се обособи от чисти и смесени широколистни насаждения, с преобладание и без преобладание на бук, с производителност от I и II бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, а целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 50 см. при турнус на сеч 140 год.

При предходния горскостопански план целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите.

4.1.8. Условен Буков среднобонитетен стопански клас – (УБСр)

Да се обособи от чисти и смесени широколистни насаждения, с преобладание и без преобладание на бук, с производителност от III до V бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, а целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см. при турнус на сеч 120 год.

При предходния горскостопански план целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите.

4.1.9. Условен Широколистен високоствъблен стопански клас – (УШВ)

Да се обособи от чисти и смесени широколистни насаждения и култури, с участие на габър, зимен дъб, благун, космат дъб, източен чинар, трепетлика, черна елша, тополя, бреза, орех, бадем, кестен, сребролистна липа, бяла тополя и др., с производителност от I до V бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, а целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см. при турнус на сеч 120 год. за дъбовете, 100 год. за габъра, 90 год. за сребролистната липа и черната елша, 60 год. за брезата, 40 год. за трепетликата и 12 год. за тополата.

При предходния горскостопански план целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите.

4.1.10. Условен Буков високобонитетен стопански клас за превръщане – (УБВП)

Да се обособи от чисти и смесени широколистни издънкови насаждения, с

преобладание на бук и габър, с производителност от I до III бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, както и превръщане на издънковите насаждения във високостъблени, а целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см. при турнус на сеч 100 год.

При предходния горскостопански план целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите в рамките на Буковия високобонитетни стопански класове за превръщане.

4.1.11. Условен Буков средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане – (УБСрНП)

Да се обособи от чисти и смесени широколистни издънкови насаждения, с преобладание на бук и габър, с производителност от III до V бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, както и превръщане на издънковите насаждения във високостъблени, а целта на производство е добив на средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 11 см. при турнус на сеч 60 год.

При предходния горскостопански план такъв стопански клас не е бил формиран, целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите в рамките на Буковия високобонитетни стопански класове за превръщане.

4.1.12. Условен Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане – (УДСрНП)

Да се обособи от чисти и смесени широколистни издънкови насаждения, с преобладание на зимен дъб и благуи, както и без преобладание, с производителност от III до V бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, както и превръщане на издънковите насаждения във високостъблени, а целта на производство е добив на средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 11 см. при турнус на сеч 65 год.

За насажденията с влошено състояние, повреди и ниска правостъбленост, целта на стопанисване е запазване на биоразнообразието и съхраняване на дървопроизводителните функции на териториите, и противоерозионната и почвопроизводителната им роля, а целта на производство е добив на дърва за горене.

При предходния горскостопански план целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите.

4.1.13. Условен Косматдъбов средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане – (УКдСрНП)

Да се обособи от чисти и смесени широколистни издънкови насаждения, с преобладание на космат дъб, както и без преобладание, с производителност от III до V бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, както и превръщане на издънковите насаждения във високостъблени, а целта на производство е добив на средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 11 см. при турнус на сеч 65 год.

За насажденията с влошено състояние, повреди и ниска правостъбленост, целта на стопанисване е запазване на биоразнообразието и съхраняване на дървопроизводителните функции на териториите, и противоерозионната и почвопроизводителната им роля, а целта на производство е добив на дърва за горене.

При предходната инвентаризация този стопански клас не е бил формиран.

4.1.14. Условен Акациев противоерозионен стопански клас – (УАП)

Да се обособи от чисти и смесени насаждения и култури с участие на акация от II до V бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, защита от ерозия и добив на средна и дребна строителна дървесина, и дърва за огрев при турнус на сеч 15 год.

При предходния горскостопански план целта на стопанисване и турнусът на сеч са били същите.

4.1.15. Условен Нискоствъблен стопански клас – (УН)

Да се обособи от чисти и смесени насаждения с преобладание на келяв габър и мъждрян от IV и V бонитет на производителност. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, запазване и поддържане на жизнеността им, подобряване на структурата на дървостойките и пълнотата, подобряване на структурата на дървостойките и пълнотата, опазване на естествения подраст от ценни местни дървесни видове, тяхното издънково възобновяване, както и добив на дърва за огрев при турнус на сеч 40 год.

Всички широколистни насаждения, растящи на много бедни и сухи месторастения да се стопанисват с оглед запазване и подобряване на тяхната устойчивост, чрез провеждане на сечи за подобряване на състоянието им, вкл. и внасяне на фиданки от устойчиви местни видове, а тези от тях, които растат на месторастения с лесонепригодност от 30 до 60 % или на терени с наклон по-голям от 30°, да се отнесат към категорията горски територии за защита на почвите – гори на ерозирани земи.

4.2. Горски територии със стопански функции.

Предлага се да се обособят следните примерни стопански класове в горските територии със стопански функции:

4.2.1. Бялборов средно и нискобонитетен стопански клас – (ББСрН)

Да се обособи от чисти и смесени иглолистни насаждения и култури, с преобладание на бял бор, с производителност от I до V бонитет. Поради малката им площ, към този стопански клас са отнесени и насажденията и културите от смърч, ела и дуглазка. Целта на стопанския клас е производство и добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см. при турнус на сеч 120 год. за високобонитетните насаждения и над 18 см. при турнус на сеч 100 год., за средно и нискобонитетните насаждения.

При предходния горскостопански план целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите в двата бялборови стопански класа.

4.2.2. Черборов средно и нискобонитетен стопански клас – (ЧБСрН)

Да се обособи от чисти и смесени иглолистни насаждения и култури, с преобладание на черен бор, с производителност от I до V бонитет. Целта на стопанския клас е производство и добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см. при турнус на сеч 120 год. за високобонитетните насаждения и над 18 см. при турнус на сеч 100 год. за средно и нискобонитетните насаждения.

При предходния горскостопански план целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите.

4.2.3. Буков високобонитетен стопански клас – (БВ)

Да се обособи от чисти и смесени широколистни насаждения, с преобладание и без преобладание на бук, с производителност от I до V бонитет. Поради малката им площ, към този стопански клас да се отнесат и насажденията от зимен дъб, космат дъб, трепетлика, джанка, череша, явор, източен чинар, кестен и тополя I-14. Целта на стопанския клас е производство и добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 50 см. при турнус на сеч 140 год. за високобонитетните насаждения и над 30 см. при турнус на сеч 120 год. за средно и нискобонитетните насаждения от бук, едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см. при турнус на сеч 120 год. за дъбовете, 60 год. за брезата, 40 год. за трепетликата и 12 год. за тополата.

При предходния горскостопански план целта на стопанисване и производство, и турнусът

на сеч са били същите в рамките на Буковия среднобонитетен стопански клас.

4.2.4. Буков високобонитетен стопански клас за превръщане – (БВП)

Да се обособи от чисти и смесени широколистни издънкови насаждения, с преобладание на бук и габър, с производителност от I до V бонитет. Целта на стопанския клас е превръщане на издънковите насаждения във високостъблени, а целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см. при турнус на сеч 100 год. за високобонитетните насаждения и средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 11 см. при турнус на сеч 60 год. за средно и нискобонитетните насаждения.

При предходния горскостопански план целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите в рамките на Буковия високобонитетни стопански класове за превръщане.

4.2.5. Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане – (ДСрНП)

Да се обособи от чисти и смесени широколистни издънкови насаждения, с преобладание на зимен дъб и благун, както и без преобладание, с производителност от III до V бонитет. Целта на стопанския клас е превръщане на издънковите насаждения във високостъблени, а целта на производство е добив на средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 11 см. при турнус на сеч 65 год.

За насажденията с влошено състояние, повреди и ниска правостъбленост, целта на стопанисване е запазване на биоразнообразието и съхраняване на дървопроизводителните функции на териториите, и противоерозионната и почвопроизводителната им роля, а целта на производство е добив на дърва за горене.

При предходния горскостопански план целта на стопанисване и производство, и турнусът на сеч са били същите.

4.2.6. Условен Косматдъбов средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане – (КАСрНП)

Да се обособи от чисти и смесени широколистни издънкови насаждения, с преобладание на космат дъб, както и без преобладание, с производителност от III до V бонитет. Целта на стопанския клас е запазване и разширяване на специфичните функции на горите, както и превръщане на издънковите насаждения във високостъблени, а целта на производство е добив на средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 11 см. при турнус на сеч 65 год.

За насажденията с влошено състояние, повреди и ниска правостъбленост, целта на стопанисване е запазване на биоразнообразието и съхраняване на дървопроизводителните функции на териториите, и противоерозионната и почвопроизводителната им роля, а целта на производство е добив на дърва за горене.

При предходната инвентаризация този стопански клас не е бил формиран.

4.2.7. Нискостъблен стопански клас – (Н)

Да се обособи от чисти и смесени насаждения с преобладание на келяв габър и мъждрян от IV и V бонитет на производителност. Поради малката им площ, тук са включени и насаждения и култури от акация. Целта на стопанския клас е запазване и поддържане на жизнеността на насажденията, подобряване на структурата на дървостойте и пълнотата, подобряване на структурата на дървостойте и пълнотата, опазване на естествения подраст от ценни местни дървесни видове, тяхното издънково възобновяване, както и добив на дърва за огрев при турнус на сеч 40 год. за келявгабъровите насаждения и защита от ерозия и добив на средна и дребна строителна дървесина, и дърва за огрев при турнус на сеч 15 год. за акациевите насаждения.

5. Планиране на горскостопанските мероприятия

При изработване на горскостопанския план на горското стопанство, за всички високостъблени насаждения и горски култури, в които ще се планират възобновителни сечи, запасът да се определя по залегналите в Наредба № 18 / 07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии методи или чрез програмни продукти, приети от експертен технико-икономически съвет на ведомството по горите.

При определяне на насажденията за провеждане на възобновителните сечи и при планирането на отгледните сечи да се имат предвид Наредба № 18 / 07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии, Наредбата за сечите и утвърдените режими за стопанисване на горските типове местообитания и Указанията за стопанисване на иглолистните култури извън естествения им район на разпространение и решенията на националното съвещание „Перспективи и насоки за стопанисване на изкуствено създадените иглолистни гори“, проведено на 28 и 29.01.16 год. в района на гр. Кюстендил.

Размерът на годишното ползване от възобновителни сечи във високостъблените гори със стопански функции да се определи съобразно състоянието на насажденията и възобновяването, като се приложат формулните методи, а в горите със защитни и специални функции, да се определи като сечище по състояние, съобразно състоянието на насажденията и да представлява сбор на предвидената за отсичане маса от насажденията достигнали целевия среден диаметър, като се сравни с формулните методи, залегнали в Наредба № 18 / 07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии, и се съпостави със сечищата по прираст и запас.

При определяне на нормата на ползване от възобновителни сечи, да се има предвид наличието на възобновяване от различни поколения.

Возобновителни сечи да се планират във всички зрели и презрели високостъблени насаждения, като горското стопанство ползва масата, предвидена от определената норма на ползване по стопански класове.

В таксационните описания на високостъблените насаждения за възобновяване да се отрази предложението на автора на горскостопанския план по отношение на възможните възобновителни сечи, включващи основно групово-постепенни, неравномерно-постепенни, постепенно-котловинни, а в издънковите гори за превръщане във високостъблени - основно краткосрочно-постепенни, групово-постепенни и постепенно-котловинни, като отделните фази се съобразяват с наличието и състоянието на естествен или изкуствен подраст.

Голи сечи с последващо издънково възобновяване да се планират в акациевите и келявогабървите насаждения.

Във възобновителните участъци да се предвидят мероприятия за опазване на подраста, чрез планиране на прокари, ограничаване на пашата, ограждане и др.

Да се планира отглеждане на подраста в котлите след провеждане на постепенно-котловинните сечи.

В младите, средновъзрастни и дозряващи насаждения и култури да се планират отгледни сечи с интензивност и повтораемост съобразно, пълнотата, бонитета и състоянието им. Когато определената в тези насаждения пълнота по метода на Битерлих или други математико-статистически методи надхвърля 1.0, сечите да се извършват двукратно през десетилетието, с еднаква интензивност.

При наличие на два и повече етажа, отгледни сечи да се планират във всеки един от тях, ако е налична необходимата пълнота за провеждане на отгледни сечи.

Планираните осветления на подраста да се предвиждат на редуцирана площ във възобновителните участъци.

Отгледни сечи в гъстите групи да се планират само при неравномерност в пълнотата на насажденията.

За засегнатите от различни по вид, степен и процент на повредите насаждения, авторът на горскостопанския план, в двуседмичен срок от констатирането, да уведомява ръководството на стопанството, което да предприеме мерки за усвояването на угнетената и повредена маса.

При сортиментиране на добивите от възобновителни и отгледни сечи, да се отчитат и добивите от насажденията с влошена сортиментна структура.

При сортиментиране на добивите от отгледни сечи в насаждения, в които процента на съхнене или повреди е по-малък от интензивността на планираната сеч, да се отчитат и добивите които ще бъдат с влошена сортиментна структура.

Да се планират технически сечи в обхвата на учредени или възникнали сервитути,

ловностопанския план, плана за опазване на горските територии от пожари и за просветляване на горски автомобилни пътища, просеки и други линейни обекти, за които да е изработят списъци.

Селекционните сечи в насажденията за семепроизводство да се планират съвместно с Горска семеконтролна станция гр. София и да се определи обема на ползваната дървесина.

В отделна таблица към записката на плана да се покажат добивите по дървесни видове от планираните противопожарни и ловностопански мероприятия, от насажденията във временните недостъпните басейни, вкл. и граничното съоръжение, както и за тези извън тях.

Към записката на плана да се приложи списък на насажденията, които няма да се стопанисват по Закона за горите.

Дървесните видове за залесяване да се определят съгласно установените типове месторастения, като се отчетат техните специфични биологични изисквания. При бъдещите залесявания да се обърне внимание на използването на горскоплодни и спътниците на основните дървесни видове. Начините за почвоподготовка и залесяване, и гъстотата и схемите на горските култури да се определят съгласно Наредба №2 / 07.02.2013 година за условията и реда за залесяване на горски територии и земеделски земи, използвани за създаване на специални защитни и стопански гори и на гори в защитени територии, както и инвентаризацията на създадените култури, тяхното отчитане и регистриране.

Въз основа на проучванията за състоянието на баражите и другите съоръжения за защита от ерозия и порои, да се планират съответните мероприятия за ремонт и/или изграждане на нови.

Планираните дейности в ловностопанския план в плана за опазване на горските територии от пожари, да се отразят в таксационните описания на горскостопанския план.

При разработването на горскостопанския план да се планират и следните допълнителни мероприятия:

- паша на домашни животни, съобразно състоянието на насажденията и социално-икономическите условия в района на стопанството;

- добив на сено, билки, гъби, в т.ч трюфели, горски плодове и др., съобразно възможностите на горските територии и добивите през изминалия ревизионен период, като се покажат конкретни количества;

- пътно и сградно строителство, с оглед изпълнението на предстоящите горскостопански работи през следващия ревизионен период.

Към горскостопанския план да се разработи отделна глава **"Лечебни растения"**, като се опишат основните защитени и лечебни растения, тяхното разпространение и възможен добив.

В резултат на извършеното проучване за санитарното състояние на горите, да се планират и съответните мероприятия за борба с вредители и болести. Да се вземе под внимание динамиката на тяхното развитие, като се ползват резултатите от досегашното лесопаталогично обследване на стопанството.

Във връзка с чл. 31, ал. 1 от Закона за биологичното разнообразие, за оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, които не са непосредствено свързани или необходими за управлението на защитените зони по чл. 3, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие, и които поотделно или във взаимодействие с други планове, програми, проекти и инвестиционни предложения могат да окажат отрицателно въздействие върху защитените зони по чл. 3, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие, към горскостопанския план да се разработи отделна глава **"Защитени зони"**, което да съдържа записка с основните характеристики на зоните (площ, климатична, петрографска, почвена и др. характеристика на района, анализ и справка в табличен вид за планираните залесявания по дървесни видове, планираните възобновителни и отгледни сечи по дървесни видове, сегашен състав на насажденията и видове, подходящи за месторастенето в засегнатата от зоните по чл. 3, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие площ, разпределението на засегнатата от зоните по чл. 3, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие площ по дървесни видове преди и след изпълнението на планираните лесовъдски мероприятия, предвидени в плана, данни от таксация на дивеча и перспективите за достигане на оптималните дивечови запаси за основния и спътстващи видове дивеч, съгласно ловностопанския план, планираните мерки и мероприятия за опазване на горските територии от пожари (барьерни и лесокulturни

прегради, минерализовани ивици и пътища за движение на противопожарна техника) и ловностопански (дивечови сечища и просеки) мероприятия.

За идентифициране на насажденията да се използва номенклатурата на кодовете от „Ръководство за определяне на местообитанията от европейска значимост в България“, като същите се записват в полето за определяне на категорията „защитни и рекреационни гори, и гори в защитени територии“.

При необходимост да се предвиди изграждане на обекти по реда на чл. 54 от Закона за горите.

Да се разработи и глава за **еколого - икономическия ефект** от горскостопанското планиране.

Към горскостопанския план да се разработи отделна глава **“Санитарно-охранителни зони”**, която да съдържа информация за местоположение, физико-географска характеристика, петрографски състав, климатични условия, почви и почвена ерозия, и типове месторастения. При разработването на плана да се анализира досегашното стопанисване на зоните и ефекта за стабилизиране на водния отток, в резултат от провеждането на лесовъдските дейности.

Да се направи кратка характеристика на зоните по отношение на площта и запаса на горите, и на другите средни таксационни показатели.

Да се покажат насоките за стопанисване, планираните сечи и ползването от горите на дървесни и недървесни ресурси, добивът по сортименти, планираното залесяване и санитарни мероприятия, и мерките и мероприятията за опазване на горите в санитарно-охранителните зони от пожари.

В заключение да се опише водоохранната роля на горите.

В горскостопанския план да се направи анализ на икономическия ефект от изпълнението на предвидените в него мероприятия.

Планираните мероприятия, свързани със стопанисването на насажденията, като насоки със съответната интензивност, независимо колко на брой са те, вкл. и дейностите по опазване на горските територии от пожари и ловностопанските дейностите, да се отразят в таксационните описания, така че трите плана да си кореспондират.

6. Съдържание на горскостопанския план

Горскостопанският план на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“ има следното съдържание:

Част първа:

Обяснителна записка на плана (разработена съгласно Приложение № 26 към чл. 91, ал.1 от Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии) **със следното съдържание:**

Увод

Глава първа Природни условия, типове месторастения и икономически ефект, с подточки както следва: 1. Име и местонахождение на горската териториална единица, 2. Физико-географска характеристика, 3. Геоложки строеж и петрографски състав, 4. Климатични условия, 5. Почви, ерозия, 6. Растителност, 7. Типове месторастения, 8. Очакван технико-икономически ефект,

Глава втора Икономически условия с точка 1. Роля и значение на горите и горскостопанската единица за икономиката на общината и областта,

Глава трета Досегашно стопанисване с точки 1. Сечи, 2. Ползване на дървесина общо и по категории дървесина, 3. Възобновяване и залесяване, 4. Строителство на сгради и пътища, 5. Добив на недървесни горски продукти, 6. Мерки и мероприятия за опазване на горските територии от пожари, 7. Защита на горите, 8. Отчет и регистри, свързани с изпълнението на горскостопанския план,

Глава четвърта Характеристика на горските територии със следните точки: 1. Обща площ, 2. Таксационна характеристика на насажденията,

Глава пета Основни насоки за организация на стопанството с точки: 1. Направление на стопанството, 2. Разделяне на горскостопанската единица на участъци, 3. Стопански класове, 4. Турнузи на сеч, 5. Видове гори,

Глава шеста Планирани мероприятия с точки: 1. Сечи, 2. Определяне на нормата на

ползване на дървесина от възобновителни сечи във високостъблени гори, 3. Определяне на нормата на ползване на дървесина в издънкови за превръщане в семенни, нискостъблените и тополовите гори, и при отгледни сечи, 4. Общ размер на ползваната дървесина, 5. Добиви общо и по категории дървесина от лесосечния фонд, 6. Възобновяване и залесяване, 7. Здравословно състояние на гората, 8. Добив на недървесни горски продукти и услуги, 8. Строителство на сгради и пътища, 9. Дейности по опазване на горските територии от пожари, 10. Обем на планираните лесокulturни мероприятия и мероприятия за защита от ерозия, 11. Общи бележки

Част втора:

Таксационни описания с работен проект:

1. Таксационни описания с отразени планирани горскостопански мероприятия. (работен проект за сечите и залесяванията), като за издънковите дъбови гори да се запише и и групата към която попадат съгласно писмо № ИАГ-8612/12.06.21 год.

2. Опис-ведомост за предвиденото строителство на пътища и сгради, борба срещу ерозията, мерки и мероприятия за опазване на горските територии от пожари и др.

Част трета:

Горскостопански карти и различни приложения

1. Протоколи - от съвещания и експертни съвети, протокол за категоризация съгласно чл.5 от Закона за горите, Протокол за определяне на базови източници:

2. Таблици за обща таксационна характеристика по стопански класове и групи гори;

3. Таблици за таксационна характеристика по стопански класове и групи гори:

4. Списъци: на горските територии по землища; на горите във фаза на старост и представителните образци (стар-нов/стар подотдел, площ и установени грешки, на несъответствията с картата на възстановената собственост и/или кадастрална карта; на основните дървесни видове, на насажденията, чиито запас е определен по математико-статистически методи, на насажденията на които запасът е определен чрез клупиране, списък на съкратените наименования на дървесни и храстови видове и обозначенията на повредите; на сечите без материален добив; на подотделите, в които е планирано отглеждане на подраста; на планираното залесяване по насоки; на мероприятията по подпомагане на естественото възобновяване; на подотделите с планирано изсичане на подлеса; на подотделите около линейни обекти в държавни горски територии-просеки и автомобилни пътища, в които при необходимост ще се провеждат технически сечи; на насажденията по землища и общини; на подотделите, в които е забранена пашата на домашни животни-по общини; на насажденията с висока консервационна стойност, вкл. и площ; на имотите с площ до 2 ха, собственост на физически лица-по землища, съдържащ кадастрални номера, отдел и подотдел, и площ.

5. Баланс на горските територии - 1-7 ГФ, вкл. по собственост, по вид територия и по общини.

6. Опис на проекти с отношение към територията, обект на горскостопански план, чийто срок на дейност не е изтекъл.

7. Други ведомости - на почвените профили, на предвиденото строителство на пътища и сгради, борба срещу ерозията, мерки и мероприятия за опазване на горските територии от пожари и др.

8. Сборни листове и карнети за насажденията, за които са приложени методите за пълно клупиране и на „Битерлих“,

9. Горскостопански карти (опис на отделните видове карти и броят им)

-карта на типовете горски месторастения в подходящ мащаб;

-карта на видовете гора в подходящ мащаб;

-карта на местообитанията от европейска значимост в България;

-почвена карта в подходящ мащаб;

-петрографска карта в подходящ мащаб;

-карта на землищата в подходящ мащаб;

-карта на картните листове в подходящ мащаб;

-карта на горските територии със защитни и специални функции в подходящ мащаб;

-карта с насоките на стопанисване от горскостопанския план за ТП „Държавно горско стопанство Сандански“- М 1:10 000;

-карта на предвидените мерки и мероприятия за опазване на горските територии от пожари - М 1: 25 000, и обща карта на ДГС на предвидените мерки и мероприятия за опазване

на горските територии от пожари в подходящ мащаб.

-карта на горите с висока консервационна стойност в М 1:25 000, поотделно за ВКС 1-4 и 6;

- карта на защитените зони;

- черно-бели карти в М 1:10 000 – по 5 броя за всяка;

- черно-бели карти в М 1:25 000 и 1:50 000 – по 2 броя за всяка;

Към Приложенията с горскостопанските карти на горското стопанство, на картите по насока на стопанисване да бъдат отразени с лява щриховка и надпис ГФС - гори във фаза на старост и с дясна щриховка и надпис ПО - представителни образци.

Да се изработи отделна глава за гори с висока консервационна стойност, като се вземе под внимание действащия доклад за сертификация по FSC.

Горскостопанският план да се разработи в четири екземпляра записка - по един за ТП „Държавно горско стопанство Сандански“, Североизточно държавно предприятие гр. Шумен, Регионална дирекция по горите Варна и Изпълнителна агенция по горите, и работен проект за сечите и залесяванията и комплект карти в три екземпляра - по един за ТП „Държавно горско стопанство Сандански“, Югозападно държавно предприятие гр. Благоевград и Регионална дирекция по горите Благоевград.

За ТП „Държавно горско стопанство Сандански“ да се изработят и два екземпляра черно-бели работни карти.

Структурата, номенклатурите и формата на цифровата графична и атрибутна база данни от инвентаризацията на горските територии да са съобразени с файловия формат, предвиден в Наредба №20/18.11.16 год. за съдържанието, условията и реда за създаването и поддържането на горскостопанските карти, (Приложение №1 към чл. 4, ал. 1) и да се представят на възложителя и на електронен носител, придружен с програмния продукт за работа с нея. Атрибутните данни се предават в MS EXCEL формат.

7.Срокове за планиране

Горскостопанският план на ТП „Държавно горско стопанство Сандански“ да се изработи при едноетапно планиране в следните указателни срокове:

7.1. Теренно - проучвателни работи - 2027 год.

7.2. Камерална работа и представяне плана за приемане от възложителя - до май 2028 год.

7.3. При представяне на плана на възложителя, същият се предоставя и в цифров вид.

7.4. Представяне плана на възложителя с всички приложения - в 30 дневен срок от получаване протокола от експертен съвет, (чл.39) назначен със Заповед на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по горите за приемане на плана и протокола от проведеното за тази цел съвещание в района на стопанството.

8. Видове дейности

8.1. Теренно-проучвателни дейности

8.1.1. Инвентаризация и планиране на дейности в зрели насаждения, чийто запас се определя по математико-статистически методи – **4 295.5 ха.**

8.1.2. Инвентаризация на насаждения, чийто запас се определя по таблични методи, вкл. и лесонепригодни площи – **13 861.5 ха.**

8.1.3. Инвентаризация на незалесени горски площи – **3 050.0 ха.**

8.1.4 Планиране на дейности в залесени и незалесени горски територии, извън предвидените в т. 10.1.1-4 – **10 544.3 ха.**

8.1.5. Актуализиране на горски типове месторастения и/или определените видовете, подходящи за месторастенето при планиране – **19 050.0 ха.**

8.1.6. Ограничаване на границите на обекта за планиране на терена – **21 107.0 ха.**

8.1.7. Описване на установените и картирани типове горски местообитания по Закона за биологичното разнообразие при планиране – **7 501.1 ха.**

таблица № 15

разпределение на площите по видове дейности, които се разделят по категории на трудност

дейност	I кат.	II кат.	III кат.	IV кат.	Общо
Инвентаризация и планиране на дейности, картиране на насаждения, чийто запас се определя чрез математико-статистически методи	13.9	22.0	1 525.7	2 733.9	4 295.5
Инвентаризация на насаждения, чийто запас се определя, чрез таксационни описания и опитни таблици, вкл. и лесонепригодни площи	97.6	243.8	6 963.5	6 456.6	13 761.5
Инвентаризация на незалесени горски територии	337.6	189.9	1 163.2	1 360.3	3 050.0
общо	449.1	455.7	9 651.4	10 550.8	21 107.0

8.2. Обработване на информацията

8.2.1. Създаване и обработване на атрибутна база данни при планиране – **21 107.0 ха.**

8.2.2. Създаване на графична база данни при планиране – **21 107.0 ха.**

8.3. Други дейности

8.3.1. Залагане и изчисление на временни пробни площи.

таблица № 16

разпределение на площите за изработване на горскостопански план по категории на трудност

категория на трудност	държавни горски територии
първа	449.1 ха
втора	455.7 ха
трета	9 651.4 ха
четвърта	10 550.8 ха
общо	21 107.0 ха

ОБЕМ И СТОЙНОСТ НА ИНВЕНТАРИЗАЦИЯТА И ПЛАНОВИТЕ РАБОТИ

Инвентаризацията на горските територии да се извърши върху **23 534.0 ха**, а горскостопанският план за горските територии-държавна собственост да се изработи върху **21 107.0 ха**. Ловностопанският план да се изработи върху площ от **42 862.7 ха**, от която **23 534.0 ха** са територии от обхвата на дейност на ТП ДГС „Сандански“, а **19 328.7 ха** са незалесени земеделски територии.

Стойността на дейностите по инвентаризация на горските територии, и изработване на плана за опазване от пожари, ловностопанския план и на горскостопански план, за горските територии-държавна собственост, изчислен съгласно заповед на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по горите, възлиза на **274 795.07 евро без ДДС** общо за горските територии върху територията на стопанството, от които **159 388.59 евро** за инвентаризация на горските територии, за изработване на ловностопански план и на план за опазване на горските територии от пожари, и **115 406.48 евро** за горскостопанския план.

В тази сума е включена и цената за ловностопанско планиране, която е **40 600.02 евро без ДДС**.

Възложител на инвентаризацията, ловностопанския план и на плана за дейностите по опазване на горските територии от пожари е Регионална дирекция по горите гр. Благоевград, а Югозападно държавно предприятие ДП Благоевград - за горскостопанския план.

Подпис:

Илия Ангелов

Приложение № 1

Списък на зрелите насаждения, запасът на които ще бъде определен по математико-статистически методи

Група гори със защитни и специални функции

1. Условен Бялборов високобонитетен стопански клас – отдели и подотдели №№10 г, 11 г, е, 21 и, л, с, т, 22 п, 93 а, 95 в, 96 а, е, 97 б, в, д, 98 б, д, 114 б, 115 ж, 126 в, д, о, 157 л, 158 а, в, 163 з, 165 а, 175 а, 176 а, б, 177 в, г, 178 в, г, д, 180 е, 181 з, м, 222 е, 235 д, 251 з, 268 б, 271 в, 275 в, г, 296 е, 297 б, к, 298 е, 299 ж, л, 303 ж, 304 а, 356 д, с обща площ **828.6 ха**, в това число трета категория са **211.6 ха** и четвърта категория са **617.0 ха**.

2. Условен Бялборов средно и нискобонитетен стопански клас – отдели и подотдели №№11 в, 19 а, н, 20 в, ж, з, 21 о, в, 22 е, 23 з, л, 24 и, 51 д, 52 е, и, 87 д, е, 88 г, з, и, м, 92 д, 93 к, 94 в, 95 д, 96 б, ж, 97 а, 116 г, 126 и, 157 а, д, з, 158 д, 161 н, 162 б, д, е, ж, 163 ж, 165 б, 179 д, 180 и, н, 181 г, 182 к, 214 з, 215 а, б, м, 217 а, ж, 218 а, б, в, ж, 219 а, б, в, г, е, 220 б, в, е, з, к, 221 н, п, 225 д, 251 а, 267 г, л, 268 к, 269 б, г, е, з, и, л, 274 к, 275 а, 279 д, 280 а, в, 281 а, в, е, н, 282 д, ж, з, 283 ф, 296 г, 299 в, 300 в, 305 а, в, е, 306 з, 307 з, 308 в, 310 ж, з, 354 з, 356 б, 377 ш, 378 а, б; с обща площ **1 051.2 ха**, в това число трета категория са **260.6 ха** и четвърта категория са **790.6 ха**.

3. Условен стопански клас Иглолистни култури – отдели и подотдели № 69 е, 199 з; с обща площ **19.5 ха**, в това число втора категория са **3.8 ха** и трета категория са **15.7 ха**. – трета категория.

4. Условен Смърчов високобонитетен стопански клас - отдели и подотдели №№ 20 е, 22 в, 97 л, н, е, 158 г, 161 д, е, 173 а, б, г, 174 а, в, е, ж, 175 б, г, 176 в, г, 251 д, ж; с обща площ **282.4 ха**, в това число трета категория са **3.3 ха** и четвърта категория са **279.1 ха**.

5. Условен Черборов средно и нискобонитетен стопански клас - отдели и подотдели: №№ 3 в, 5 б, 6 з, 7 б, 9 б, 10 а, ж, 23 б, 24 а, в, г, д, ж, к, 25 а, б, д, е, к, л, м, 26 а, г, е, з, и, 27 б, ж, 36 а, в, 37 в, г, д, ж, к, л, о, п, 38 а, с, у, 39 б, в, 40 в, д, з, м, 41 б, 42 а, в, д, е, 50 д, ж, 51 а, е, и, 52 б, 54 к, 62 г, с обща площ **573.5 ха**, в това число втора категория са **4.8 ха**, трета категория са **379.3 ха** и четвърта категория са **189.4 ха**.

6. Условен Широколистен високоствъблен стопански клас - отдели и подотдели: №№ 70 д, 71 г, д, ж, з, 72 г, д, е, 83 к, 90 д, 163 а, 189 а, к, л, 197 б, г, у, ф, х, 198 а, б, 199 а, б, 202 а, б, 212 с, 229 з, 241 б а, в, д, е, з, и, к, 242 а, б, г, 245 б, в, е, 246 б, г, 247 г, е, к, л, 248 ж, л, 249 б, е, 253 б, 254 г, е, 257 и, 258 е, 283 ю, 319 л, о, 366 д, ж, 380 н; с обща площ **416.9 ха**, в това число първа категория са **13.9 ха**, втора категория са **13.4 ха**, трета категория са **282.3 ха** и четвърта категория са **106.4 ха**.

7. Условен Буков високобонитетен стопански клас - отдели и подотдели: №№ 10 д, 11 д, 21 а, п, 24 б, 50 и, 51 л, 53 р, 54 и, 222 в, н, 294 б, 298 и, 311 в, 312 в, н, с, 343 г, з, 349 в, 350 б, в, 352 ж, т, 366 в, с обща площ **237.1 ха**, в това число трета категория са **55.0 ха** и четвърта категория са **182.1 ха**.

8. Условен Буков среднобонитетен стопански клас - отдели и подотдели: №№ 8 в, 9 д, 23 а, 53 а, 56 б, г, 75 з, 76 б, 84 г, 85 г, 86 а, б, ж, т, 87 и, к, л, о, 88 к, ч, ш, 89 и, к, л, м, с, у, 90 г, 91 б, д, 92 ж, 93 л, 95 б, 98 г, 113 и, 115 л, 116 ж, 157 к, 161 б, 163 д, 175 е, 181 н, 182 и, 183 з, 184 т, 192 и, 212 м, 213 ж, п, 216 л, 220 ж, 221 а, 222 и, м, 224 д, 229 а, 235 е, 271 ж, 273 б, х, 275 д, 280 д, 282 и, о, 283 ж, 286 к, 293 а, 295 к, 296 з, и, 297 в, 299 м, 300 ж, 305 д, и, к, л, м, н, 308 н, р, 310 е, к, л, 311 д, е, 313 а, в, ж, 334 е, 341 в, 342 к, н, о, ф, 351 г, м, 352 л, п, с, х, 353 к, 354 к, н, о, 375 е, 378 е, с обща площ **886.3 ха**, в това число трета категория са **317.0 ха** и четвърта категория са **569.3 ха**.

Група гори със стопански функции

1. Бялборов средно и нискобонитетен стопански клас - отдели и подотдели №№ 94 а, 109 а, г, 110 г, 113 а, 114 а, 116 е, и, 214 и, 216 а, д, 266 в, е, 378 г, с обща площ 133.2 ха, в това число трета категория са 46.8 ха и четвърта категория са 86.4 ха.

2. Черборов средно и нискобонитетен стопански клас - отдели и подотдели №№ 27 б, ж, 38 а, с, у, б1, г1, 39 б, в, 40 в, д, з, м, 50 а, 54 ж, 62 г, 212 ш; с обща площ 168.6 ха, в това число втора категория са 2.6 ха и трета категория са 166.0 9 ха.

3. Буков среднобонитетен стопански клас - отдели и подотдели №№ 54 в, 56 б, г, 113 и, 166 м, 188 м, 212 м, 213 ж, п, 283 ж, 286 к, 375 е, 378 е, л; с обща площ 105.8 ха, в това число втора категория са 0.6 ха, трета категория са 98.9 ха и четвърта категория са 6.3 ха.

Общата площ на зрелите насаждения за които запасът ще бъде определен по математико-статистически методи е 4 295.5 ха, от които първа категория са 13.9 ха, втора категория са 22.0 ха, трета категория са 1 525.7 ха и четвърта категория са 2 733.9 ха.